

ZAŁĄCZNIK 2 DO UCHWAŁY NR 3357/25
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
z dnia 10 grudnia 2025 roku

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM

Kielce, grudzień 2025

Wykaz skrótów

60+	60 lat i więcej
BDL	Bank Danych Lokalnych
CAS	Centralna Aplikacja Statystyczna
CIS	Centra Integracji Społecznej
CUS	Centrum Usług Społecznych
DI	Deinstytucjonalizacja
DPS	Dom Pomocy Społecznej
GUS	Główny Urząd Statystyczny
IPiSS	Instytut Pracy i Spraw Socjalnych
JOPS	Jednostka Organizacyjna Pomocy Społecznej
jst	Jednostka Samorządu Terytorialnego
k.k.	Kodeks Karny
KIS	Klub Integracji Społecznej
KWP	Komenda Wojewódzka Policji
m.	miasto
MOPR	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie
MRPiPS	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
MRiPS-03R	Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach
MRiPS-06	Sprawozdanie Wybrane jednostki organizacyjne pomocy społecznej i inne jednostki pomocy społecznej oraz zatrudnienie w systemie pomocy społecznej
NFZ	Narodowy Fundusz Zdrowia
NGO	non-government organization – organizacja pozarządowa
OIK	Ośrodek Interwencji Kryzysowej
OPS	Ośrodek Pomocy Społecznej
ORPZ	Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej
OWES	Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej
OZPS	Ocena Zasobów Pomocy Społecznej
pkt proc.	punkt procentowy
PCPR	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
PES	Podmiot Ekonomii Społecznej
PFRON	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
PRZEMOC	Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
PUP	Powiatowy Urząd Pracy
ROPS	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
RPRES	Regionalny Program Rozwoju Ekonomii Społecznej
ŚDS	Środowiskowy Dom Samopomocy
ŚUW	Świętokrzyski Urząd Wojewódzki
WOTUW	Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia
WRiSPZ-G	Sprawozdanie z obszaru Wsparcia Rodziny i System Pieczy Zastępczej - GMINY
WRiSPZ-P	Sprawozdanie z obszaru Wsparcia Rodziny i System Pieczy Zastępczej - POWIATU
WTZ	Warsztaty Terapii Zajęciowej
WUP	Wojewódzki Urząd Pracy
ZAZ	Zakład Aktywności Zawodowej
ZOL	Zakład Opiekuńczo-Lecznicy
ZOP	Zespół Obsługi Placówek

Spis treści

Wykaz skrótów	2
Wprowadzenie	4
OBSZAR I. Wsparcie rodziny i pieczy zastępczej	5
OBSZAR II. Osoby wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu ze względu na wiek, chorobę i niepełnosprawność	41
OBSZAR III. Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego.....	88
OBSZAR IV. Osoby w kryzysie bezdomności	98
OBSZAR V. Aktywna integracja społeczna i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	100
Podsumowanie i wnioski:	123
Spis	131

Wprowadzenie

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego na potrzeby opracowania Regionalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2026-2028 opracował diagnozę dostępności i zapotrzebowania na wybrane usługi społeczne świadczone w formie środowiskowej oraz instytucjonalnej w województwie świętokrzyskim.

Diagnoza obejmuje pięć obszarów:

OBSZAR I. Wsparcie rodziny i pieczy zastępczej.

OBSZAR II. Osoby wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu ze względu na wiek, chorobę i niepełnosprawność.

OBSZAR III. Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego.

OBSZAR IV. Osoby w kryzysie bezdomności.

OBSZAR V. Aktywna integracja społeczna i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Opracowana diagnoza oparta została na podstawie dostępnych statystyk publicznych: Bank Danych Lokalnych GUS, publikacji sygnałnych GUS, sprawozdań jednostek samorządu terytorialnego w Centralnej Aplikacji Statystycznej, rejestru Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego oraz danych statystycznych z: Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwa ds. Polityki Senioralnej, Narodowego Funduszu Zdrowia, Biura Prewencji Komendy Głównej Policji, Świętokrzyskiej Policji, Świętokrzyskiego Ośrodka Adopcyjnego, Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kielcach, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Kielcach oraz innych instytucji. Analiza danych statystycznych oparta została również na wojewódzkich programach z zakresu polityki społecznej oraz każdorocznie opracowanych Ocenach Zasobów Pomocy Społecznej Województwa Świętokrzyskiego i innych raportów, publikacji prowadzonych przez ROPS w Kielcach.

W celu uzyskania informacji dotyczących obecnie realizowanych usług społecznych, oszacowania zapotrzebowania na wybrane usługi społeczne oraz określenia przyczyn braku realizacji wybranych usług społecznych przeprowadzone zostało badanie ankietowe. W badaniu udział wzięli przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej szczebla gminnego (OPS, CUS, MOPR), którzy przekazali dane wg stanu na koniec 30 czerwca 2025 r. o realizacji i zapotrzebowaniu na usługi społeczne. Kwestionariusz ankiety składał się z pięciu części: usługi społeczne, opieka długoterminowa, mieszkalnictwo, aktywna integracja, wykluczenie komunikacyjne.

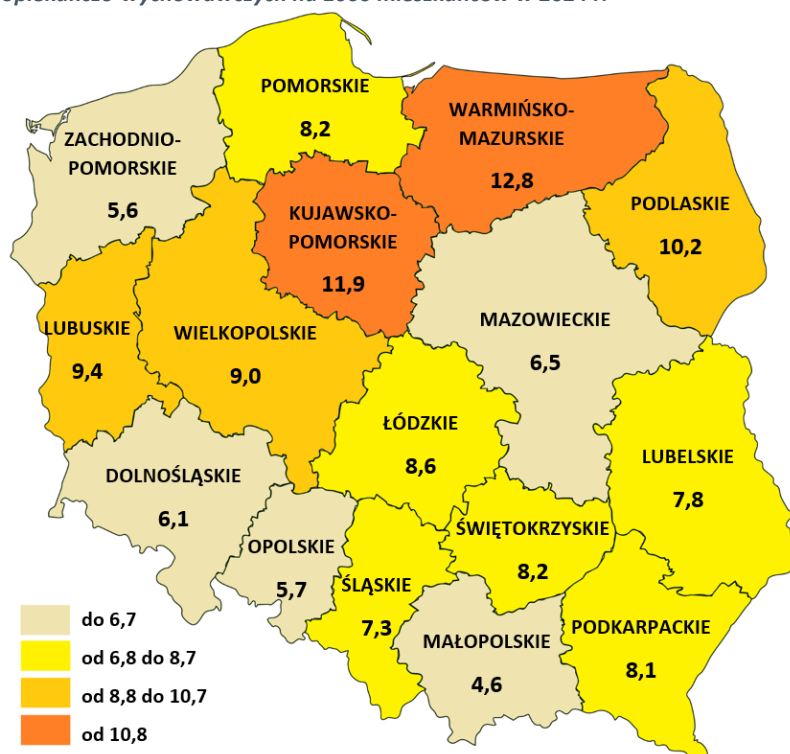
Dokonana diagnoza jest materiałem pomocniczym w procesie planowania i koordynacji rozwoju usług społecznych i procesu deinstytucjonalizacji.

OBSZAR I. Wsparcie rodziny i pieczy zastępczej

Istotnym narzędziem w kontekście procesu deinstytucjonalizacji w obszarze wsparcia rodziny i pieczy zastępczej jest praca z rodziną. Jej wdrożenie jest kluczowe od momentu przeżywania przez rodzinę pierwszych trudności, a konieczne gdy w rodzinie dochodzi do kryzysu zagrażającego dobru dziecka. W wyniku podjętych działań rodzina powinna osiągnąć zdolność prawidłowego funkcjonowania w szczególności tak, aby bezpieczeństwo dziecka i innych osób w rodzinie nie było zagrożone.

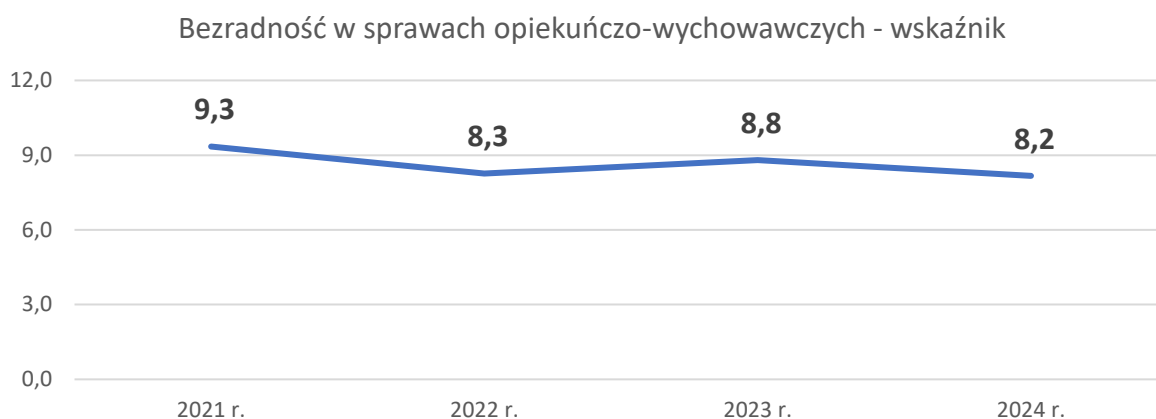
Punktem wyjścia do diagnozy systemu wsparcia rodziny są dane o korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Mapa 1. Wskaźnik liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 1000 mieszkańców w 2024 r.

Źródło danych: Sprawozdanie MRPiPS-03R, CAS.

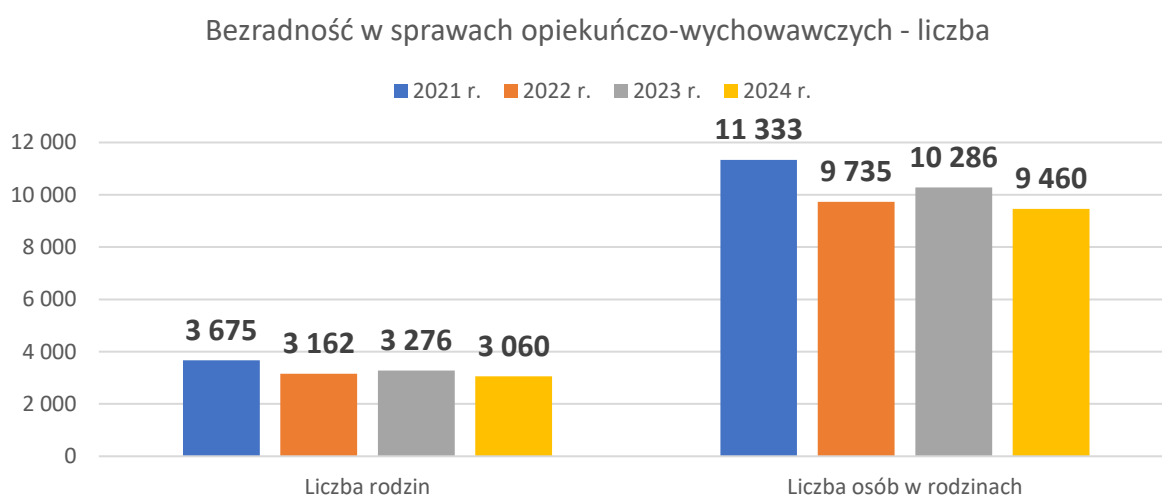
Wskaźnik liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 1000 mieszkańców w 2024 roku średnio w kraju wynosił 7,7. W województwie świętokrzyskim w 2024 roku omawiany wskaźnik wynosił 8,2 i był wyższy od średniej krajowej. Wyższe lub równe wartości przedmiotowego wskaźnika od Świętokrzyskiego osiągnęło osiem województw: pomorskie (8,2), łódzkie (8,6), wielkopolskie (9,0), lubuskie (9,4), podlaskie (10,2), kujawsko-pomorskie (11,9), warmińsko-mazurskie (12,8).

Wykres 1. Wskaźnik liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 1000 mieszkańców w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.

Źródło danych: Sprawozdanie MRPiPS-03R, CAS.

W województwie świętokrzyskim w latach 2021-2024 odnotowano spadek wskaźnika liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 1000 mieszkańców o 1,1 pkt.

Wykres 2. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.

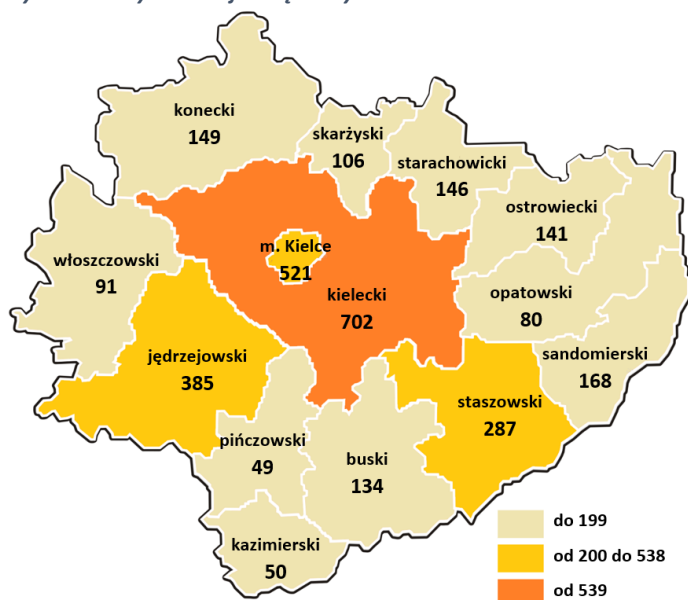
Źródło danych: Sprawozdanie MRPiPS-03R, CAS.

W latach 2021-2024 w województwie świętokrzyskim obserwujemy spadek beneficjentów pomocy społecznej, w tym także osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Liczba rodzin korzystająca z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w 2024 roku wyniosła 3 060 rodzin, co stanowi 11% z ogółu rodzin objętych pomocą społeczną¹. Wśród rodzin korzystających z przedmiotowego wsparcia 49% stanowiły rodziny niepełne.

¹ Rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą społeczną w ramach zadań zleconych i zadań własnych ogółem (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania) w 2024 roku wyniosła 29 080 rodzin (Sprawozdanie MRPiPS-03R, CAS).

Liczba rodzin oraz liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w 2024 roku zmniejszyła się o 16,8% w odniesieniu do 2021 roku.

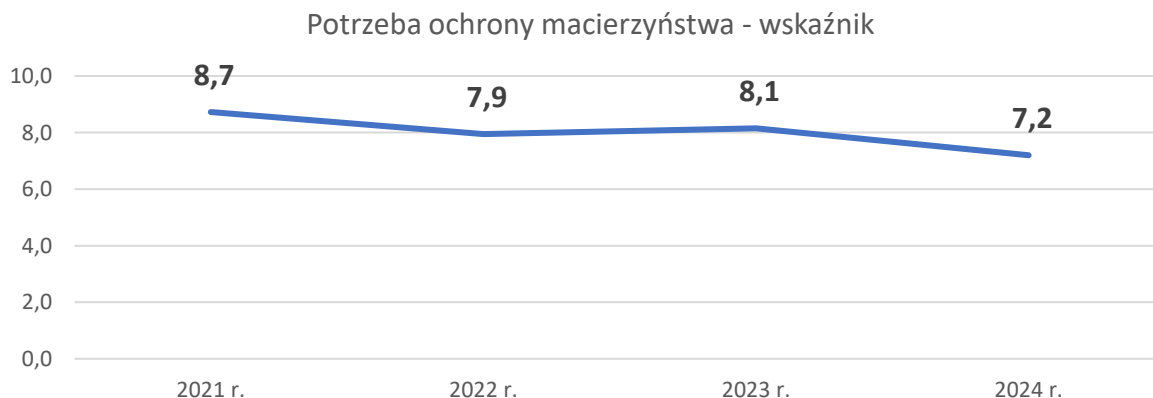
Mapa 2. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w woj. świętokrzyskim w 2024 roku.

Źródło danych: Sprawozdanie MRPiPS-03R, CAS.

W 2024 roku najwięcej rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego odnotowano w powiecie kieleckim (702), następnie w mieście Kielce (521), powiecie jędrzejowskim (385), powiecie staszowskim (287). Najmniej rodzin korzystających z tego typu wsparcia odnotowano w powiatach: pińczowskim (49), kazimierskim (50).

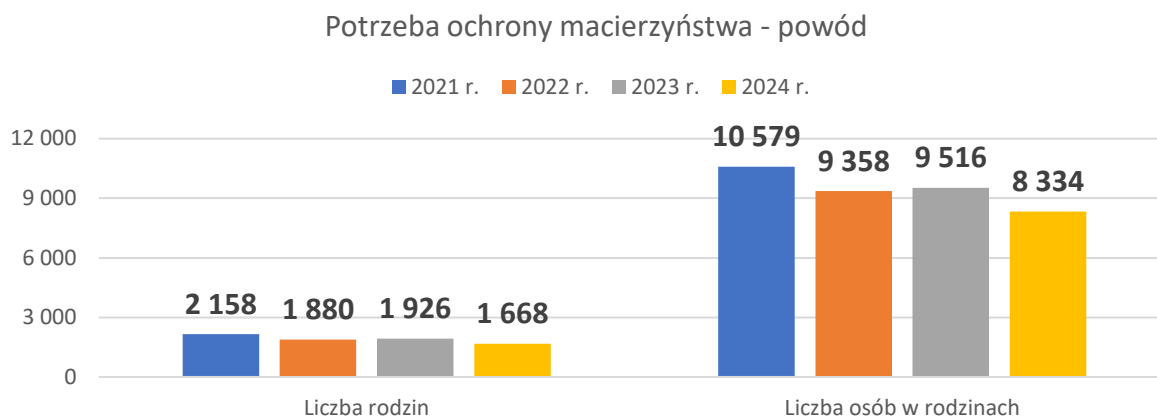
Obraz skali potrzeb w zakresie wsparcia rodziny pokazują również dane dotyczące liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa.

Wykres 3. Wskaźnik liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa na 1000 mieszkańców w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.

Źródło danych: Sprawozdanie MRPiPS-03R, CAS.

Wskaźnik liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w 2024 roku wynosił 7,2 pkt na 1000 mieszkańców województwa świętokrzyskiego – zmniejszył się o 1,5 pkt w stosunku do 2021 roku.

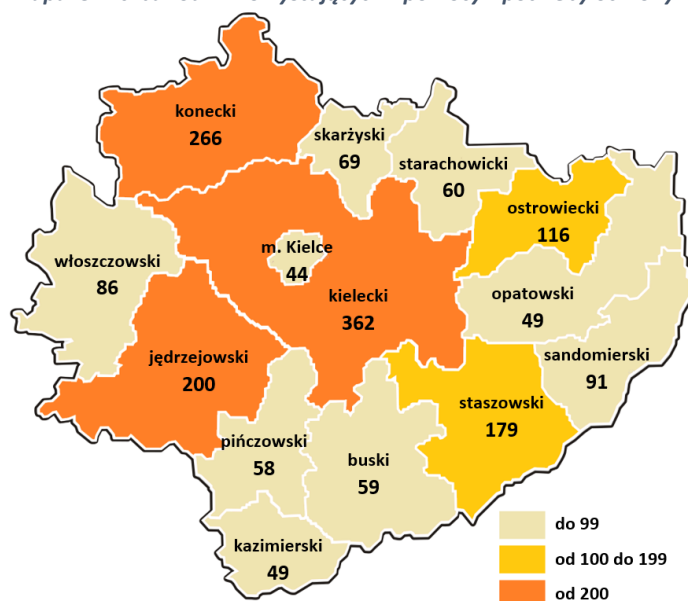
Wykres 4. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.

Źródło danych: Sprawozdanie MRPiPS-03R, CAS.

W latach 2021-2024 w województwie świętokrzyskim odnotowano spadek liczby rodzin i liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa w 2024 roku była mniejsza o 22,7% w odniesieniu do 2021 roku i wynosiła 1 668 rodzin (w tym liczba rodzin objęta pomocą społeczną w zakresie potrzeby ochrony wielodzietności stanowiła 74%). Udział rodzin korzystających z potrzeby ochrony macierzyństwa, w zakresie: ochrony wielodzietności zwiększył się z 69% w 2021 roku do 74% w 2024 roku.

Mapa 3. Liczba rodzin korzystających z pomocy z potrzeby ochrony macierzyństwa w woj. świętokrzyskim w 2024 roku.

Źródło danych: Sprawozdanie MRPiPS-03R, CAS.

W 2024 roku w województwie świętokrzyskim najwięcej rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa odnotowano w powiecie kieleckim (362), następnie w powiatach: koneckim (266), jędrzejowskim (200).

Asystentura rodzin

Jedną z form wsparcia kierowaną do rodzin z dziećmi przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej w ramach *ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* jest praca asystenta rodziny. Asystent rodziny ma na celu pracę z rodziną z problemami wychowawczymi, a także w sprawach codziennych. Realizowana przez niego pomoc polega na wsparciu w przezwyciężeniu trudności, w poprawie sytuacji życiowej, by w przyszłości rodzina samodzielnie pokonywała własne problemy.

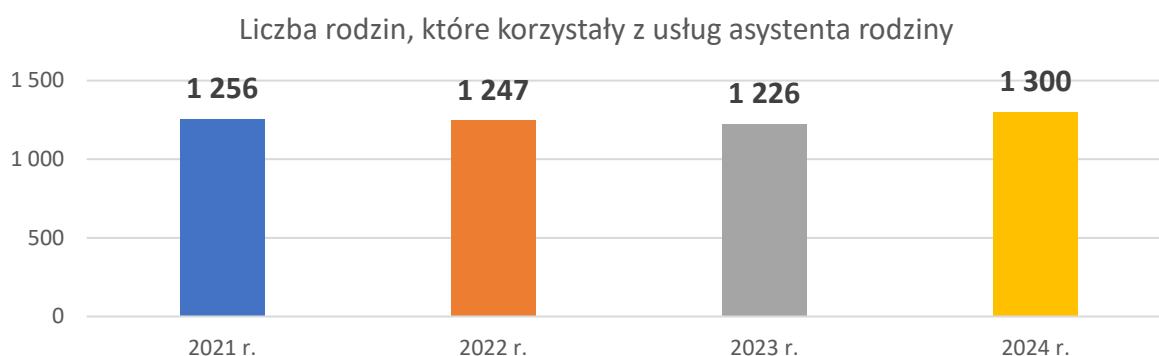
Mapa 4. Zatrudnienie asystentów rodziny w woj. świętokrzyskim w 2024 r.

Źródło danych: Sprawozdanie OZPS, CAS.

W 2024 roku w województwie świętokrzyskim łącznie zatrudnionych było 128 asystentów rodziny. Największą liczbę asystentów rodziny odnotowano w mieście Kielce (10), następnie w gminach: Skarżysko-Kamienna (5), Ostrowiec Świętokrzyski (5), Jędrzejów (4), Końskie (3), Starachowice (3).

Zatrudnianie asystenta rodziny nie jest zjawiskiem powszechnym – zatrudnienia asystenta rodziny w 2024 roku nie odnotowano w 11 gminach: Bałtów, Gnojno, Iwaniska, Klimontów, Sadowie, Solec-Zdrój, Stopnica, Suchedniów, Szydłów, Wojciechowice, Złota².

Wykres 5. Liczba rodzin objętych asystenturą rodzinną w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.

Źródło danych: Sprawozdanie WRiSPZ-G w CAS.

W analizowanym okresie odnotowano wzrost liczby rodzin objętych pracą asystenta rodziny. W 2024 roku liczba rodzin objęta asystenturą rodzinną wynosiła 1 300 i była większa o 74 rodziny w porównaniu z 2023 rokiem. Najwięcej rodzin współpracujących z asystentem rodziny odnotowano w 2024 roku.

Tabela 1. Liczba asystentów i rodzin objętych asystenturą w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.

Wyszczególnienie	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Liczba asystentów rodziny	135	130	126	128
Liczba rodzin, objęta asystenturą rodzinną	1 256	1 247	1 226	1 300
Średnia liczba rodzin na 1 asystenta	9	10	10	10

Źródło danych: Sprawozdanie WRiSPZ-G w CAS.

W 2024 roku na jednego asystenta rodziny przypadało średnio 10 rodzin. Jest to zdecydowanie mniej, niż zakłada ograniczenie wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, które określa, iż w tym samym czasie asystent może pracować z nie więcej niż 15 rodzinami.

W celu określenia zapotrzebowania na usługi asystentów rodziny, zestawiona została liczba rodzin korzystających z pomocy z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (ponieważ jest to potencjalna grupa docelowa wymagająca wsparcia asystentów) z danymi dotyczącymi liczby rodzin objętych wsparciem asystentów. Średnio w województwie świętokrzyskim 42% rodzin korzystających z pomocy z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w 2024 roku objętych było asystenturą rodzinną. Z powyższego zestawienia danych wynika, iż 58% rodzin potencjalnie potrzebujących tego typu wsparcia nie jest objętych asystenturą rodziny.

² Ocena Zasobów Pomocy Społecznej Województwa Świętokrzyskiego za 2024 rok.

Jeżeli założymy, maksymalne obciążenie określone w *ustawie o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej* tj. asystent może pracować z 15 rodzinami w tym samym czasie, to hipotetyczne zapotrzebowanie na liczbę etatów asystentów rodziny w województwie świętokrzyskim wynosi 117 etatów.

W przeprowadzonym badaniu ankietowym przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej wskazały, jaka jest liczba rodzin objętych usługą asystenta rodziny wg. stanu na 30.06.2025 r. szacunkowa liczba rodzin potrzebujących tego typu wsparcia obecnie lub w najbliższej przyszłości określona przez jednostki wynosi 1 135 rodzin. Zapotrzebowanie dla gmin z województwa świętokrzyskiego w zakresie świadczenia usług asystenta wynosi 1 390 rodzin. Na podstawie tych informacji obliczono tzw. lukę potrzeb, która wynosi 255 rodzin – różnica między zapotrzebowaniem a liczbą rodzin objętych wsparciem.

Z badania ankietowego wynika, że 75 gmin prognozuje wzrost zapotrzebowania na usługę asystenta rodziny. 18 gmin szacuje, iż zapotrzebowanie nie wzrośnie, natomiast 9 gmin nie udzieliło odpowiedzi w tym zakresie.

Rodziny wspierające

Oprócz instytucji asystenta rodziny *ustawa o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej* ustanowiła tzw. rodziny wspierające, które przy współpracy z asystentem rodziny stanowią formę pomocy dla rodzin przeżywających trudności w zakresie opieki i wychowania dzieci. Rodzina wspierająca jest rodziną z bezpośredniego otoczenia dziecka, czyli np. sąsiedzi.

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka, które nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo. Rodzinę wspierającą ustanawia wójt właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej po uzyskaniu pozytywnej opinii kierownika ośrodka pomocy społecznej albo dyrektora centrum usług społecznych wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego. Z taką rodziną wójt zawiera umowę, która określa zasady zwrotu kosztów związanych z udzieleniem pomocy³.

Tabela 2. Tabela. Rodziny wspierające w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.

Wyszczególnienie	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Liczba rodzin wspierających	0	1	1	0

Źródło danych: Sprawozdanie WRISPZ-G w CAS.

Wg danych historycznych w województwie świętokrzyskim w 2018 roku odnotowano funkcjonowanie 9 rodzin wspierających, przez kolejne lata liczba rodzin ulegała stopniowemu zmniejszeniu, aż w 2024 roku nie odnotowano rodzin wspierających w naszym regionie.

³ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.

Jak wynika z danych dotyczących liczby tego typu rodzin, samorządy gminne z dużą rezerwą odnoszą się do tej formy wsparcia, pomimo że rodzina wspierająca stanowi ważne narzędzie wsparcia i opiera się na potencjale lokalnym i wpisuje się w nurt deinstytucjonalizacji.

Wg stanu na I półrocze 2025 roku w województwie świętokrzyskim jedynie gmina Krasocin wykazała realizację usługi polegającej na pomocy rodziny wspierającej. 100 gmin nie realizowało tego typu usług, z 1 gminy nie uzyskano odpowiedzi w tym zakresie.

13 gmin prognozuje wzrost zapotrzebowania na usługę pomocy rodziny wspierającej. 65 gmin szacuje, iż zapotrzebowanie nie wzrośnie, natomiast 22 gminy nie udzieliły żadnej odpowiedzi.

Z odpowiedzi przekazanych przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej w badaniu ankietowym, deklarowane zapotrzebowanie na świadczenie usługi przez rodziny wspierające w województwie świętokrzyskim wynosi 64 rodziny.

Placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży

Inną formą wsparcia rodziny, a tym samym zapewnienia opieki i wychowania dziecka, są placówki wsparcia dziennego. Samorządy gminne i powiatowe w myśl *ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* mogą prowadzićienne placówki wsparcia, w których mogą przebywać dzieci z rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi. W placówkach dziecko zostaje objęte pomocą i wychowaniem. Placówka wsparcia dziennego może być prowadzona jako forma:

- opiekuńcza, w tym koła zainteresowań, świetlice, kluby i ogniska wychowawcze;
- specjalistyczna;
- pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.

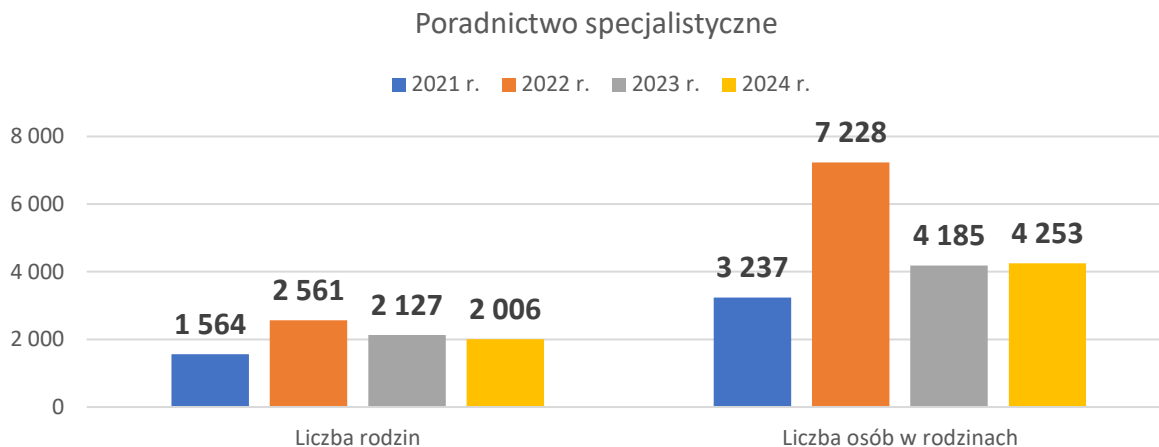
Jak wynika z przeprowadzonego badania ankietowego, w województwie świętokrzyskim w 47 gminach świadczone są usługi placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży. W przypadku 43 placówek wsparcia organem prowadzącym jest gmina, w przypadku 4 placówek organizacja pozarządowa. Z deklaracji jednostek organizacyjnych pomocy społecznej szacunkowa liczba gminnego świadczeniem placówek dziennego wsparcia dla dzieci i młodzieży objętych zostało 2 754 osoby.

Szacunkowa liczba osób, które według przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej powinny zostać objęte usługami w ramach placówki dziennego wsparcia dla dzieci i młodzieży w regionie wynosi 3 074 osoby. Tzw. luka potrzeb dla województwa świętokrzyskiego w zakresie świadczenia ww. usługi, wynosi 320 osób.

[illegible]

Poradnictwo specjalistyczne

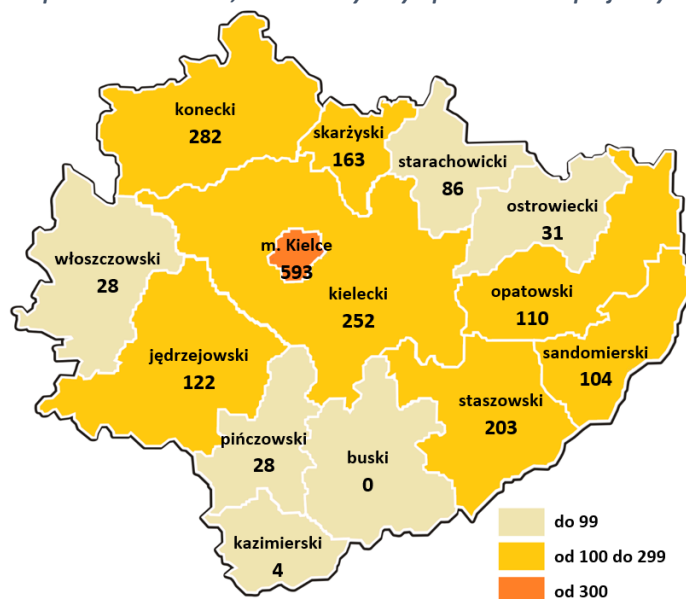
13

Wykres 6. Poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, rodzinne) w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.
 Źródło danych: Sprawozdanie MRPiPS-03R.

W 2024 roku liczba rodzin, która skorzystała z poradnictwa specjalistycznego, była większa o 28,3% w odniesieniu do 2021 roku. Natomiast liczba osób w rodzinach, które objęła ta formy wsparcia, wzrosła o 31,4% w analizowanym czteroletnim okresie.

Mapa 6. Liczba rodzin, które skorzystały z poradnictwa specjalistycznego w woj. świętokrzyskim 2024 r.

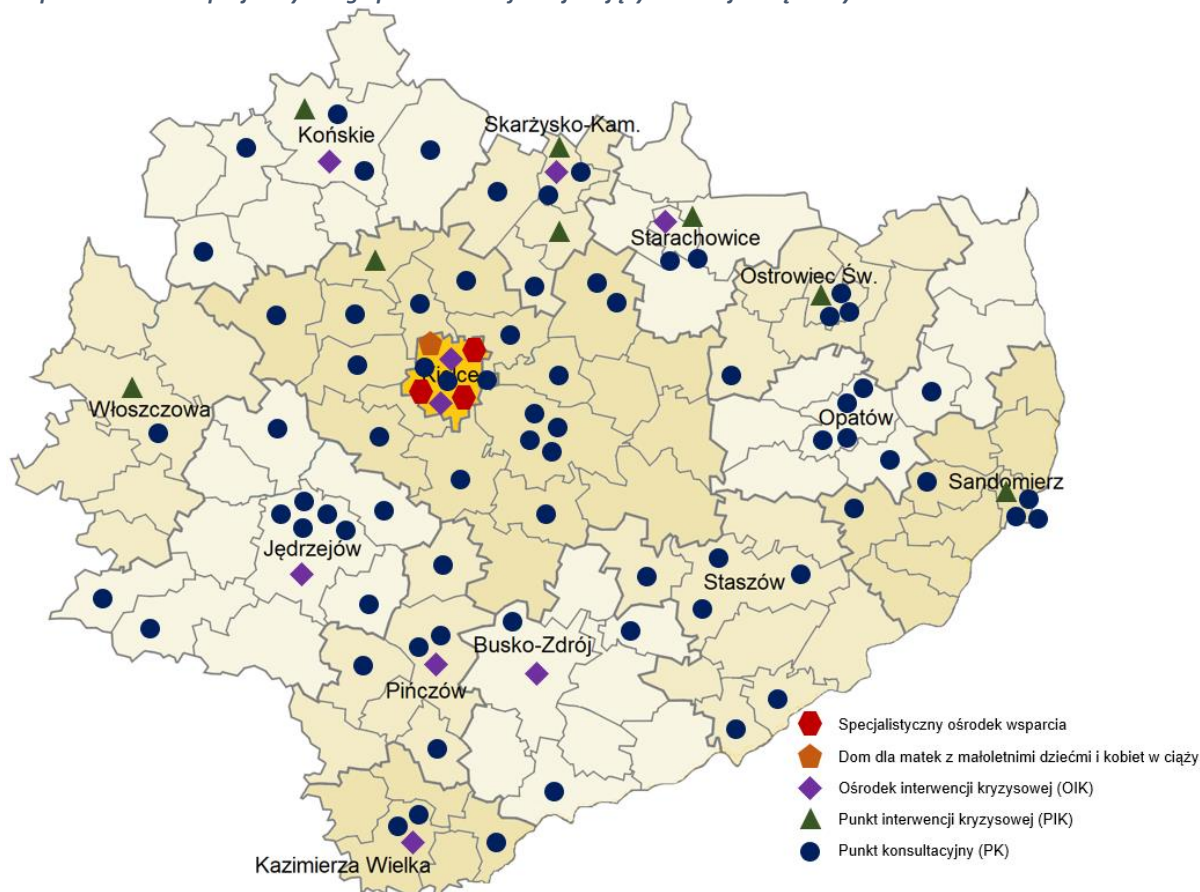
Źródło danych: Sprawozdanie MRPiPS-03R.

Najwięcej rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego w 2024 roku odnotowano w mieście Kielce (593), następnie w powiatach: koneckim (282), kieleckim (252), staszowskim (203), skarżyskim (163), jędrzejowskim (122), opatowskim (110), sandomierskim (104).

Jednostki specjalistycznego poradnictwa

Poradnictwo specjalistyczne w szczególności: prawne, psychologiczne i rodzinne jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód.

Mapa 7. Jednostki specjalistycznego poradnictwa funkcjonujących w woj. świętokrzyskim w 2024 r.

Źródło danych: Rejestr prowadzony przez ŚUW.

Na podstawie rejestru jednostek specjalistycznego poradnictwa funkcjonujących w województwie świętokrzyskim prowadzonego przez Świętokrzyski Urząd Wojewódzki w 2024 roku odnotowano 74 jednostki świadczących specjalistyczne poradnictwo w zakresie pomocy dla osób doświadczających przemocy:

- 51 punktów konsultacyjnych dla osób dotkniętych przemocą,
- 17 ośrodków interwencji kryzysowej (w tym: 8 punktów interwencji kryzysowej),
- 3 specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doświadczających przemocy,
- 1 ośrodek korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc (OKE),
- 1 dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
- 1 schronisko dla kobiet doświadczających przemocy.

Punkt konsultacyjny jest najmniejszą placówką świadczącą podstawową pomoc osobom i rodzinom doznającym przemocy domowej, a jego działania mają charakter lokalny (teren gminy). Ponadto udziela on natychmiastowej pomocy o charakterze wsparcia psychologicznego. Prowadzi działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową. W razie potrzeby punkt powinien także udzielić pomocy w zakresie zorganizowania schronienia osobom/rodzinom zagrożonym przemocą. Punkt taki powinien być otwarty w określone dni tygodnia. Punkty konsultacyjne prowadzą ośrodki pomocy społecznej, centra usług społecznych, organizacje pozarządowe, w których zatrudnieni są odpowiedni specjaliści lub zapewniają w określonych dniach i godzinach ich dyżury tj.: psycholog, pedagog, prawnik specjalizujący się w ochronie osób pokrzywdzonych.

Tabela 3. Punkty konsultacyjne odnotowane w woj. świętokrzyskiego w 2024 r.

Lp.	Powiat	Nazwa jednostki	Adres jednostki	Zasięg działalności
1.	buski	Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych	ul. Zaścianek 2, 28-136 Nowy Korczyn	gmina
2.	buski	Punkt konsultacyjny w Tuczępach	Tuczępy 37, 28-142 Tuczępy	gmina
3.	jędrzejowski	Rodzinny Punkt Informacyjno-Konsultacyjny do Spraw Uzależnień i Przemocy	ul. Cmentarna 7A, 28-313 Imielno	gmina
4.	jędrzejowski	Powiatowy Punkt Wsparcia Rodziny przy PCPR w Jędrzejowie	ul. Okrzei 49B, 28-300 Jędrzejów	gmina
5.	jędrzejowski	Punkt Konsultacyjno-Informacyjny ds. Uzależnień w Jędrzejowie	ul. 11-go Listopada 26, 28-300 Jędrzejów	gmina
6.	jędrzejowski	Filia punktu konsultacyjno-informacyjnego ds. uzależnień dla osób z niepełnosprawnościami dotkniętych problemem uzależnienia od alkoholu w poradni rehabilitacyjnej	ul. 11-go Listopada 113b, 28-300 Jędrzejów	gmina
7.	jędrzejowski	Punkt Informacyjno-Konsultacyjny przy OPS Społecznej w Małogoszczu	ul. Jaszowskiego 3a, 28-366 Małogoszcz	gmina
8.	jędrzejowski	Punkt Konsultacyjny przy OPS w Sędziszowie	ul. Kardynała Wyszyńskiego 4, 28-340 Sędziszów	gmina
9.	jędrzejowski	Punkt Konsultacyjny ds. Terapii i Uzależnień w Słupii	Słupia 2a, 28-350 Słupia	gmina
10.	jędrzejowski	Punkt konsultacyjny ds. uzależnień i przemocy domowej	ul. Plac Wolności 12, 28-305 Sobków	gmina
11.	jędrzejowski	Lokalny Punkt Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przystępstwem w Jędrzejowie/ prowadzony przez Fundację Wspierania Praworządności	ul. Armii Krajowej 9, 28-300 Jędrzejów	powiat
12.	kazimierski	Rodzinny punkt konsultacyjno-informacyjny ds. przemocy i uzależnień	ul. Partyzantów 4, 28-500 Kazimierza Wielka	gmina
13.	kazimierski	Punkt konsultacyjny ds. uzależnień i przemocy	Rynek 16, 28-520 Opatowiec	gmina
14.	kielecki	Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych	Stara Wieś 28, 26-010 Bodzentyn	gmina

Lp.	Powiat	Nazwa jednostki	Adres jednostki	Zasięg działalności
15.	kielecki	Punkt konsultacyjny dla osób doświadczających przemocy/ uzależnionych i współuzależnionych	ul. Rynek Górny 11, 26-010 Bodzentyn	gmina
16.	kielecki	Punkt konsultacyjny	ul. Białe Zagłębie 1, 26-060 Chęciny	gmina
17.	kielecki	Punkt Konsultacyjno-Terapeutyczny Ośrodka Pomocy Społecznej dla osób uzależnionych i członków rodzin z problemem alkoholowym i narkomanii oraz osób dotkniętych przemocą domową	ul. Sienkiewicza 11b, 26-021 Daleszyce	gmina
18.	kielecki	Punkt konsultacyjny	ul. Łysicka 11, 26-008 Górno	gmina
19.	kielecki	Punkt konsultacyjny	ul. Strażacka 12, 26-070 Łopuszno	gmina
20.	kielecki	Gminna komisja profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii	ul. Spokojna 2, 26-001 Masłów	gmina
21.	kielecki	Punkt konsultacyjny ds. uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej	ul. Urzędnicza 11a, 26-085 Miedziana Góra	gmina
22.	kielecki	Punkt konsultacyjny	ul. Kielecka 9, 26-026 Morawica	gmina
23.	kielecki	Punkt konsultacyjny	ul. Szkolna 30, 26-015 Pierzchnica	gmina
24.	kielecki	Punkt konsultacyjny	ul. Ogrodowa 2, 26-067 Strawczyn	gmina
25.	kielecki	Gminny punkt konsultacyjny ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy domowej i rozwiązywania problemów opiekuńczo-wychowawczych.	ul. Spacerowa 8a, 26-050 Zagnańsk	gmina
26.	konecki	Punkt informacyjno-konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu	ul. Partyzantów 3, 26-200 Końskie	powiat
27.	konecki	Punkt informacyjno-konsultacyjny dla osób i rodzin z problemem uzależnień, współuzależnienia oraz dotkniętych problemem przemocy domowej	Ruda Maleniecka 105a, 26-242 Ruda Maleniecka	gmina
28.	konecki	Punkt informacyjno-konsultacyjny ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, przeciwdziałania przemocy	Słupia 30A, 26-234 Słupia	gmina
29.	konecki	Punkt konsultacyjny przy ośrodku pomocy społecznej	ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 132A, 26-220 Stąporków	gmina
30.	opatowski	Punkt Konsultacyjno-Informacyjny ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie	Lipnik 20, 27-540 Lipnik	gmina
31.	opatowski	Punkt konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin	Plac Obrońców Pokoju 34, 27-500 Opatów	gmina
32.	opatowski	Powiatowy punkt konsultacyjno-doradczy	ul. Sienkiewicza 17, 27-500 Opatów	powiat
33.	opatowski	Ośrodek profilaktyki uzależnień „RAVENA”	Wojciechowice 50, 27-532 Wojciechowice	gmina
34.	ostrowiecki	Punkt konsultacyjny przy OPS w Bodzechowie	Bodzechów, ul. Jana Kilińskiego 49L, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	gmina

Lp.	Powiat	Nazwa jednostki	Adres jednostki	Zasięg działalności
35.	ostrowiecki	Psychologiczny punkt konsultacyjny	ul Rynek 24, 27-425 Waśniów	gmina
36.	pińczowski	Punkt konsultacyjny przy Urzędzie Gminy w Kijach	Kije 16, 28-404 Kije	gmina
37.	pińczowski	Punkt informacyjno-konsultacyjny ds. uzależnień i przemocy	Michałów 115, 28-411 Michałów	gmina
38.	pińczowski	Punkt Konsultacyjny przy Ośrodku Pomocy Społecznej	ul. Złota 7, 28-400 Pińczów	gmina
39.	sandomierski	Punkt pomocy dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin	ul. Krakowska 4, 27-640 Klimontów	gmina
40.	sandomierski	Punkt konsultacyjny porad specjalistycznych dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin	Obrazów 54a, 27-641 Obrazów	gmina
41.	sandomierski	Punkt Poradnictwa Specjalistycznego PCPR w Sandomierzu	ul. Mickiewicza 34, 27-600 Sandomierz	powiat
42.	sandomierski	Punkt Edukacyjno-Konsultacyjny Miejskiego Ośrodka Rozwoju Osobistego (MORO) w Sandomierzu	ul. Mariacka 1, 27-600 Sandomierz	gmina
43.	sandomierski	Punkt konsultacyjny w Wilczycach	Wilczyce 174, 27-612 Wilczyce	gmina
44.	skarżyski	Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz osób doznających przemocy w Bliżynie	VI Wieków Bliżyna 2, 26-120 Bliżyn	gmina
45.	skarżyski	Punkt konsultacyjny w Krzemionkach	Kamionki 60, 26-140 Łączna	gmina
46.	starachowicki	Punkt Konsultacyjny przy PCPR w Starachowicach	ul. Złota 6, 27-200 Starachowice	powiat
47.	staszowski	Punkt konsultacyjny	Łubnice 66a, 28-232 Łubnice	gmina
48.	staszowski	Punkt konsultacyjno-informacyjny	ul. Zrębińska 33a, 28-230 Połaniec	gmina
49.	staszowski	Punkt pomocy osobom doznającym przemocy i osobom w kryzysie przy PCPR	ul. Szkolna 4, 28-200 Staszów	powiat
50.	staszowski	Punkt pomocy osobom doznającym przemocy i przestępstw	ul. Wschodnia 13, 28-200 Staszów	gmina
51.	staszowski	Punkt konsultacyjny	ul. Opatowska 34, 28-225 Szydłów	gmina

Źródło danych: Rejestr prowadzony przez ŚUW.

Ośrodek interwencji kryzysowej (OIK) realizuje zadania w zakresie poradnictwa specjalistycznego oraz interwencji kryzysowej. Podstawowym celem ośrodka jest prowadzenie interdyscyplinarnych działań w zakresie interwencji kryzysowej, podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie z problemem przemocy, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. W ramach interwencji kryzysowej OIK prowadzi: indywidualne i rodzinne poradnictwo psychologiczne, indywidualną bądź rodzinną psychoterapię w sytuacjach skrajnie urazowych, specjalistyczne poradnictwo prawne, pracę socjalną, animowane grupy samopomocowe i grupy

wsparcia. W sytuacjach uzasadnionych ośrodek udziela pomocy w natychmiastowym zorganizowaniu schronienia dla osoby doznającej przemocy, bądź udzielenia, w przypadku placówek z miejscami całodobowymi, schronienia do 3 miesięcy. Ośrodek interwencji kryzysowej podejmuje także działania pomocowe w środowisku osób zagrożonych przemocą (poza placówką).

Tabela 4. Ośrodek interwencji kryzysowej (OIK) w woj. świętokrzyskim w 2024 r.

Lp.	Powiat	Nazwa jednostki	Adres jednostki	Zasięg działalności
1.	buski	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Busku Zdroju	ul. Bohaterów Warszawy 120, 28-100 Busko-Zdrój	powiat
2.	jędrzejowski	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Jędrzejowie	ul. Okrzei 49B, 28-300 Jędrzejów (miejsca interwencyjne: ul. Armii Krajowej 9, Ognisko Wychowawcze „Caritas”, ul. Jana Pawła II 3, 28-300 Jędrzejów)	powiat
3.	kazimierski	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Kazimierzy Wielkiej	ul. Partyzantów 29, 28-500 Kazimierza Wielka	powiat
4.	konecki	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Końskich	ul. Spółdzielcza 3, 26-200 Końskie	powiat
5.	m. Kielce	Centrum Interwencji Kryzysowej Caritas Diecezji Kieleckiej, Schronisko dla kobiet doznających przemocy w Kielcach	ul. Urzędnicza 7b, 25-729 Kielce	ponadlokalny, teren całego kraju
6.	m. Kielce	Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Psychoterapii przy Świętokrzyskim Centrum Profilaktyki i Edukacji w Kielcach	ul. Jana Nowaka Jeziorańskiego 65, 25-432 Kielce	województwo świętokrzyskie
7.	pińczowski	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Pińczowie	ul. Żwirki i Wigury 40, 28-400 Pińczów,	powiat
8.	skarżyski	Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Skarżysku Kamiennym	Plac Floriański 1, 26-110 Skarżysko-Kamienna,	powiat
9.	starachowicki	Ośrodek Pomocy Rodzinie (OPR) przy Stowarzyszeniu Pomoc Rodzinie „Przystań” w Starachowicach	Aleja Armii Krajowej 28, 27-200 Starachowice (Galeria „Skałka” - I piętro)	powiat

Źródło danych: Opracowanie ROPS na podstawie rejestru prowadzonego przez ŚUW.

Punkt interwencji kryzysowej (PIK) uzupełniają działalność OIK. Prowadzą bezpłatne poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, środowiskowe, socjalne i prawne dla osób w sytuacjach kryzysowych (m.in.: spowodowanych przemocą, trudnymi sytuacjami życiowymi, problemami opiekuńczo-wychowawczymi, itp.), a także informują o instytucjach udzielających specjalistycznej pomocy. Celem PIK jest udzielanie osobom wsparcia w radzeniu sobie z aktualnym kryzysem i budowaniu motywacji do pozytywnych zmian. PIK ma zasięg gminny.

Tabela 5. Punkt interwencji kryzysowej (PIK) w woj. świętokrzyskim w 2024 r.

Lp.	Powiat	Nazwa jednostki	Adres jednostki	Podmiot prowadzący
1.	kielecki	Punkt Interwencji Kryzysowej w Mniowie	ul. Centralna 9, 26-080 Mniów	Gmina Mniów
2.	konecki	Punkt Interwencji Kryzysowej w Końskich	Armii Krajowej 22, 26-200 Końskie	Gmina Końskie
3.	ostrowiecki	Punkt Interwencji Kryzysowej w Ostrowcu Świętokrzyskim	ul. Świętokrzyska 22, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski	Powiat Ostrowiecki
4.	sandomierski	Punkt Interwencji Kryzysowej w Sandomierzu	ul. Mariacka 1, 27-600 Sandomierz	Miasto Sandomierz
5.	skarżyski	Punkt Interwencji Kryzysowej przy MOPS w Skarżysku-Kamiennej	ul. Sikorskiego 10, 26-110 Skarżysko-Kamienna	Miasto Skarżysko-Kamienna
6.	skarżyski	Punkt Interwencji Kryzysowej w Suchedniowie	ul. Peck 9a, 26-130 Suchedniów	Gmina Suchedniów
7.	starachowicki	Punkt Interwencji Kryzysowej w Starachowicach	ul. Majówka 21a, 27-200 Starachowice	Gmina Starachowice
8.	włoszczowski	Zespół Interwencji Kryzysowej przy PCPR we Włoszczowie	ul. Wiśniowa 10, 29-100 Włoszczowa	Powiat Włoszczowski

Źródło danych: Opracowanie ROPS na podstawie rejestru prowadzonego przez ŚUW.

Specjalistyczny ośrodek wsparcia dla osób doznających przemocy (SOW)

ma obowiązek zapewniania bezpłatnego całodobowego schronienia. Miejsce w takiej instytucji, przeznaczone jest dla nie więcej niż 30 osób, nie wymaga skierowania, nie zależy też od dochodu i jest bezpłatny. Pokrzywdzona osoba razem z dziećmi może przebywać w takim ośrodku przez 3 miesiące, w uzasadnionych szczególną sytuacją tych osób przypadkach jest też możliwość przedłużenia czasu zamieszkania w placówce. Podstawowe zadania ośrodka zostały podzielone na działania interwencyjne, przeprowadzane w momencie przyjęcia osoby doznającej przemocy oraz terapeutyczno-wspomagające. Działania specjalistycznych ośrodków wsparcia polegają m.in.: na opracowaniu indywidualnego planu pomocy, udzielania poradnictwa i konsultacji wychowawczych, prowadzenia grup wsparcia i terapii indywidualnej. Ośrodek musi też zapewnić odpowiednie warunki bytowe i mieszkalne. Prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, należy do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat.

Tabela 6. Specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej w 2024 roku.

Lp.	Powiat	Nazwa jednostki	Adres jednostki	Zasięg działalności
1.	m. Kielce	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej MOPR w Kielcach (SOW)	ul. Kołłątaja 4, 25-715 Kielce	teren całego kraju
2.	m. Kielce	Punkt interwencyjno-konsultacyjny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej (SOW MOPR)	ul. Olkuska 18, 25-852 Kielce	teren całego kraju
3.	m. Kielce	Ośrodek korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową (OKE)	ul. Wiśniowa 3, 25-552 Kielce	teren całego kraju

Źródło danych: Opracowanie ROPS na podstawie rejestru prowadzonego przez ŚUW.

W województwie świętokrzyskim funkcjonuje Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Kielcach. SOW jest komórką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach. W SOW można uzyskać pomoc w sytuacji: przemocy domowej, problemów rodzinnych, wychowawczych, problemów alkoholowych, kryzysów małżeńskich i osobistych. Osobom w kryzysie wywołanym przemocą domową, placówka zapewnia całodobowe schronienie (18 miejsc). W ramach SOW pomoc jest dostępna w: Punkcie Interwencyjno-Konsultacyjny dla Osób Doznających Przemocy w Rodzinie (PIK) oraz Ośrodka Korekcyjno-Edukacyjnym dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie (OKE).

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia prowadzi również **całodobowe telefony zaufania**:

- telefon zaufania w sprawach rodzinnych (nr tel.: 41 368 18 74) – od poniedziałku do piątku w godz.: 8.00 – 18.00);
- miejski telefon zaufania „STOP PRZEMOCY” – 195 13 (całodobowy);
- telefon zaufania dla osób w kryzysie emocjonalnym – 195 25 (całodobowy) – uruchomiony został z inicjatywy Wojewody Świętokrzyskiego, zadanie finansowane ze środków Samorządu Województwa Świętokrzyskiego.

Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży to szczególne ośrodki wsparcia. Podstawowe standardy i zadania działalności określa §3 Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 lutego 2024 r. w sprawie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, zapewnia całodobowy, okresowy pobyt: matkom z małoletnimi dziećmi, kobietom w ciąży innym osobom sprawującym opiekę prawną nad małoletnimi dziećmi. Pokrzywdzona osoba razem z dziećmi może przebywać w placówce na czas określony, nie dłuższy niż 12 miesięcy. Dom zapewnia odpowiednie do potrzeb mieszkańców wsparcie specjalistyczne mające na celu przezwyciężenie sytuacji kryzysowej, która była przyczyną skierowania do domu. Standard podstawowych usług świadczonych przez dom obejmuje zakres: interwencyjny, terapeutyczno-wspomagający, potrzeb bytowych. Skierowanie do domu następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Tabela 7. Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży w woj. świętokrzyskim w 2024 roku.

Lp.	Powiat	Nazwa jednostki	Adres jednostki	Zasięg działalności
1.	m. Kielce	Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	ul. Słoneczna 9, 25-731 Kielce	Miasto Kielce

Źródło danych: Opracowanie ROPS na podstawie rejestru prowadzonego przez ŚUW.

W regionie funkcjonuje 1 Dom Dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży, spełniający ww. standard prowadzony przez MOPR w Kielcach. Dom przeznaczony jest dla kobiet w ciąży, matek, ojców oraz innych osób z terenu Kielc, które znalazły się w sytuacji kryzysowej, sprawujących opiekę prawną nad małoletnimi dziećmi. Do podstawowych zadań domu należy:

zapewnienie schronienia, opieki i wsparcia, pomoc w przygotowaniu do usamodzielnienia się, pomoc w integracji ze środowiskiem, doskonalenie umiejętności pozwalających na właściwe funkcjonowanie w społeczeństwie, pomoc w wychowaniu dzieci.

Schroniska dla kobiet zapewniają bezpieczne, tymczasowe miejsce zamieszkania osobom (głównie kobietom) doświadczającym przemoc domową. Pomoc w nich udzielana obejmuje najczęściej pomoc prawną, psychologiczną i socjalną, wsparcie doradcy zawodowego, pomoc w usamodzielnianiu się, itp. Schroniska zapewniają całodobowe schronienie. Pobyt jest bezpłatny. Kompleksowa pomoc oferowana przez schroniska zwiększa szanse osób doświadczających przemocy domowej na powrót do społeczeństwa, życia zawodowego i uniezależnienia się ekonomicznego od osoby stosującej przemoc.

Tabela 8. Schronisko dla osób doświadczających przemocy w woj. świętokrzyskim w 2024 roku.

Lp.	Powiat	Nazwa jednostki	Adres jednostki	Zasięg działalności
1.	kielecki	Schronisko dla kobiet doświadczających przemocy w Piekoszowie	Wierna Rzeka 21, Piekoszów	gmina
2.	kielecki	Schronisko dla Kobiet prowadzone przez Caritas Diecezji Kieleckiej w Kielcach	ul. Urzędnicza 7b, Kielce	-

Źródło danych: Opracowanie ROPS na podstawie rejestru prowadzonego przez ŚUW.

W wykazie Wojewody Świętokrzyskiego widnieją 2 schroniska dla kobiet: Schronisko dla Kobiet Doświadczających Przemocy Domowej w Wiernej Rzece, Schronisko dla Kobiet prowadzone przez Caritas Diecezji Kieleckiej w Kielcach.

Wg przeprowadzonego badania ankietowego w pierwszym półroczu 2025 roku w województwie świętokrzyskim 63 gminy realizowały usługi poradnictwa specjalistycznego obejmujące m.in. poradnictwo: prawne, socjalne, psychologiczne, rodzinne. 38 gmin nie realizowało tego typu usług, 1 gmina nie udzieliła odpowiedzi w tym zakresie.

Poradnictwem specjalistycznym według wskazań jednostek (stan na 30.06.2025 r.) objętych zostało 5 899 osób.

71 gmin prognozuje wzrost zapotrzebowania na tego rodzaju usługi, 16 gmin szacuje, iż zapotrzebowanie nie wzrośnie, natomiast z 15 gmin nie pozyskano odpowiedzi.

Szacunkowa liczba osób potrzebujących tego typu wsparcia obecnie lub w najbliższej przyszłości określona przez jednostki wynosi 8 377 osób. Zapotrzebowanie tzw. luka potrzeb dla gmin z województwa świętokrzyskiego w zakresie świadczenia poradnictwa specjalistycznego wynosi 2 478 osób.

Mapa 8. Usługa poradnictwa specjalistycznego (prawne, socjalne, psychologiczne, rodzinne) świadczone w 2025 r.

Źródło danych: Badanie ankietowe 30.06.2025 r.

Pieczna zastępcza

Oprócz działań o charakterze profilaktycznym, mających na celu stworzenie dziecku odpowiednich warunków życia w jego środowisku rodzinnym, prowadzone są działania na rzecz doskonalenia i rozwoju form pieczy zastępczej nad dzieckiem. Organizacja pieczy zastępczej jest zadaniem własnym powiatu. Pieczna zastępcza ma zapewnić pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub, gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka.

Dziecko postanowieniem sądu, może zostać umieszczone w jednej z dwóch form pieczy zastępczej:

- rodzinnej,
- instytucjonalnej.

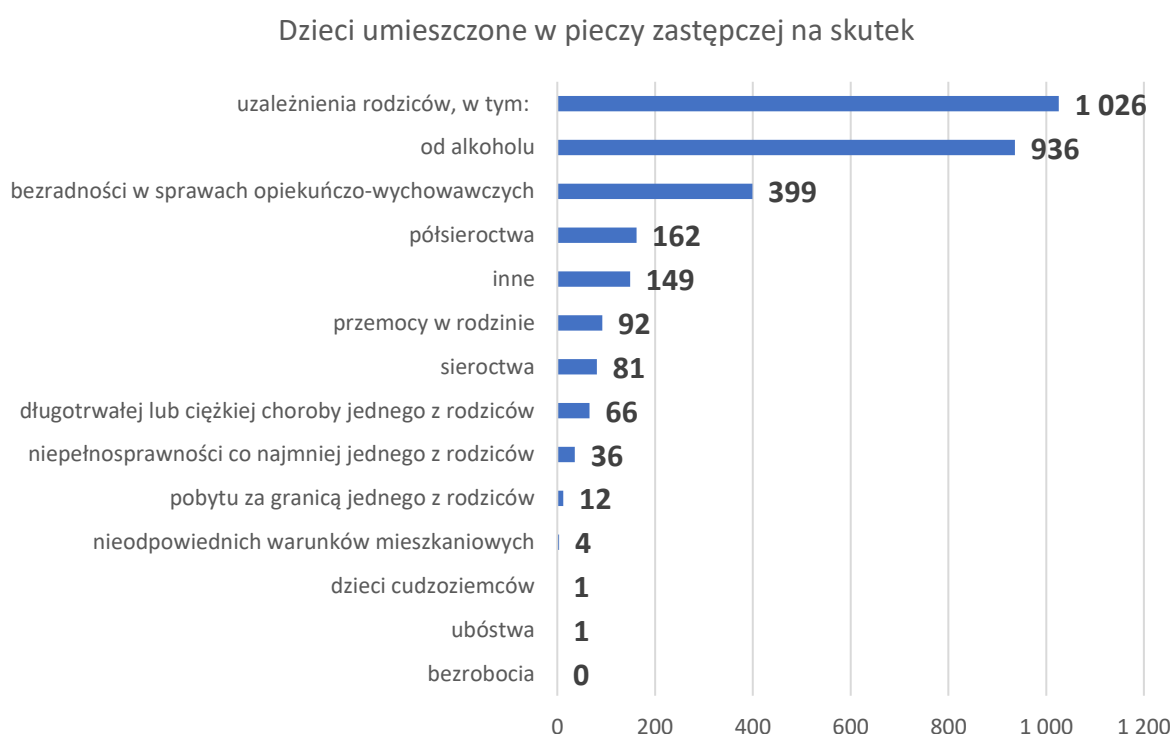
Tabela 9. Liczba dzieci w pieczy zastępczej (instytucjonalnej i rodzinnej) w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.

Wyszczególnienie	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej	566	577	621	645
Dzieci w rodzinach zastępczych	1 424	1 395	1 361	1 388
Razem pieczna zastępcza	1 990	1 972	1 982	2 033

Źródło danych: Sprawozdanie WRISPZ-P (drugie półrocze), CAS.

W województwie świętokrzyskim w 2024 rok w pieczy zastępczej łącznie przebywało 2 033 dzieci. W kontekście procesu deinstytucjonalizacji systemu pieczy zastępczej istotnym jest racjonalne ograniczanie roli instytucjonalnych form pieczy zastępczej na rozwój rodzicielstwa zastępczego (środowiskowego).

W latach 2021-2024 odnotowujemy sukcesywny wzrost liczby dzieci w pieczy zastępczej zarówno instytucjonalnej jak i rodzinnej. Według danych za 2024 rok w województwie świętokrzyskim w rodzinach zastępczych umieszczonych było 68% wszystkich dzieci w pieczy zastępczej, natomiast w instytucjonalnej pieczy przebywało ich 32%. Niepokojący jest wzrost udziału dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej, który w analizowanym okresie wzrósł o 4 pkt proc.

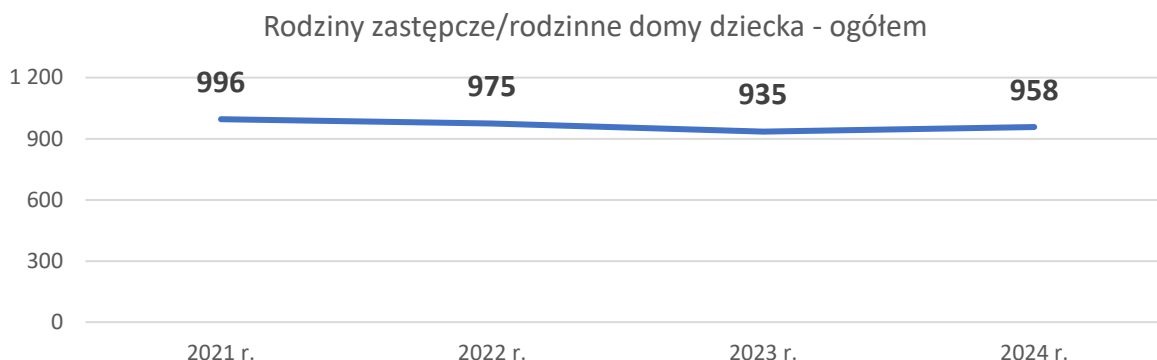
Wykres 7. Powody umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej w woj. świętokrzyskim w 2024 r.

Źródło danych: Sprawozdanie WRiSPZ-P (drugie półrocze), CAS.

Głównym powodem umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej w województwie świętokrzyskim są uzależnienia rodziców. Co drugie dziecko w pieczy znajduje się, na skutek problemu uzależnienia najbliższych od alkoholu lub innych środków (51%). W następnej kolejności jest: bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (20%), pólsieroctwo (8%), inne (7%), przemoc w rodzinie (5%), sieroctwo (4%), długotrwała lub ciężka choroba co najmniej jednego z rodziców (3%), niepełnosprawności co najmniej jednego z rodziców (2%), pobytu za granicą co najmniej jednego z rodziców – praca zarobkowa (1%). W mniejszości skutków, które odpowiadają za umieszczenie dzieci w pieczy, są: nieodpowiednie warunki mieszkaniowe, ubóstwo, czy dzieci cudzoziemców.

Pieczna rodzinna

Przeważająca większość dzieci w województwie świętokrzyskim objęta opieką zastępczą przybywa w pieczy rodzinnej.

Wykres 8. Liczba rodzin zastępczych w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.

Źródło danych: Sprawozdanie WRiSPZ-P (drugie półrocze), CAS.

W 2024 roku liczba rodzin zastępczych w naszym regionie wyniosła 958 i była mniejsza o 38 rodzin w porównaniu do 2021 roku. Największą liczbę rodzin zastępczych w czteroletnim analizowanym okresie odnotowano w 2021 r. (996).

Tabela 10. Liczba rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka oraz liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej (stan na II półrocze 2024 r.).

Wyszczególnienie	Liczba rodzin zastępczych/domów	Liczba dzieci
Rodziny zastępcze spokrewnione	647	854
Rodziny zastępcze niezawodowe	270	368
Rodziny zastępcze zawodowe	27	77
Rodzinne domy dziecka	14	89
Rodziny zastępcze, RDD - razem	958	1 388

Źródło danych: Sprawozdanie WRiSPZ-P (drugie półrocze), CAS.

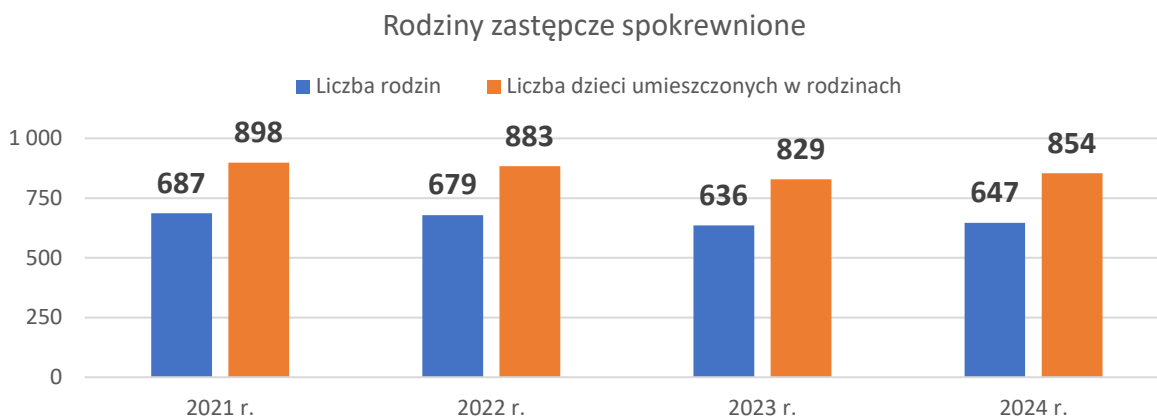
Świętokrzyskie rodziny zastępcze to w większości (ok. 68%) rodziny spokrewnione. W drugiej kolejności to rodziny niezawodowe (28%), natomiast zastępcze rodziny zawodowe stanowią zaledwie 3% ogółu rodzin zastępczych, a rodzinne domy dziecka 1%.

Niepokojący jest fakt niskiej liczby rodzin zastępczych zawodowych oraz rodzinnych domów dziecka stanowiących podstawę systemu pieczy zastępczej w zakresie opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności tj. w nurcie deinstytucjonalizacji.

W związku z tym, w najbliższych latach potrzebne są bardzo intensywne działania na rzecz pozyskiwania kandydatów do prowadzenia rodzinnych form pieczy zastępczej. Równie istotne jest odpowiednie wsparcie oferowane funkcjonującym rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka, ponieważ brak poczucia bezpieczeństwa bytowego skutkować może rezygnacją z pełnionej funkcji. Inwestowanie w profesjonalizację rodzin zastępczych potraktować należy jako odpowiednie zabezpieczenie potrzeb wychowanków o szczególnych potrzebach opiekuńczych i wychowawczych.

Rodzina zastępcza spokrewniona

Rodziny zastępcze spokrewnione to takie, w których opiekę i wychowanie nad dzieckiem przejmują członkowie rodziny dziecka zobowiązani do alimentacji, tj. wstępni (dziadkowie, pradiadkowie) lub rodzeństwo.

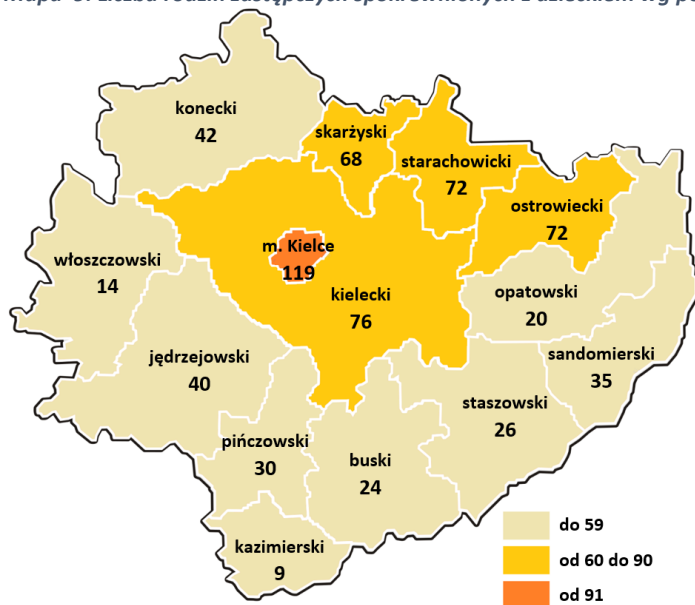

Wykres 9. Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.

Źródło danych: Sprawozdanie WRiSPZ-P (drugie półrocze), CAS.

Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem na dzień 31 grudnia 2024 roku wynosiła 647, w odniesieniu do roku 2023 była większa o 11 rodzin. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach wynosiła 854 i była większa o 25 dzieci.

Mapa 9. Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem wg powiatów w 2024 r.

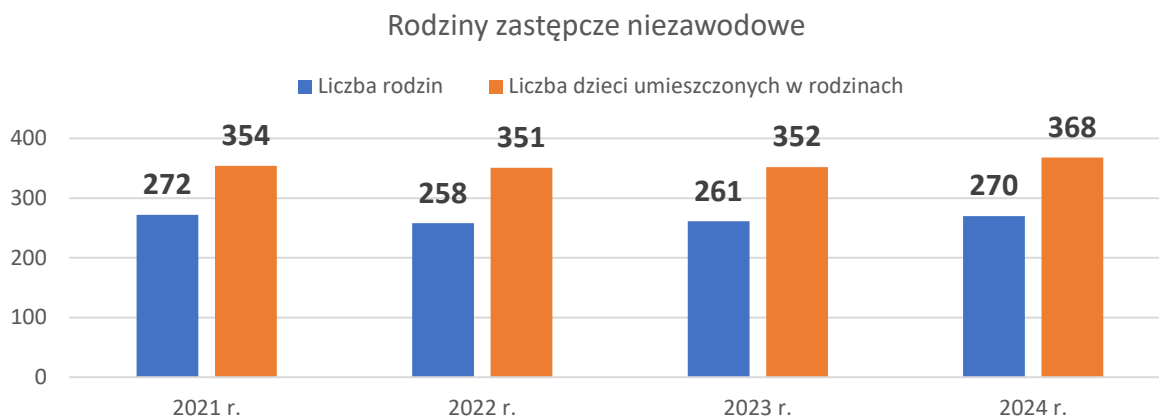

Źródło danych: Sprawozdanie WRiSPZ-P (drugie półrocze), CAS.

Najwięcej rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem odnotowano w mieście Kielce (119) oraz powiatach: kieleckim (76), ostrowieckim (72), starachowickim (72), skarżyskim (68). Najmniej tego typu rodzin odnotowano w powiatach: kazimierskim (9), włoszczowskim (14), opatowskim (20).

Rodzina zastępcza niezawodowa

Rodziny zastępcze niezawodowe tworzone są przez małżeństwo lub osoby niepozostające w związku małżeńskim, niebędące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka w tym przez osoby z dalszej rodziny, lub też niespokrewnione z dziećmi.

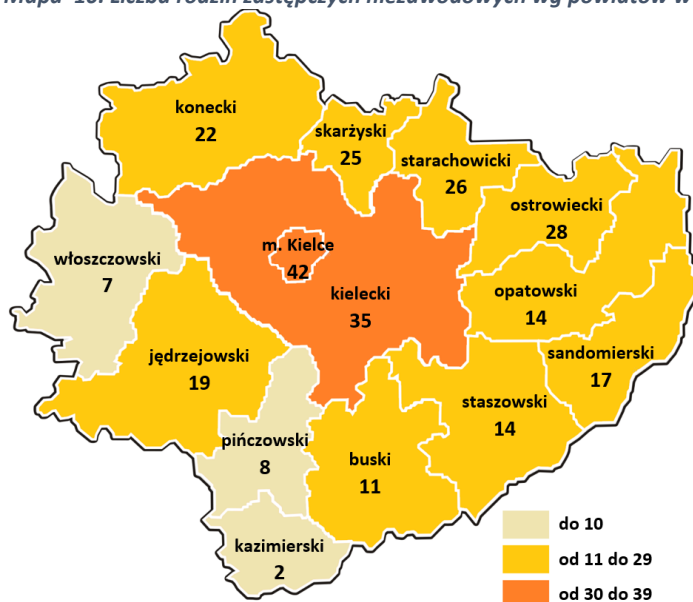

Wykres 10. Liczba rodzin zastępczych niezawodowych w latach 2021-2024.

Źródło danych: Sprawozdanie WRISPZ-P (drugie półrocze), CAS.

W 2024 roku funkcjonowało 270 rodzin zastępczych niezawodowych, o 9 rodzin więcej niż w 2023 roku. W rodzinach zastępczych niezawodowych w 2024 roku umieszczono 368 dzieci – o 16 więcej niż w 2023 roku.

Mapa 10. Liczba rodzin zastępczych niezawodowych wg powiatów w 2024 r.

Źródło danych: Sprawozdanie WRISPZ-P (drugie półrocze), CAS.

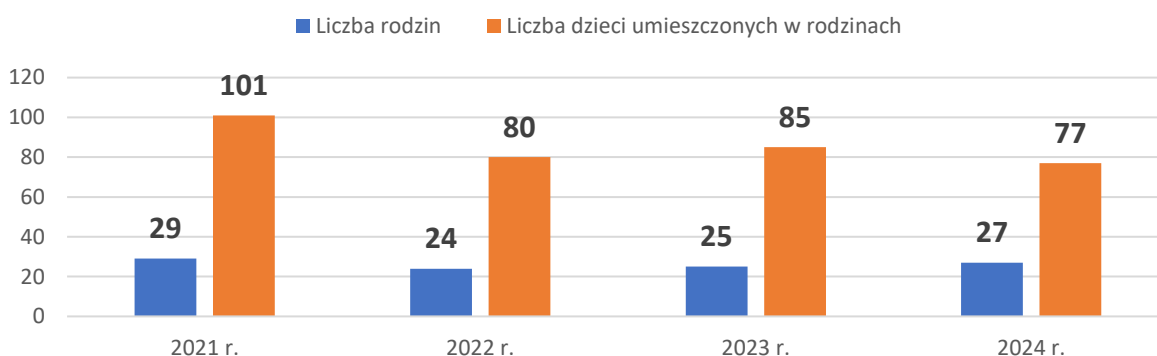
Najwięcej rodzin zastępczych niezawodowych odnotowano w mieście Kielce (42) oraz w powiatach: kieleckim (35), ostrowieckim (28), starachowickim (26), skarżyskim (25).

Najmniej tego typu rodzin odnotowano w powiatach: kazimierskim (2), włoszczowskim (7), pińczowskim (8).

Rodzina zastępcza zawodowa

W rodzinach zastępczych zawodowych umieszcza się dzieci na pobyt długoterminowy lub w przypadku rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego na pobyt okresowy, do czasu unormowania sytuacji dziecka, nie dłużej niż na okres 4 miesięcy (w szczególnych sytuacjach pobyt może zostać przedłużony do 8 miesięcy lub do zakończenia postępowania sądowego o powrót dziecka do rodziny, przysposobienie lub umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej).

Rodziny zastępcze zawodowe - ogółem

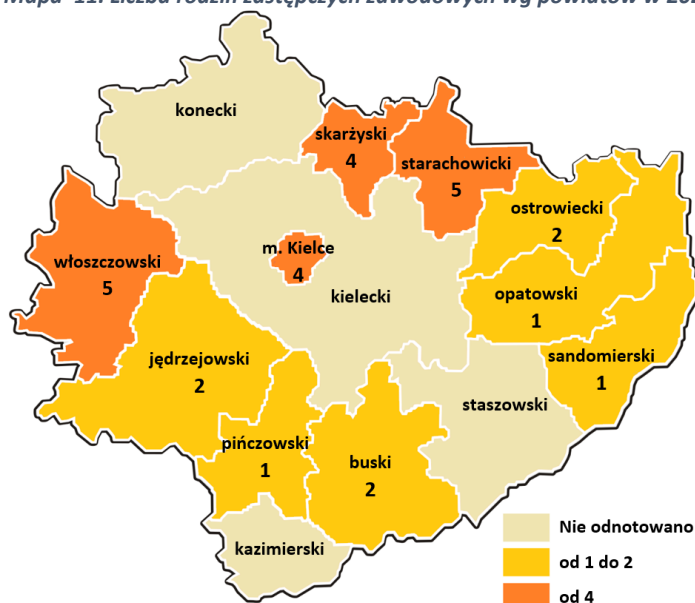

Wykres 11. Liczba rodzin zastępczych zawodowych w latach 2021-2024.

Źródło danych: Sprawozdanie WRiSPZ-P (drugie półrocze) w CAS.

W 2024 roku w regionie funkcjonowało 27 rodzin zastępczych zawodowych, o 2 rodziny więcej niż w roku 2023. Z omawianych rodzin zastępczych wyróżniamy: 8 pełniących funkcję pogotowia rodzinnego oraz 1 rodzinę zastępczą zawodową specjalistyczną. W rodzinach zastępczych zawodowych umieszczono 77 dzieci, o 8 dzieci mniej niż w 2023 roku.

Mapa 11. Liczba rodzin zastępczych zawodowych wg powiatów w 2024 r.

Źródło danych: Sprawozdanie WRiSPZ-P (drugie półrocze) w CAS.

Najwięcej tego typu rodzin odnotowano w powiatach: starachowickim (5) i włoszczowskim (5), skarżyskim (4) i mieście Kielce (4). Rodzin zastępczych zawodowych nie odnotowano w powiatach: kazimierskim, kieleckim, koneckim, staszowskim.

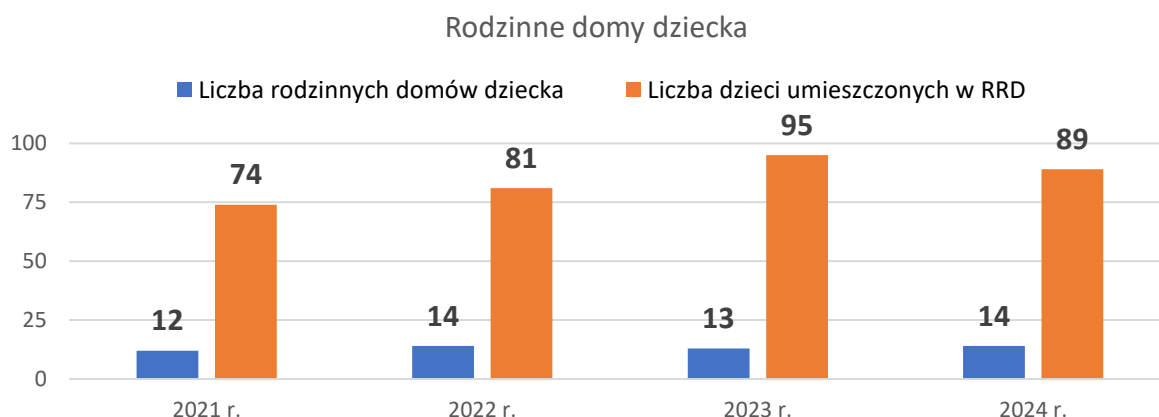
Tabela 11. Liczba rodzin zastępczych zawodowych, z wyszczególnieniem rodzin pełniących funkcję pogotowia rodzinnego oraz rodzin zastępczych specjalistycznych w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.

Wyszczególnienie	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
zawodowe	18	17	16	18
zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	8	5	7	8
zawodowe specjalistyczne	3	2	2	1
Rodziny zastępcze zawodowe ogółem	29	24	25	27

Źródło danych: Sprawozdanie WRiSPZ-P (drugie półrocze), CAS.

Rodzinny dom dziecka

Zadaniem rodzinnych domów dziecka jest sprawowanie opieki nad dziećmi pozbawionymi odpowiedniej ochrony ze strony rodziców biologicznych. Rodzinny dom dziecka powołany zostaje przez władze lokalne w odpowiedzi na realne zapotrzebowanie. Łączy elementy opieki zastępczej i instytucjonalnej, a wykonywana w niej praca ma opierać się na zasadach wychowania rodzinnego. Rodzinne domy dziecka wykonują pracę na podstawie umowy o świadczeniu usług. Tego rodzaju umowa zawierana jest ze starostą powiatu na okres około 5 lat.

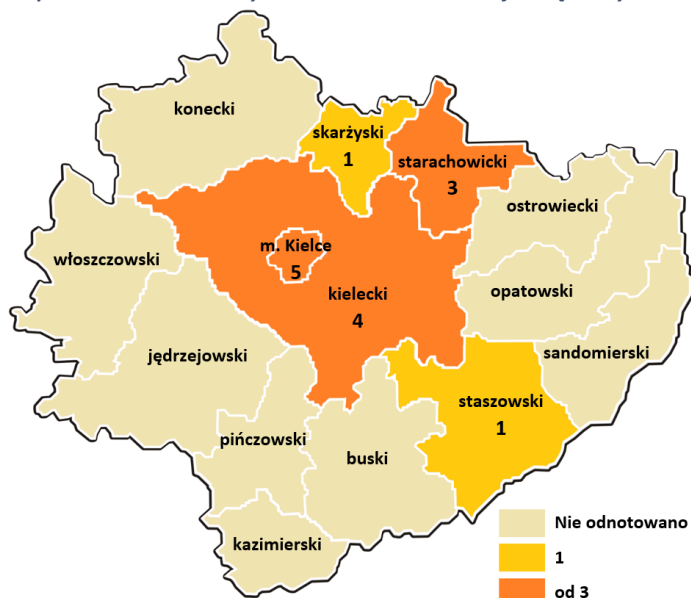

Wykres 12. Liczba rodzinnych domów dziecka w latach 2021-2024

Źródło danych: Sprawozdanie WRiSPZ-P (drugie półrocze), CAS.

Na dzień 31 grudnia 2024 roku w regionie funkcjonowało 14 rodzinnych domów dziecka, o 1 więcej niż w 2023 roku. Przebywało w nich 89 dzieci, o 6 mniej niż w 2023 roku.

Mapa 12. Liczba rodzinnych domów dziecka w woj. świętokrzyskim wg powiatów w 2024 r.

Źródło danych: Sprawozdanie WRiSPZ-P (drugie półrocze), CAS.

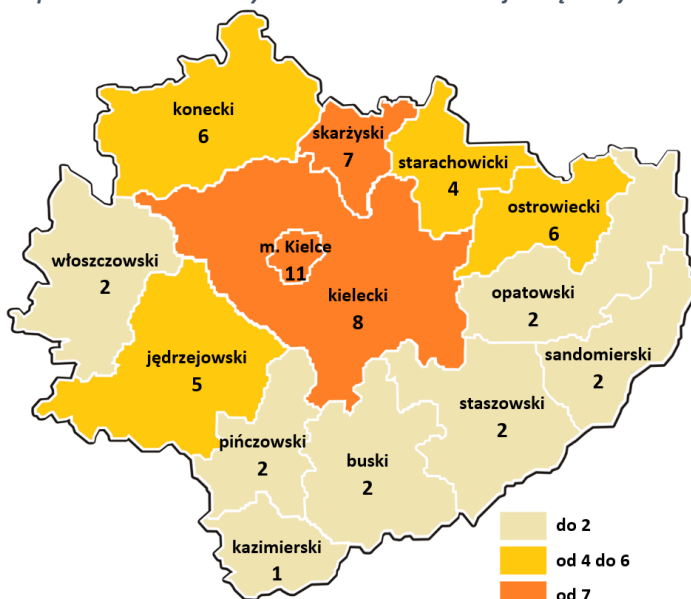
Placówki pełniące funkcje rodzinnych domów dziecka odnotowano w mieście Kielce (5) oraz w powiatach: kieleckim (4), starachowickim (3), skarżyskim (1), staszowskim (1). W pozostałych powiatach nie funkcjonowały tego typu placówki.

Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej

We wspieraniu rodzin zastępczych w codziennych obowiązkach najważniejszą rolę pełni koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, zatrudniony przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Ta forma wsparcia występuje na terenie wszystkich powiatów woj. świętokrzyskiego.

W 2024 roku w województwie świętokrzyskim odnotowano 60 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Mapa 13. Liczba rodzinnych domów dziecka w woj. świętokrzyskim wg powiatów w 2024 r.

Źródło danych: Sprawozdanie WRiSPZ-P (drugie półrocze), CAS.

Największą liczbę koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej odnotowano w mieście Kielce (8), powiecie kieleckim (8), powiecie skarżyskim (7).

Wg ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Art. 77), koordynator rodzinnej pieczy zastępczej nie może mieć pod opieką łącznie więcej niż 15 rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka.

Adopcje

Świętokrzyski Ośrodek Adopcyjny funkcjonuje w strukturze organizacyjnej Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego. W ramach działań Ośrodka w 2024 roku przysposobionych zostało 33 dzieci w tym: 2 dzieci z pieczy instytucjonalnej, 23 z rodzinnej pieczy zastępczej, 8 z rodzin biologicznych.

Tabela 12. Liczba adopcji w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.

Wyszczególnienie	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Liczba dzieci przysposobionych	56	37	46	33

Źródło danych: Świętokrzyski Ośrodek Adopcyjny.

W latach 2021-2024 w województwie świętokrzyskim przysposobiono 195 dzieci.

Tabela 13. Adopcje w województwie świętokrzyskim w 2024 r.

Wyszczególnienie:	2024 r.
Dzieci przysposobione, w tym w wieku:	33
poniżej 1 roku	3
od 1 roku do 4 lat	19
od 5 do 9 lat	8
10 lat i więcej	3
dzieci przysposobione, z tego:	
dziewczęta	18
chłopcy	15
dzieci przysposobione z orzeczeniem o niepełnosprawności	1
dzieci według miejsca pobytu przed przysposobieniem w tym:	
w pieczy instytucjonalnej	2
w rodzinnej pieczy zastępczej	23
w rodzinie biologicznej	8

Źródło danych: Świętokrzyski Ośrodek Adopcyjny.

W ramach działań funkcjonującego Świętokrzyskiego Ośrodka Adopcyjnego w 2024 roku pracownicy Ośrodka przyjęli ogółem: 183 zgłoszenia o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną. 47 dzieci zakwalifikowano do przysposobienia, 148 dzieci nie uzyskało kwalifikacji do przysposobienia z uwagi na brak ich osobistej zgody na zmianę środowiska rodzinnego, silne więzi emocjonalne z bezpośrednimi opiekunami sprawującymi opiekę – głównie rodziny zastępcze spokrewnione w osobach dziadków.

Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej (ORPZ)

W województwie świętokrzyskim funkcjonuje Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Kielcach. Realizowanie przez ORPZ zadań opieki nad dzieckiem stwarza możliwość zorganizowania komplementarnej pomocy rodzinie w wypełnianiu jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Rodziny zastępcze od wielu lat pełnią istotną rolę w systemie opieki nad dzieckiem. Dotychczas były to w większości rodziny spokrewnione z dzieckiem, które podejmowały funkcje opiekuńcze z różnych najczęściej losowych przyczyn. W chwili obecnej do włączenia się w pomoc dziecku w większym stopniu angażowane są rodziny, które świadomie po przebyciu odpowiednich szkoleń będą pełnić funkcje rodziny zastępczej dla dzieci wymagających opieki. Założeniem ORPZ jest przygotowanie rodziców zastępczych i ich rodzin do pełnienia tej ważnej roli, co wpisuje się w założenia procesu deinstytucjonalizacji.

Do zadań Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Kielcach należy m.in.:

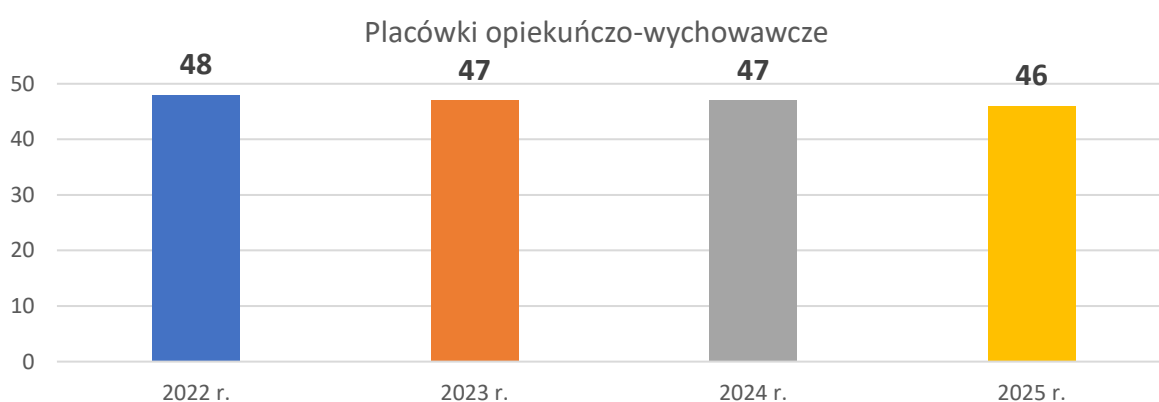
- prowadzenie naboru kandydatów i kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
- organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;
- organizowanie wolontariuszy dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy;
- prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
- zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

Pieczna instytucjonalna

Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie: placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej, interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego⁴.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze

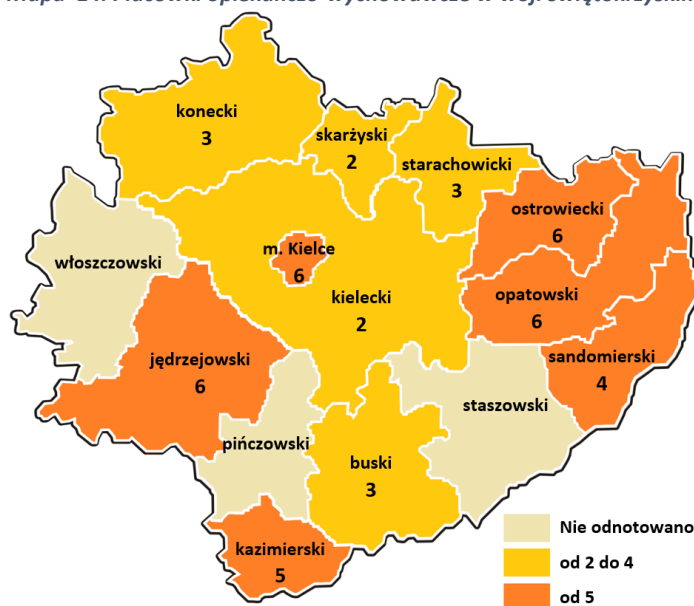
Placówki opiekuńczo-wychowawcze zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokajają jego niezbędne potrzeby, w szczególności bytowe, rozwojowe, emocjonalne, społeczne, religijne i zdrowotne. Realizują przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku, umożliwiają kontakt dziecka z rodzicami i innymi bliskimi (chyba że sąd postanowi inaczej).

Wykres 13. Liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych w woj. świętokrzyskim w latach 2022-2025.

Źródło danych: Rejestr ŚUW.

Mapa 14. Placówki opiekuńczo-wychowawcze w woj. świętokrzyskim w 2025 r.

Źródło danych: Rejestr ŚUW.

⁴ art. 93 ust. 1, art. 101 ust 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.

W 2025 roku na terenie województwa świętokrzyskiego funkcjonowało 46 placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz 1 Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna w Kazimierzy Wielkiej. Wg ostatnich danych OZPS Województwa Świętokrzyskiego placówki zapewniały 598 miejsc w tym: 417 w opiece socjalizacyjnej, 33 w opiece interwencyjnej, 79 w opiece specjalistyczno-terapeutycznej/ opiekuńczo-terapeutycznej, 70 w placówkach typu rodzinnego, 30 w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej.

Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek w 2024 roku wynosił 45 524 619 zł i był większy o 21% w stosunku do 2023 roku (37 573 617 zł).

Najwięcej tego typu placówek funkcjonowało w mieście Kielce (6) oraz powiatach: jędrzejowskim (6), opatowskim (6), ostrowieckim (6), kazimierskim (5), sandomierskim (4). W powiecie pińczowskim, staszowskim i włoszczowskim nie odnotowano tego typu placówek.

Omawiana Instytucjonalna piecza zastępcza sprawowana jest m.in. w formie placówki opiekuńczo-wychowawczej:

- typu socjalizacyjnego – zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie, zaspokajają jego niezbędne potrzeby i podejmują działania w celu powrotu dziecka do rodziny,
- typu interwencyjnego – zapewniają dziecku doraźną opiekę w czasie trwania sytuacji kryzysowej lub w przypadkach wymagających zapewnienia mu natychmiastowej opieki. Pobyt w placówce interwencyjnej nie powinien być dłuższy niż 3 miesiące, w szczególnych przypadkach może on zostać przedłużony do zakończenia trwającego postępowania sądowego o powrót dziecka do rodziny, przysposobienie, umieszczenie w pieczy zastępczej,
- typu specjalistyczno-terapeutycznego – zapewniają opiekę dzieciom o indywidualnych potrzebach, wymagających stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej opieki (dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności i wymagające wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych),
- typu rodzinnego – zapewniają całodobową opiekę i wychowanie dla maksymalnie 8 dzieci, (za wyjątkiem rodzeństwa), zaspokajają niezbędne potrzeby dzieci i podejmują działania na rzecz powrotu dzieci do ich rodzin. Prowadzenie placówki można zlecić organizacji pozarządowej.

Tabela 14. Placówki opiekuńczo-wychowawcze wg pełniących funkcji w 2024 r.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze, z tego pełniących funkcję:	Liczba placówek, w tym pełniących funkcję:	Liczba miejsc (przeciętnie)	Liczba dzieci umieszczonych w placówkach (przeciętnie)
socjalizacyjną	33	423	427
interwencyjną	5	34	58
specjalistyczno-terapeutyczną	4	49	50
rodzinną	9	78	78
Ogółem	46	584	613

Źródło danych: WRISPZ-P (drugie półrocze), CAS.

W 2024 roku w regionie najczęściej występujące placówki opiekuńczo-wychowawcze, to pełniące funkcję socjalizacyjną (33). W województwie świętokrzyskim funkcjonuje: 9 placówek typu rodzinnego, 5 typu interwencyjnego, 4 typu specjalistyczno-terapeutycznego.

Regionalna placówka terapeutyczno-opiekuńcza

W skład instytucjonalnej pieczy zastępczej wchodzi regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, które mają za zadanie zapewnienia wsparcia dzieciom wymagającym szczególnej uwagi, które ze względu na stan zdrowia wymagający stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji, nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Głównym celem działalności placówki jest zapewnienie dzieciom całodobowej opieki, wychowania, leczenia, rehabilitacji, rewalidacji, specjalistycznej opieki oraz innych niezbędnych działań terapeutycznych. Praca placówki polega na prowadzeniu zintegrowanych działań opiekuńczych, wychowawczych, diagnostyczno-terapeutycznych. Z dziećmi pracuje wykwalifikowana kadra wychowawców, pedagog, psycholog i pracownik socjalny.

W województwie świętokrzyskim funkcjonuje Regionalna Placówka Opiekuńczo Terapeutyczna w Kazimierzy Wielkiej, która jest całodobową placówką dla dzieci i młodzieży w wieku od 3 do 18 lat. Regionalna Placówka Opiekuńczo Terapeutyczna w Kazimierzy Wielkiej zapewnia 30 miejsc dla dzieci i młodzieży. W okresie 2024 r. w placówce zostało umieszczonych 30 dzieci.

Inne placówki udzielające wsparcia instytucjonalnego skierowanej do młodzieży

Młodzieżowy ośrodek wychowawczy (MOW)

MOW-y przeznaczone są dla dzieci i młodzieży niedostosowanych społecznie, wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania. Funkcjonują jako placówki resocjalizacyjno-wychowawcze, a dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim jako resocjalizacyjno-rewalidacyjne. Do zadań MOW należy eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do życia zgodnego z obowiązującymi normami społecznymi i prawnymi. MOW przeznaczone są wyłącznie dla młodzieży, wobec której Wydziały Rodzinne i Nieletnich Sądów Rejonowych zastosowały (w trybie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich) środek wychowawczy w postaci umieszczenia w MOW⁵.

Rozmieszczenie MOW w województwie świętokrzyskim:

- MOW Zawichost – dla chłopców w normie intelektualnej,
- MOW Chęciny/Podzamcze – dla chłopców w normie intelektualnej,

⁵ Ośrodek Rozwoju Edukacji, Wydział Resocjalizacji i Socjoterapii.

- MOW Ostrowiec Św. – dla chłopców w normie intelektualnej i z niepełnosprawnością w stopniu lekkim,
- MOW Skarżysko-Kamienna – dla chłopców w normie intelektualnej,
- MOW Józwików – dla dziewcząt w normie intelektualnej,
- MOW Węgrzynów – dla dziewcząt w normie intelektualnej i z niepełnosprawnością w stopniu lekkim⁶.

Młodzieżowe ośrodki socjoterapii (MOS)

MOS przeznaczone są dla dzieci i młodzieży, które z powodu zaburzeń rozwojowych, trudności w uczeniu się i zaburzeń w funkcjonowaniu społecznym, są zagrożone niedostosowaniem społecznym i wymagają stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy, wychowania i socjoterapii. Do zadań MOS należy eliminowanie przyczyn i przejawów zaburzeń zachowania oraz przygotowanie wychowanków do życia zgodnego z obowiązującymi normami społecznymi i prawnymi. Rekrutacja do placówek odbywa się na wniosek rodziców lub opiekunów prawnych dzieci posiadających orzeczenie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej o potrzebie kształcenia specjalnego.

Tabela 15. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze i młodzieżowe ośrodki socjoterapii w woj. świętokrzyskim.

Lp.	Nazwa placówki	Adres siedziby
1.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy Zawichost	ul.11 Listopada 1 27-630 Zawichost
2.	Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii Ostrowiec Świętokrzyski	ul. Sienkiewicza 67 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski
3.	Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii Skarżysko-Kamienna	ul. Legionów 131 26-110 Skarżysko-Kamienna
4.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy Skarżysko-Kamienna	ul. Legionów 131 26-110 Skarżysko-Kamienna
5.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy Słupia	Węgrzynów 69 28-350 Słupia
6.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy Ostrowiec Świętokrzyski	ul. Bałtowska 289 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski
7.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy Radoszyce	Józwików 28 26-230 Radoszyce
8.	Niepubliczny Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Ostrowcu Świętokrzyskim Ostrowiec Świętokrzyski	ul. Bałtowska 289 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski
9.	Niepubliczny Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Pokrzywnicy Pokrzywnica	Pokrzywnica 36 27-225 Pokrzywnica
10.	Akademicki Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Podzamczu Chęciny	Podzamcze 46 26-060 Chęciny

Źródło danych: Rejestr placówek – Ośrodek Rozwoju Edukacji, Wydział Resocjalizacji i Socjoterapii.

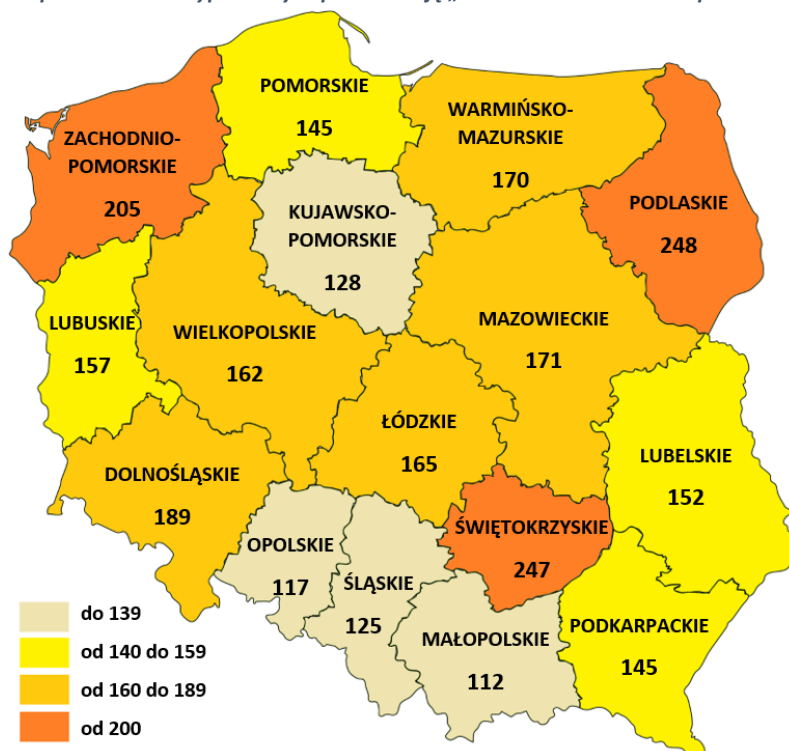
Łącznie w rejestrze placówek Ośrodka Resocjalizacji i Socjoterapii, Wydział Resocjalizacji i Socjoterapii odnotowano 10 placówek pełniących funkcję młodzieżowego ośrodka wychowawczego lub młodzieżowego ośrodka socjoterapii.

⁶ Ośrodek Rozwoju Edukacji, Wydział Resocjalizacji i Socjoterapii.

Przemoc domowa

Analizując sytuację społeczną rodzin, należy również zwrócić uwagę na problematykę przemocy domowej. Przemoc w rodzinie jest jednym z największych problemów społecznych. Występuje on nie tylko w rodzinach uznawanych powszechnie za patologiczne. Skutki tego zjawiska implikują wiele negatywnych konsekwencji dla rozwoju dziecka oraz funkcjonowania rodziny.

Mapa 15. Liczba wypełnionych przez Policję „Niebieskich Kart – A” w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców w 2024 r.

Źródło danych: Biuro Prewencji KGP.

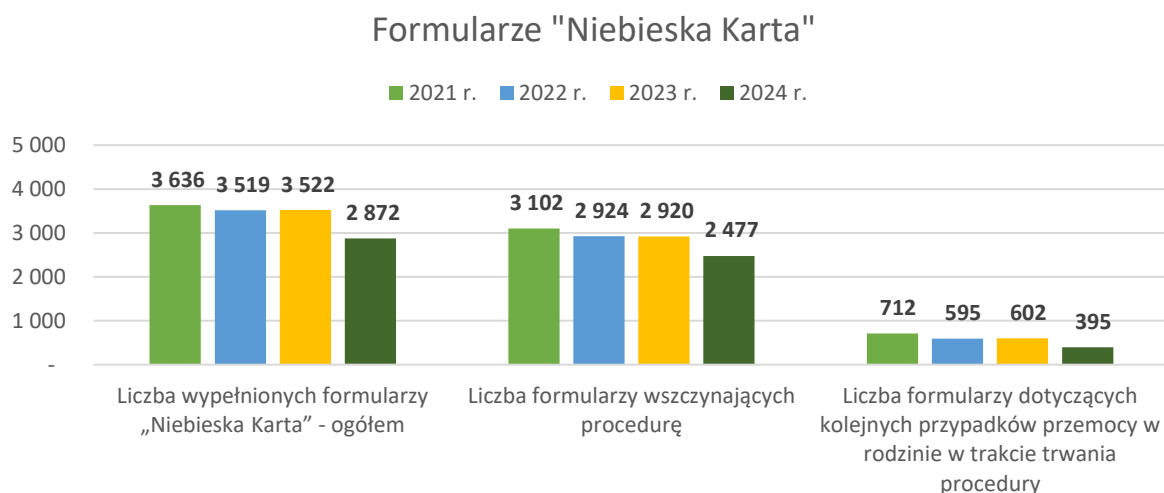
Średnia liczba formularzy „Niebieskie Karty – A” wypełnionych przez Policję w 2024 r. w przeliczeniu na 100 tysięcy mieszkańców na terenie kraju, wynosiła 165.

W województwie świętokrzyskim w 2024 r. wskaźnik liczby wypełnionych przez Policję „Niebieskich Kart – A” w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców wynosił 247 i kolejny rok z rzędu zaraz za województwem podlaskim (248) był jednym z najwyższych w kraju.

W 2024 roku liczba osób osądzonych ogółem wyniosła 524 i była niższa o 9,2% w stosunku do 2023 roku. Spośród wszystkich osób osądzonych 67% zostało skazanych.

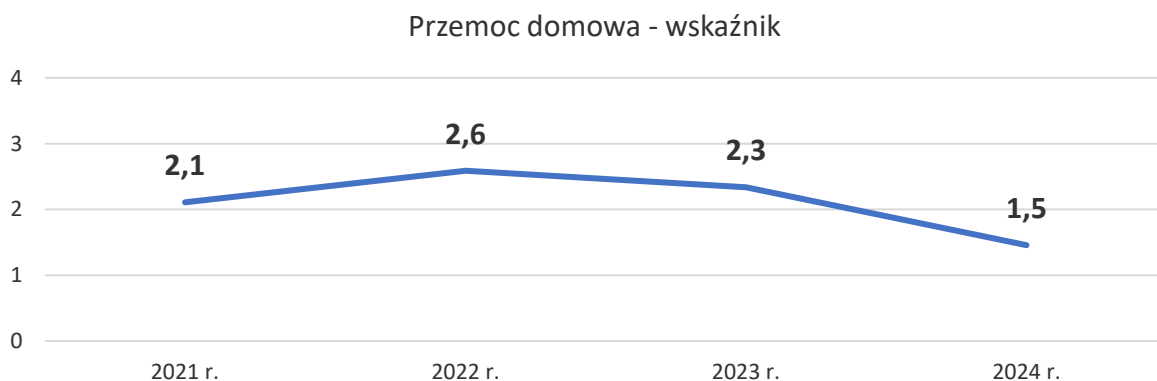
Najczęstszym rodzajem przemocy domowej odnotowywanym przez Policję w województwie świętokrzyskim jest przemoc psychiczna – 52,9% wszystkich przypadków w regionie. W drugiej kolejności najczęściej dochodzi do przemocy fizycznej – 35,1%. Przemoc ekonomiczna stanowi 5,1% przypadków przemocy domowej, natomiast przemoc cyfrowa stanowi 1,2% udziału form przemocy. Najrzadziej odnotowywanym typem przemocy jest

przemoc na tle seksualnym, udział tego rodzaju aktów przemocy w województwie świętokrzyskim wyniósł zaledwie 0,8%⁷.

Wykres 14. „Niebieska Karta” w Świętokrzyskiej Policji w latach 2021-2024.
Źródło danych: KWP w Kielcach.

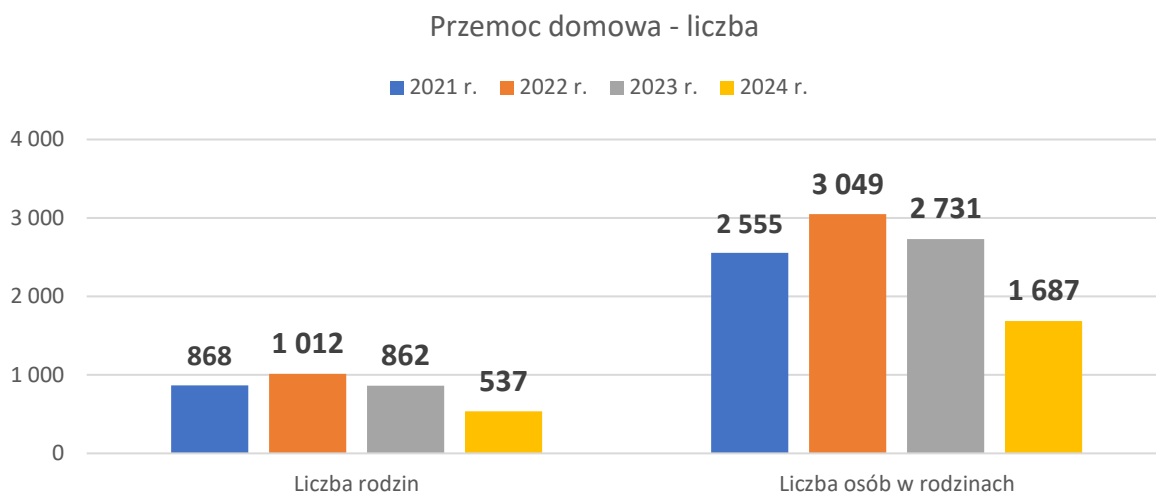
W 2024 roku w województwie świętokrzyskim funkcjonariusze Policji sporządzili 2 872 formularze „Niebieskie Karty – A”, co stanowi spadek o 18,5% w odniesieniu do 2023 roku. Zmniejszyła się również liczba formularzy wszczynających procedurę jak i liczba formularzy dotyczących kolejnych przypadków przemocy w rodzinie w trakcie trwania procedury odpowiednio o 15,1% i 34,4%.

Wykres 15. Wskaźnik liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy domowej na 1000 mieszkańców w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.
Źródło danych: Sprawozdanie MRPiPS-03R, CAS.

W województwie świętokrzyskim w latach 2021-2024 odnotowano spadek wskaźnika liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy domowej na 1000 mieszkańców o 0,6 pkt.

⁷ Ocena Zasobów Pomocy Społecznej Województwa Świętokrzyskiego za rok 2024.

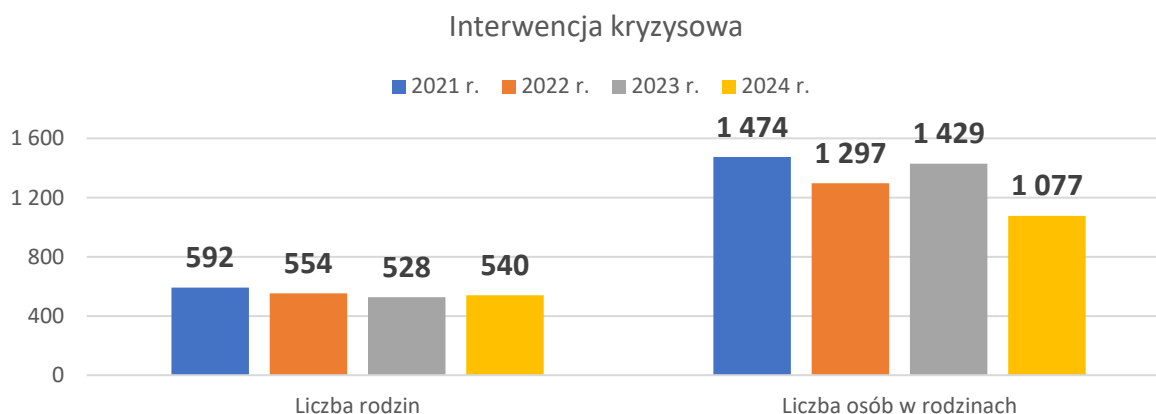
Wykres 16. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy domowej w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.

Źródło danych: Sprawozdanie MRPiPS-03R, CAS.

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy domowej w 2024 roku była mniejsza o 38% w odniesieniu do 2021 roku i wynosiła 537 rodzin.

Interwencja kryzysowa

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Jej celem jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany przez nie dochód oraz udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych – schronienia do 3 miesięcy⁸.

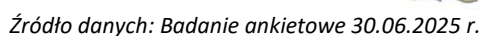

Wykres 17. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych interwencją kryzysową w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.

Źródło danych: Sprawozdanie MRPiPS-03R, CAS.

⁸ Art. 47. 1. Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Mapa 16. Gminy, które realizowały interwencję kryzysową w woj. świętokrzyskim w 2025 r.

Interwencję kryzysową w 100% realizują jednostki samorządu terytorialnego. 35 jednostek samorządu terytorialnego prognozuje wzrost zapotrzebowania na tego rodzaju usługi, 45 gmin szacuje, iż zapotrzebowanie nie wzrośnie, natomiast z 22 gmin nie uzyskano odpowiedzi.

OBSZAR II. Osoby wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu ze względu na wiek, chorobę i niepełnosprawność

W tej części analizie poddane zostały kwestie związane z zapotrzebowaniem oraz dostępnością usług społecznych adresowanych do osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w tym w szczególności seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami. Analizie poddana została również dostępność oraz zapotrzebowanie na różnego rodzaju usługi społeczne, których celem jest profilaktyka i rehabilitacja społeczna, zdrowotna oraz zawodowa świadczona w formie środowiskowej. Przedstawione zostały dane demograficzno-społeczne warunkujące popyt na usługi społeczne dot. seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami.

Seniorzy

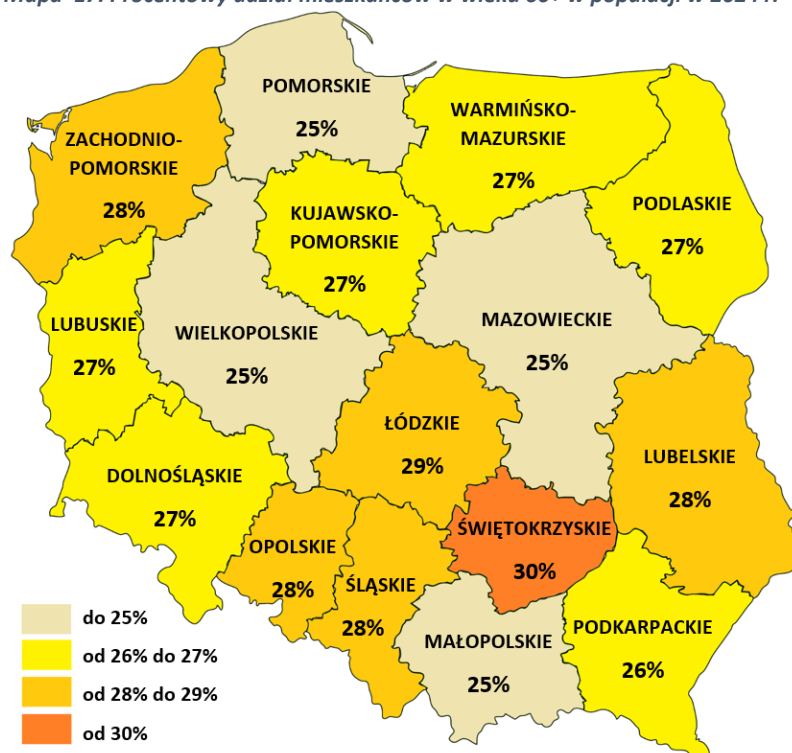
Obserwowany w okresie ostatniego ćwierćwiecza proces starzenia się społeczeństwa, związany przede wszystkim z trendem wydłużającego się czasu trwania życia oraz problemem niskiej dzietności, jest przyczyną zmian zachodzących w strukturze demograficznej ludności. Wraz ze zwiększającą się liczbą osób starszych coraz istotniejsze staje się projektowanie polityki społecznej wobec tych osób oraz wdrożenie rozwiązań, które zapewnią im godną, bezpieczną i aktywną starość.

Starzenie się społeczeństwa wyznacza zapotrzebowanie na różnego rodzaju działania pomocowe. Jednakże dożycie wieku emerytalnego nie wiąże się automatycznie z korzystaniem z usług pomocowych, to dopiero liczne procesy prowadzące do pogorszenia stanu zdrowia, samodzielności, ubóstwa, wykluczenia społecznego, czy zaburzeń psychicznych sprawiają, że seniorzy potrzebują pomocy. Zauważa się korelację między zaawansowaniem wieku seniora a zjawiskami takimi jak m.in.: niepełnosprawność, wielochorobowość, niższy poziom sprawności samoobsługowej i gospodarskiej, zwiększenie uzależnienia od pomocy innych osób. Tak więc rosnąca liczba seniorów przekłada się na wzrost zapotrzebowania na wsparcie.

W procesie planowania rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji należy zwrócić uwagę na tzw. podwójne demograficzne starzenie się, polegające na wzroście wśród osób starszych udziału osób 80 lat i więcej.

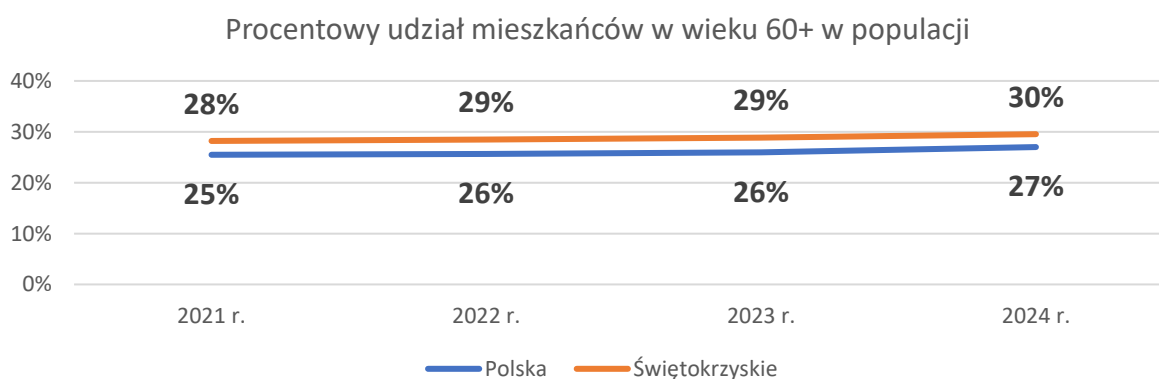
Podstawowym celem w kontekście procesu deinstytucjonalizacji odnośnie osób starszych jest jak najdłuższe podtrzymywanie ich autonomii i zapewnienie jakości życia poprzez umożliwienie samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w którym przeżyli wcześniejsze etapy życia.

Mapa 17. Procentowy udział mieszkańców w wieku 60+ w populacji w 2024 r.

Źródło danych: BDL GUS.

W Świętokrzyskim udział mieszkańców w wieku 60+ w stosunku do mieszkańców województwa w 2024 roku wynosił 30% i kolejny rok z rzędu był najwyższy w kraju. W województwie świętokrzyskim procentowy udział osób 60+ w stosunku do ogółu mieszkańców regionu był większy o 3 pkt proc. od średniej w kraju (27%).

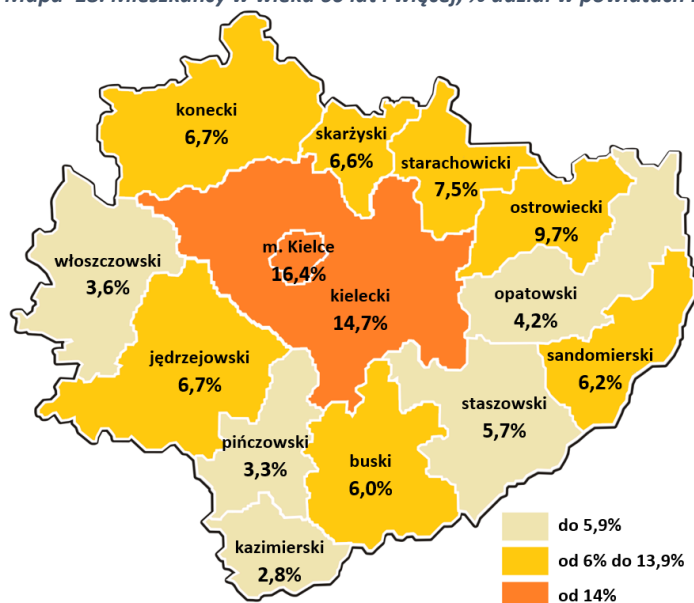

Wykres 18. Procentowy udział mieszkańców w wieku 60+ w populacji w latach 2021-2024.

Źródło danych: BDL GUS.

W regionie odnotowujemy systematyczny wzrost udziału osób starszych w populacji. W 2024 roku udział mieszkańców w wieku 60 lat i więcej (30%) zwiększył się o 2 pkt proc. w odniesieniu do 2021 roku (28%). Województwo świętokrzyskie charakteryzuje się wyższym przyrostem udziału mieszkańców w wieku 60 lat i więcej w odniesieniu do średniej krajowej.

Mapa 18. Mieszkańcy w wieku 60 lat i więcej, % udział w powiatach itp. świętokrzyskiego w 2024 r.

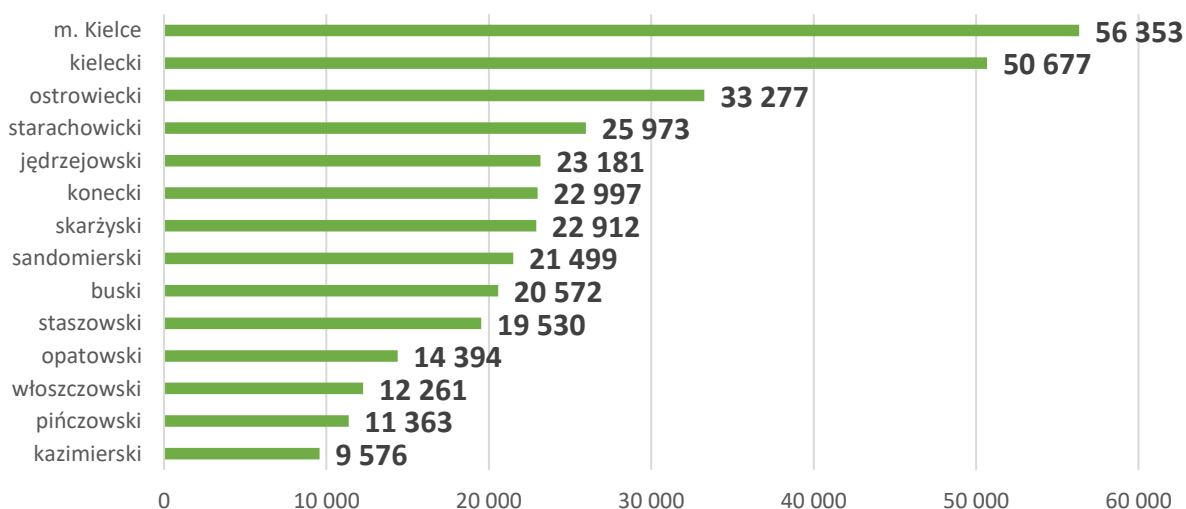

Źródło danych: BDL, GUS.

W województwie świętokrzyskim mieszka 344 565 osób w wieku 60+, najwięcej seniorów zamieszkuje w mieście Kielce i powiecie kieleckim. Liczba mieszkańców powiatu kieleckiego i miasta Kielce w wieku 60 lat i więcej stanowi odpowiednio: 14,7% i 16,4% populacji osób starszych regionu. Następnie 9,7% osób w wieku 60 lat i więcej mieszka w powiecie ostrowieckim, 7,5% w starachowickim, 6,7% w jędrzejowskim, 6,7% w koneckim, 6,6% w skarżyskim, 6,2% w sandomierskim, 6,0% w buskim.

Mniej niż 6,0% mieszkańców województwa w wieku 60+ mieszka w powiatach: staszowskim – 5,7%, opatowskim – 4,2%, włoszczowskim – 3,6%, pińczowskim – 3,3%, kazimierskim – 2,8%.

Liczba mieszkańców w wieku 60 lat i więcej

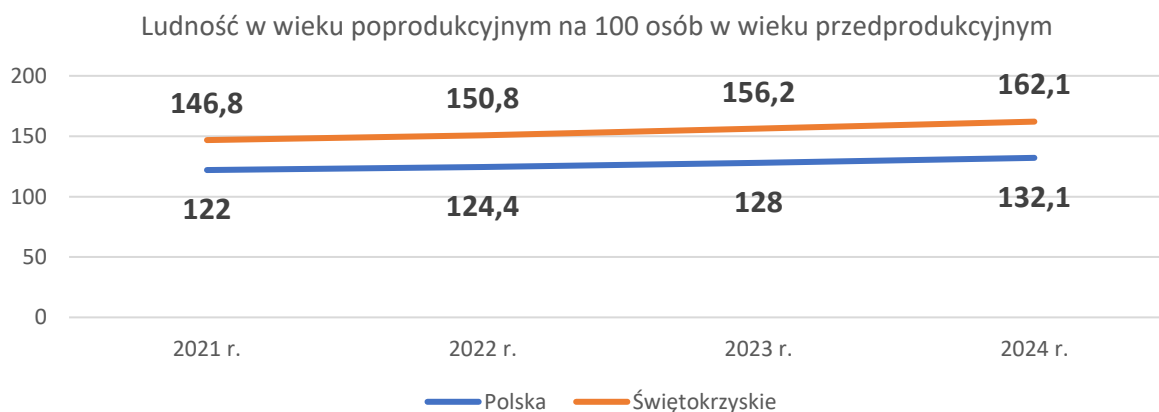

Wykres 19. Mieszkańcy w wieku 60 lat i więcej w woj. świętokrzyskim wg powiatów w 2024 r.

Źródło danych: BDL, GUS.

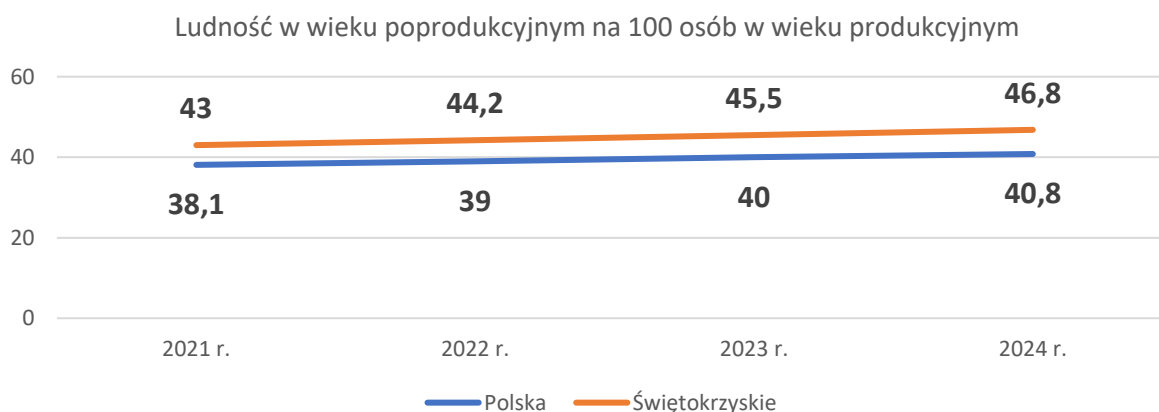
Współczynnik obciążenia (demograficznego)

Współczynnik liczony jest w odniesieniu do ekonomicznych grup wieku i jest to stosunek liczby osób w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym. Jako nieprodukcyjny przyjmuje się wiek 0-17 lat oraz 60 lat i więcej dla kobiet i 65 lat i więcej dla mężczyzn (wiek poprodukcyjny). Wiek produkcyjny to 18-59/64 lata (18-59 lat – kobiety i 18-64 lata – mężczyźni).

Wykres 20. Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym (do 17 lat) w latach 2021-2024.
Źródło danych: BDL, GUS.

W latach 2021-2024 obserwujemy wzrost współczynnika obciążenia demograficznego tj. stosunek liczby osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym (grupa wieku 0-17 lat). W 2024 roku współczynnik obciążenia demograficznego w województwie świętokrzyskim wyniósł 162,1 i był wyższy o 30 pkt w odniesieniu od wartości dla kraju (132,1).

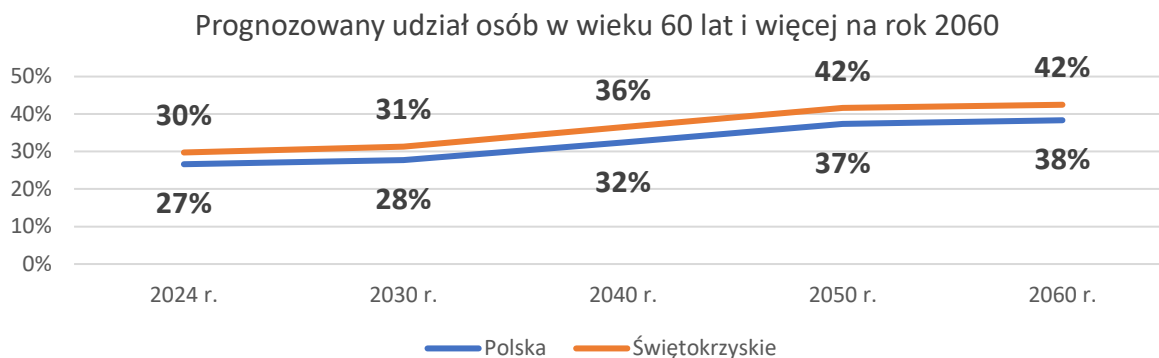

Wykres 21. Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (wiek zdolności do pracy) w latach 2021-2024.
Źródło danych: BDL, GUS.

Podobną sytuację obserwujemy w przypadku współczynnika obciążenia demograficznego mierzonego jako ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (dla mężczyzn grupa wieku 18-64 lata, dla kobiet 18-59 lat) określanym jako wiek zdolności do pracy. Wartość przedmiotowego wskaźnika dla województwa świętokrzyskiego w 2024 roku wyniosła 46,8 i była wyższa o 6 pkt od wartości wskaźnika obliczonego dla kraju (40,8).

Prognoza Demograficzna

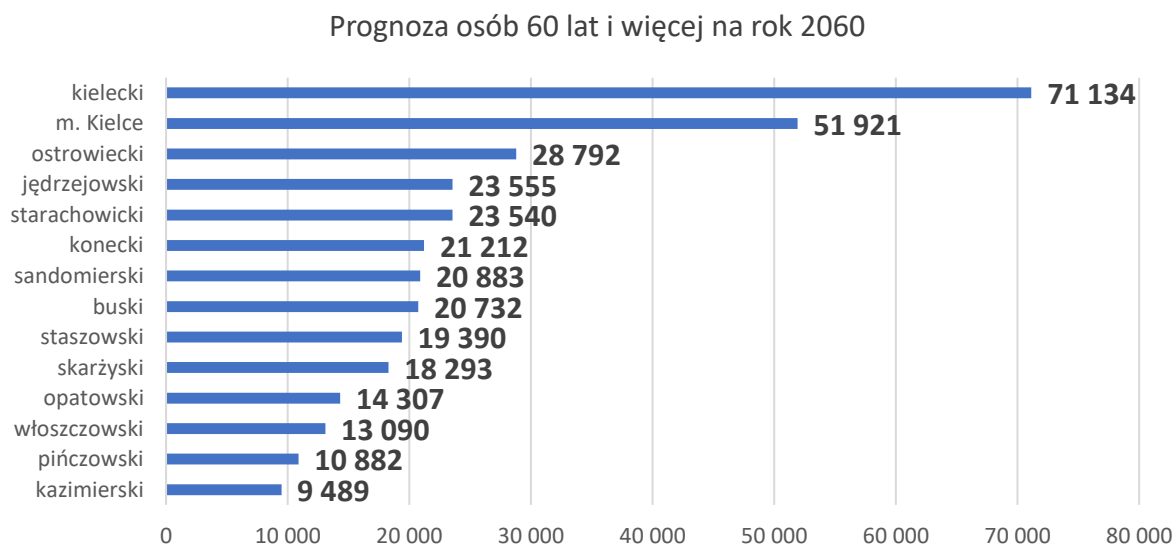
Spółeczeństwo polskie charakteryzuje się dynamicznymi zmianami w strukturze demograficznej ludności. Ze względu na dwa współwystępujące zjawiska: niski wskaźnik dzietności oraz wydłużającą się długość życia, rośnie udział osób starszych w populacji. Należy przyjąć obecny i przyszły stan demograficzny regionu, jako nieunikniony oraz potraktować go jako wyzwanie, będące jednocześnie szansą do wykorzystania w rozwoju polityki społecznej, w tym polityki senioralnej.

Wykres 22. Prognozowany procentowy udział osób w wieku 60 lat i więcej do 2060 r.

Źródło danych: BDL GUS.

Według prognoz demograficznych GUS do 2060 roku nastąpi znaczny wzrost osób starszych w populacji. Do końca horyzontu prognozy (2060) w naszym regionie spodziewany jest przyrost osób w wieku starszym o 13 pkt proc., natomiast w Polsce o 12 pkt proc. W oparciu o prognozy udział osób w wieku 60 lat i więcej w regionie w 2060 roku osiągnie 42% i będzie wyższy o 4 pkt proc. w odniesieniu do średniej dla kraju (38%)⁹.

Wykres 23. Prognozowana liczba mieszkańców w wieku 60+ na rok 2060 w ujęciu powiatowym.

Źródło danych: BDL GUS.

⁹ Ocena Zasobów Pomocy Społecznej Województwa Świętokrzyskiego za 2024 rok.

Największą grupę mieszkańców w wieku 60 lat i więcej w prognozie demograficznej na rok 2060 będzie liczył powiat kielecki (71 134) i miasto Kielce (51 921), co stanowi poważne wyzwanie w kreowaniu polityki społecznej na poziomie wewnątrzregionalnym.

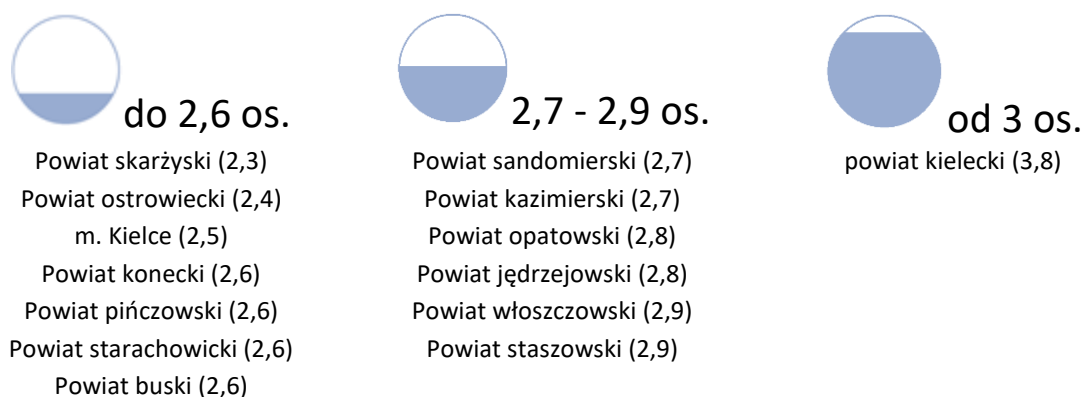
Współczynnik określający potencjał opiekuńczy

Z punktu widzenia zapotrzebowania na usługi społeczne istotne znaczenie mają jeszcze dwa współczynniki określające potencjał opiekuńczy, czyli potencjalne możliwości udzielenia wsparcia osobie starszej przez rodzinę. Pierwszy to współczynnik wsparcia, który jest obliczany w dwóch wariantach jako:

- współczynnik potencjalnego wsparcia (potential support ratio), określa stosunek osób w wieku 15-64 do liczby osób w wieku 65 lat i więcej,
- współczynnik wsparcia rodziców (parent support ratio) liczba osób w wieku 85 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 50–64 lata.

Pierwszy wskaźnik można interpretować jako liczbę dorosłych dzieci i wnuków (osób w wieku 15-64 lata) przypadających na osobę w wieku 65 lat i więcej, czyli określa liczbę potencjalnych opiekunów do liczby osób starszych. W Polsce ten wskaźnik w 1950 r. wynosił 12 osób, a w 2024 r. – 3,8 osoby. Prognozy do 2060 r. wskazują, iż wskaźnik ten będzie uległ ciągłemu zmniejszeniu.

W województwie świętokrzyskim współczynnik ten wynosi obecnie dokładnie 3,8 osoby, a według prognoz do 2035 r. spadnie do poziomu oscylującego wokół 1,5 osoby. Oznacza to, że w starzejącej się populacji zmniejszać się będą zasoby nieformalnej opieki nad osobami starszymi, realizowanej dotychczas głównie w rodzinie. W konsekwencji będzie to prowadzić do konieczności rozbudowy systemu opieki w przyszłości.

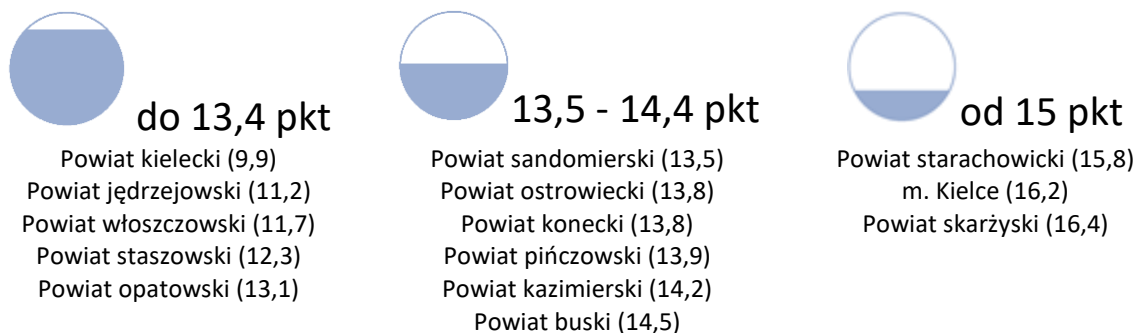

Grafika 1. Współczynnik potencjalnego wsparcia osób starszych (określa stosunek osób w wieku 15-64 do liczby osób w wieku 65 lat i więcej) w woj. świętokrzyskim w 2024 r.

Źródło danych: BDL GUS.

Drugi ze wskaźników zakłada wsparcie starszych rodziców przez dzieci, nie przez całe młodsze pokolenie, co w dobie obecnych zmian społecznych wydaje się być bardziej użytecznym wzorem. Tak wyliczony współczynnik wsparcia starszych rodziców w województwie

świętokrzyskim pokazuje „moc opiekuńczą” wobec nich wynoszącą 13,4 pkt (czyli 13,4 osób starszych w wieku 85+ „przypada” na 100 osób w wieku 50-64 lata). Należy podkreślić, że im wskaźnik niższy, tym większa szansa na dostarczenie nieformalnych usług opiekuńczych najstarszym mieszkańcom regionu. W Polsce współczynnik wsparcia rodziców jest mniejszy niż w województwie świętokrzyskim i wynosi 12 pkt.

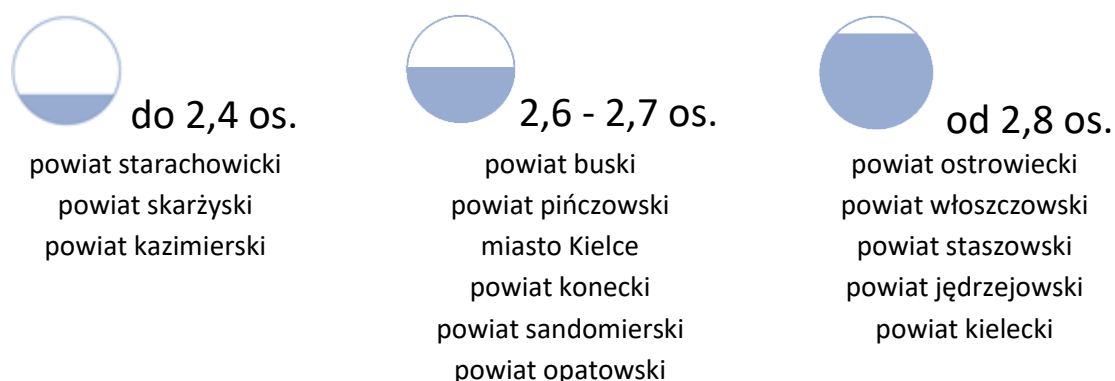

Grafika 2. Współczynnik wsparcia rodziców (liczba osób w wieku 85 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 50-64 lata) w woj. świętokrzyskim w 2024 r.

Źródło danych: BDL GUS.

Współczynnik wsparcia rodziców mówi oczywiście o prostej przekładalności zasobów, ale przy interpretacji należy uwzględnić również wymiar społeczny i psychologiczny związany z kurczeniem się powszechności modelu rodziny wielopokoleniowej, zwiększającą się niezależnością młodszych pokoleń i chęcią opieki nad starszymi.

Oba wskaźniki należy uzupełnić o współczynnik potencjału pielęgnacyjnego, który zawęży, uszczegóławia wyliczony już współczynnik wsparcia rodziców. Jest to stosunek liczby kobiet w wieku 45-64 lat (a więc osób potencjalnie najczęściej udzielających pomocy i opiekujących się osobami starszymi) do liczby osób w wieku 80 lat i więcej. Dla województwa świętokrzyskiego w 2024 r. wyniósł on 2,8 osoby i był mniejszy od współczynnika krajowego. Oznacza to, że w województwie świętokrzyskim niespełna trzy potencjalne „opiekunki” przypadają na jedną starszą osobę w wieku 80 lat i więcej.

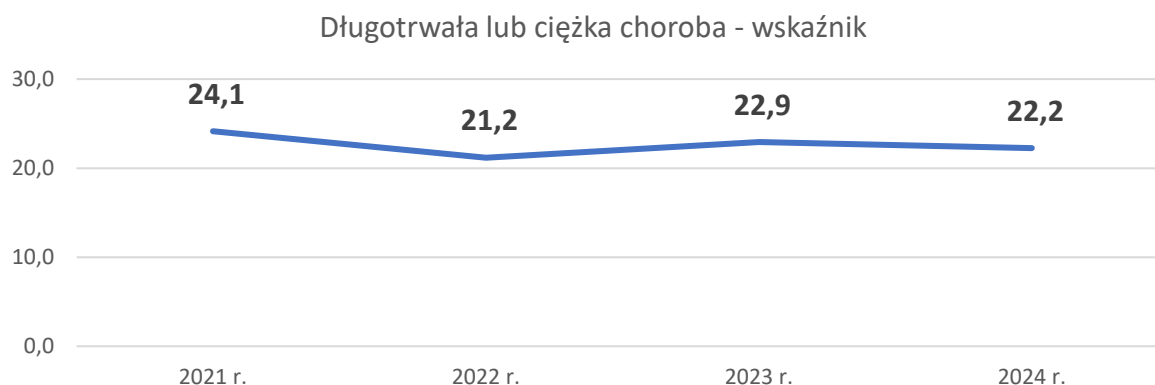

Grafika 3. Współczynnik potencjału pielęgnacyjnego (liczba kobiet w wieku 45-64 lat do liczby osób w wieku 80 lat i więcej) w woj. świętokrzyskim w 2024 r.

Źródło danych: BDL GUS.

Korzystający z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby

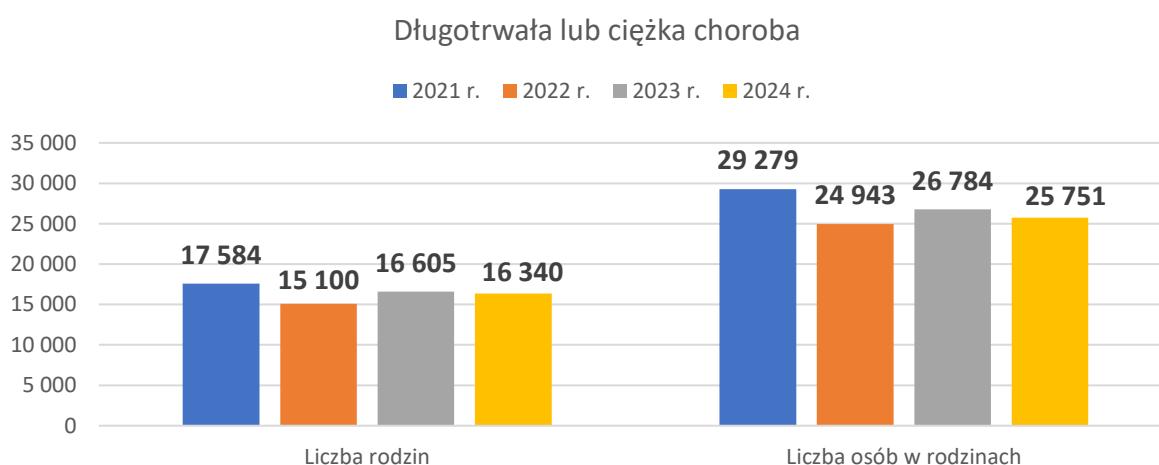
Na potrzeby opracowania niniejszej diagnozy obliczony został wskaźnik liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 1000 mieszkańców w województwie świętokrzyskim obrazujący skalę potrzeb w zakresie wsparcia osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu ze względu na chorobę.

Wykres 24. Wskaźnik liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 1000 mieszkańców w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.

Źródło danych: Sprawozdanie MRPiPS-03R, CAS.

Wskaźnik liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w 2022 roku wynosił 21,2 na 1000 mieszkańców województwa świętokrzyskiego – zmniejszył się o 2,9 pkt w stosunku do 2021 roku. Należy zauważyć, iż przedmiotowy wskaźnik od 2022 roku zwiększył się do 22,9 pkt w roku 2023, utrzymując wartość podwyższaną 22,2 pkt w 2024 roku.

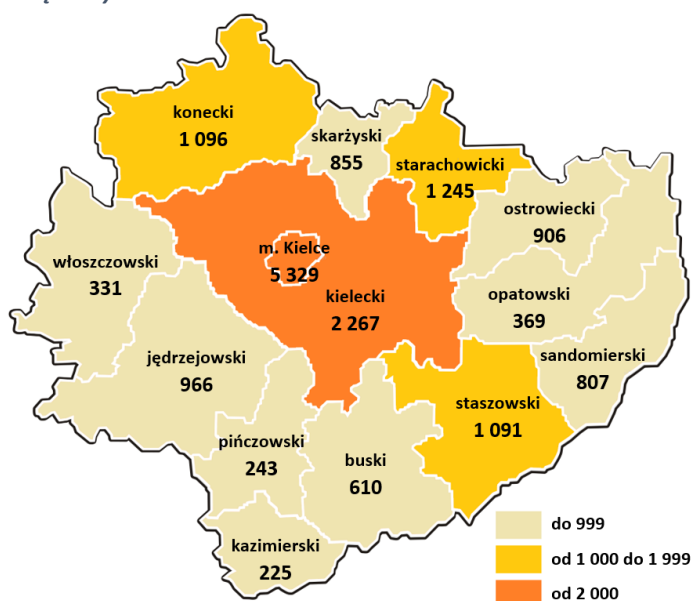
Wykres 25. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.

Źródło danych: Sprawozdanie MRPiPS-03R, CAS.

W latach 2021-2024 w województwie świętokrzyskim odnotowano ogólny spadek liczby rodzin i liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby.

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby województwie świętokrzyskim w 2024 roku była mniejsza o 7% w odniesieniu do 2021 roku i wynosiła 16 340 rodzin. Natomiast liczba osób w rodzinach w 2024 roku korzystająca ze świadczeń z przedmiotowego powodu regionie wynosiła 25 751 i była mniejsza o 12% w czteroletnim analizowanym okresie.

Mapa 19. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w woj. świętokrzyskim w 2024 roku.

Źródło danych: Sprawozdanie MRPiPS-03R, CAS.

W 2024 roku w województwie świętokrzyskim najwięcej rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu potrzeby długotrwałej lub ciężkiej choroby odnotowano w mieście Kielce (5 329) i powiecie kieleckim (2 267).

Niepełnosprawność

W dniu 31 grudnia 2023 r. w Polsce było 3,9 mln osób, które posiadały ważne orzeczenie o niepełnosprawności albo o stopniu niepełnosprawności wydane przez zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności lub orzeczenie równoważne. Osoby te stanowiły 10,5% ogólnej liczby ludności.

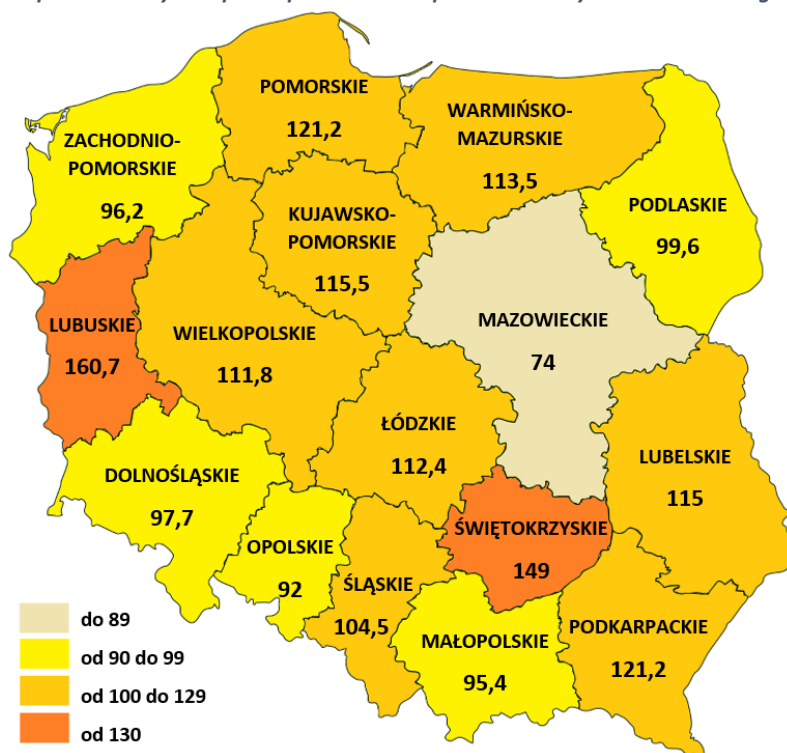
Struktura osób niepełnosprawnych prawnie w skali kraju była następująca: 41,3% ze stopniem umiarkowanym, 27,4% ze stopniem znacznym oraz 25,2% ze stopniem lekkim. Osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności bez określonego stopnia ze względu na wiek (do 16 roku życia) stanowiły 5,8%. W badanej populacji osób z niepełnosprawnościami prawnie przeważały kobiety, które stanowiły 53,1%. Najwięcej kobiet było w przedziale wiekowym 70-74 lata (292,0 tys.), natomiast mężczyzn – w przedziale wiekowym 65-69 lat (275,2 tys.)¹⁰.

¹⁰ Informacje Sygnalne, Osoby niepełnosprawne w 2023 r., 15.10.2024 r.

Osoby niepełnosprawne prawnie¹¹ posiadają co najmniej jedno z następujących orzeczeń:

- niepełnosprawności albo o stopniu niepełnosprawności wydane przez zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności;
- stopniu niezdolności do pracy wydane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS);
- niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym wydane przed 1 stycznia 1998 r. przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS);
- grupie inwalidztwa wydane przed 1 stycznia 1998 r. przez komisję lekarską podległą Ministrowi Obrony Narodowej (MON);
- grupie inwalidztwa wydane przed 1 stycznia 1998 r. przez komisję lekarską podległą ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.

Mapa 20. Osoby z niepełnosprawnościami prawnie na 1 tys. ludności według województw (stan w dniu 31.12) w 2023 r.

Źródło danych: Informacje Sygnalne, Osoby niepełnosprawne w 2023 r. GUS.

Województwo świętokrzyskie charakteryzuje się jednym z najwyższych w skali kraju wskaźnikami liczby osób z niepełnosprawnościami prawnie na 1 tys. ludności. Wartość wskaźnika dla województwa świętokrzyskiego ukształtowała się na poziomie 149. Wyższy wskaźnik odnotowano jedynie w województwie lubuskim (160,7).

¹¹ Orzeczenie o stopniu niezdolności do pracy wydane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych lub orzeczenie o niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym wydane przed 1 stycznia 1998 r. przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego lub orzeczenie o grupie inwalidztwa wydane przed 1 stycznia 1998 r. przez komisję lekarską podległą Ministrowi Obrony Narodowej lub ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych

Korzystający z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności

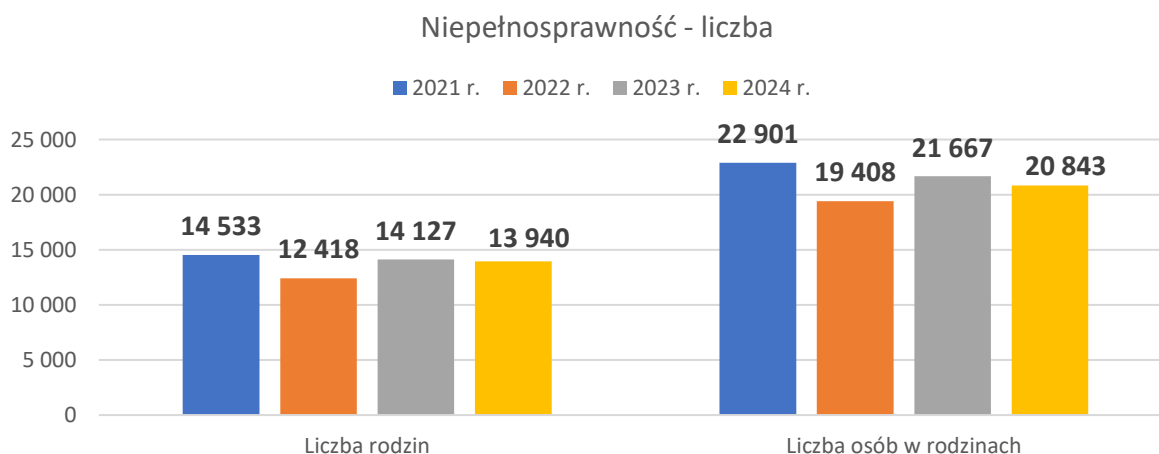
Na potrzeby diagnozy obliczony został wskaźnik liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 1000 mieszkańców w województwie świętokrzyskim określający skalę potrzeb w zakresie wsparcia rodzin i osób wymagających wsparcia ze względu na niepełnosprawność.

Wykres 26. Wskaźnik liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 1000 mieszkańców w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.

Źródło danych: Sprawozdanie MRPiPS-03R, CAS.

Wskaźnik liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w 2022 roku wynosił 16,5 na 1000 mieszkańców województwa świętokrzyskiego – najmniejsza wartość w analizowanym czteroletnim okresie. Należy zauważyć, iż przedmiotowy wskaźnik od 2022 roku zwiększył się do 18,5 pkt w roku 2023. W 2024 roku wartość przedmiotowego wskaźnika utrzymywała się na wysokim poziomie (18,0).

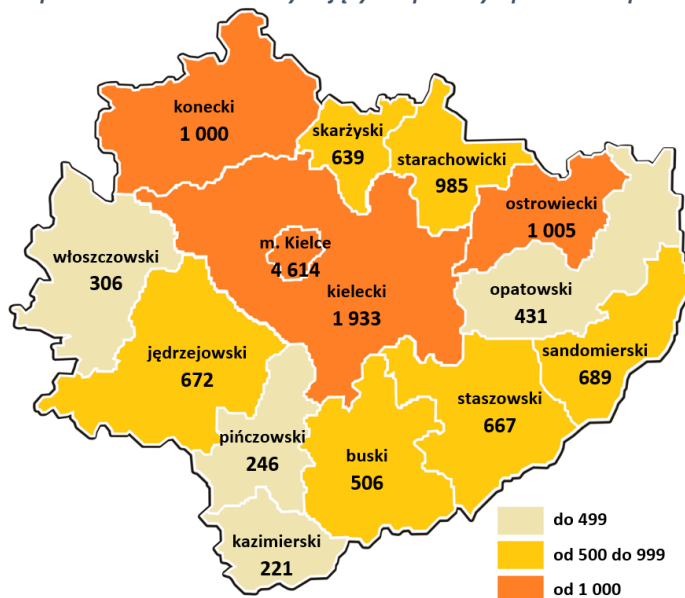
Wykres 27. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.

Źródło danych: Sprawozdanie MRPiPS-03R, CAS.

W latach 2021-2024 w województwie świętokrzyskim odnotowano ogólny spadek liczby rodzin i liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności.

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w województwie świętokrzyskim w 2024 roku wynosiła 13 940 rodzin i była mniejsza o 4% w odniesieniu do 2021 roku. W zakresie liczba osób w rodzinach w 2024 roku korzystająca ze świadczeń z powodu niepełnosprawności w regionie wynosiła 20 843 i była mniejsza o 9% w analizowanym okresie.

Mapa 21. Liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu niepełnosprawności w woj. świętokrzyskim w 2024 r.

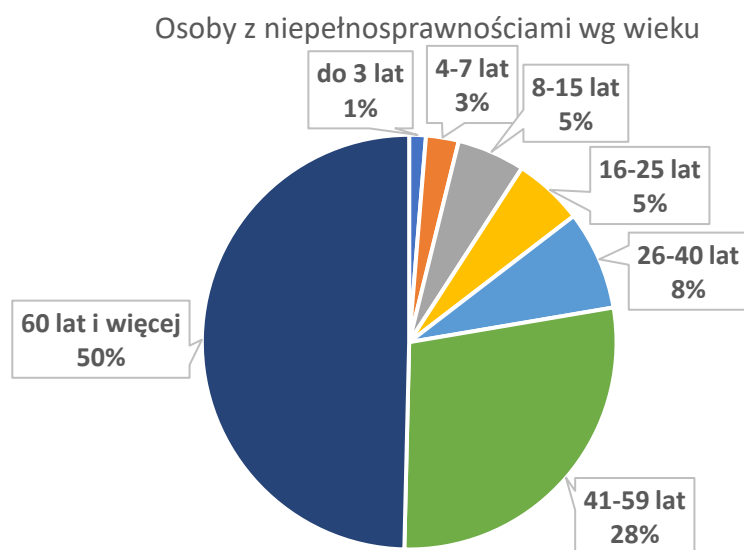
Źródło danych: Sprawozdanie MRPiPS-03R, CAS.

W 2024 roku w województwie świętokrzyskim najwięcej rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności odnotowano w mieście Kielce (4 614) oraz powiatach: kieleckim (1 933), koneckim (1 000), ostrowieckim (1 005).

Struktura osób z niepełnosprawnościami

Analiza społeczności osób z niepełnosprawnościami według posiadanego stopnia orzeczonego przez powiatowe zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności wskazuje, że w regionie dominującym stopniem niepełnosprawności był stopień umiarkowany, przy czym odnotowana została niewielka przewaga liczebna mężczyzn. Kolejną grupą pod względem liczebności były osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności, przy czym w tym przypadku odnotowano wyraźną przewagę kobiet względem mężczyzn.

Bardzo ważną zmienną obrazującą społeczność osób z niepełnosprawnościami jest wiek. Analiza liczby osób z niepełnosprawnościami w poszczególnych grupach wiekowych ma fundamentalne znaczenie w budowie polityk dostosowanych do ich potrzeb oraz efektywnego planowania procesu deinstytucjonalizacji.

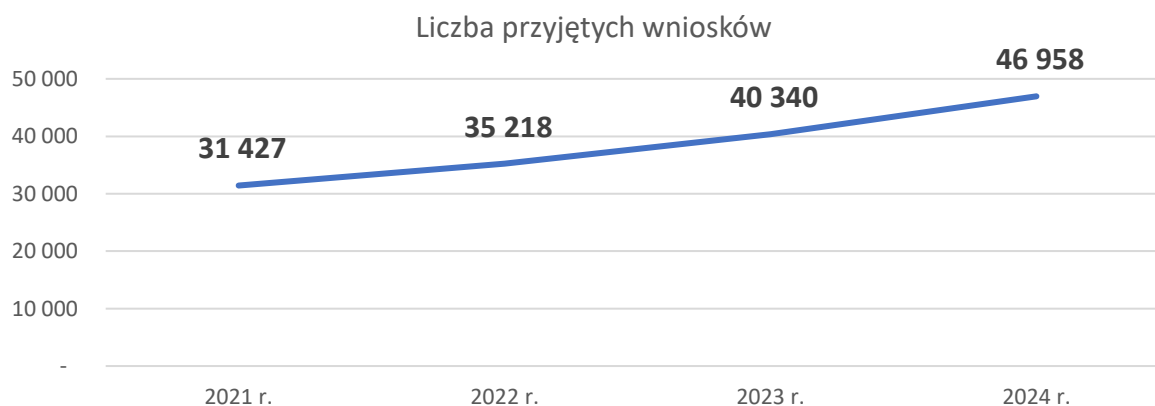
Wykres 28. Struktura osób z niepełnosprawnościami z prawomocnym orzeczeniem lub wyrokiem sądu w woj. świętokrzyskim wg. wieku w 2024 r.

Źródło danych: Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kielcach.

Osoby z niepełnosprawnościami częściej przynależą do starszych niż młodszych grup wiekowych. Według danych Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w województwie świętokrzyskim osoby z niepełnosprawnościami najczęściej należą do najstarszej grupy wieku, tj. powyżej 60 roku życia (21 196 osób) – stanowią 50% ogółu społeczności osób z niepełnosprawnościami (co druga osoba z niepełnosprawnością jest w wieku starszym).

Co trzecia osoba z niepełnosprawnościami należała do grupy wieku 41-59 lat (11 980), co dwunasta osoba do grupy w wieku 26-40 lat (3 302), co dwudziesta do grupy 16-25 lat (2 325) i grupy 8-15 lat (2 262).

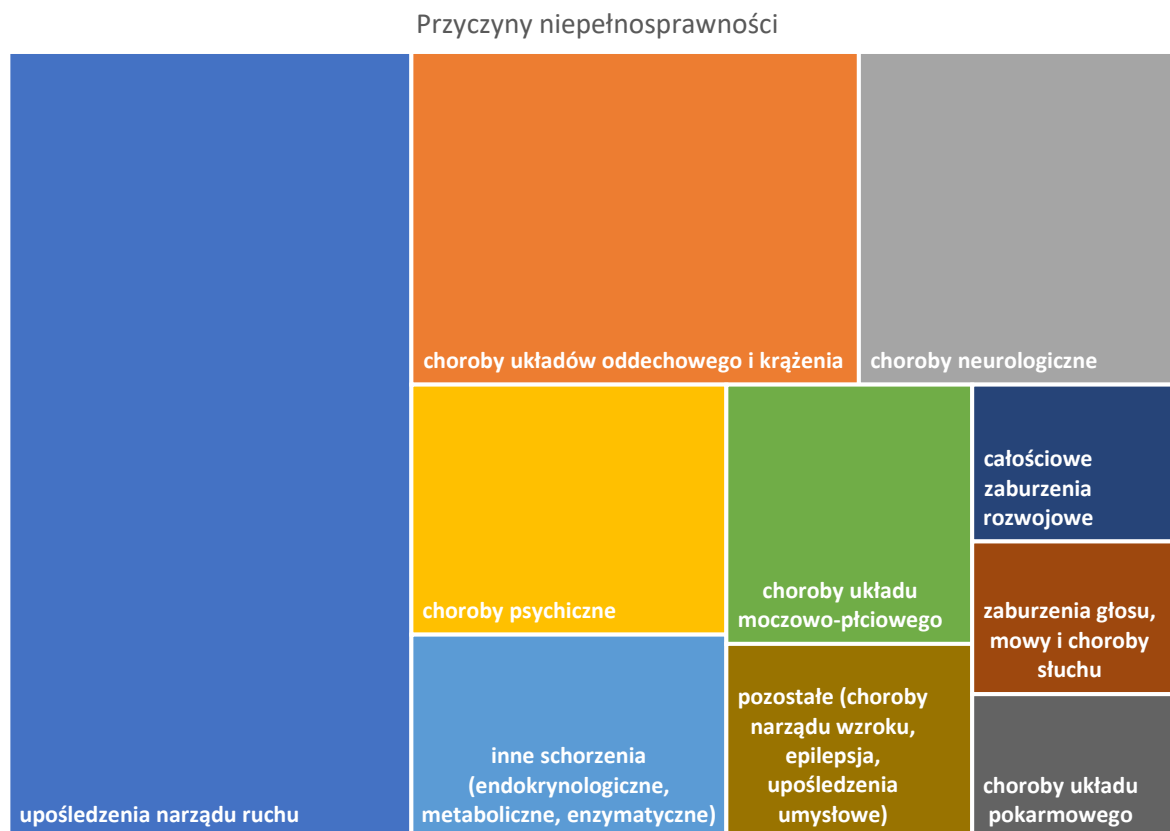
Najmniej liczną grupę osób z niepełnosprawnościami stanowili najmłodsi mieszkańcy naszego województwa w wieku: do 3 lat (555) oraz od 4 do 7 lat (1 090).

Wykres 29. Liczba przyjętych wniosków o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności przez powiatowe zespoły dla osób powyżej 16 roku życia.

Źródło danych: Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kielcach.

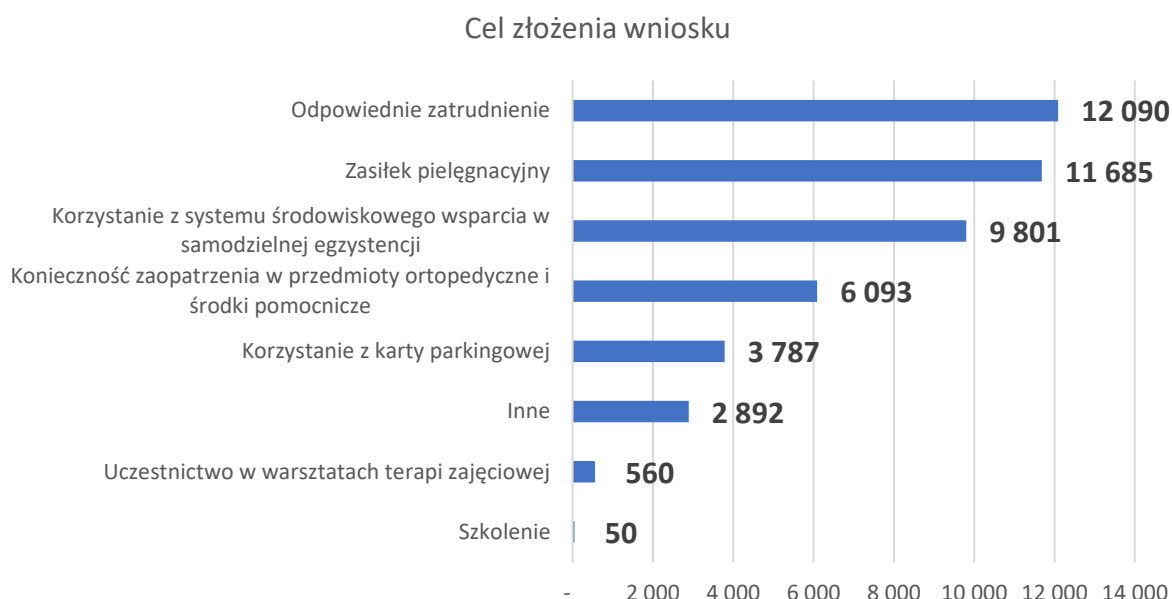
Liczba przyjętych wniosków o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności dla osób powyżej 16 roku życia w 2024 roku była większa o 49% w odniesieniu do 2021 roku. Większość orzeczeń przyznawana była po raz kolejny, co wskazuje na dużą skalę długotrwałej niepełnosprawności.

Wykres 30. Przyczyny niepełnosprawności osób dorosłych w woj. świętokrzyskim w 2024 r.
Źródło danych: Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kielcach.

Zdecydowanie najczęstszą przyczyną niepełnosprawności było upośledzenie narządu ruchu, które dotknęło 1/3 osób z niepełnosprawnościami (35%; 18 428 osób). W dalszej kolejności należy wskazać choroby układu oddechowego i krążenia (16%; 8 654), choroby neurologiczne (12%; 6 334), choroby psychiczne (9%; 4 576), inne schorzenia endokrynologiczne, metaboliczne, enzymatyczne (7%; 3 737) oraz choroby układu moczowo-płciowego (7%; 3 700).

W dalszej kolejności wśród przyczyn niepełnosprawności ogółu mieszkańców województwa świętokrzyskiego (bez względu na wiek) stanowią: całościowe zaburzenia rozwojowe (4%; 1 953), zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu (4%; 1 898), choroby układu pokarmowego (3%; 1 803), choroby narządu wzroku (2%; 1 290), epilepsja (2%; 843), upośledzenia umysłowe (1%; 648).

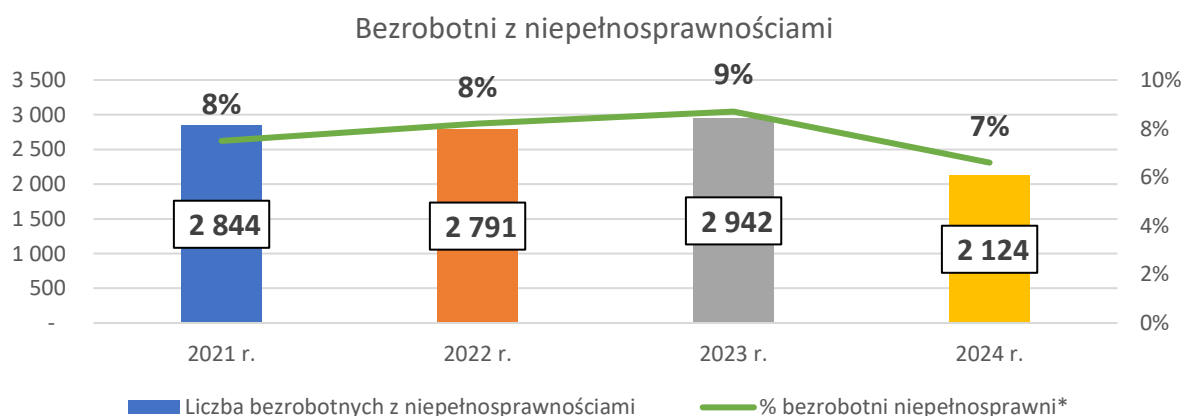

Wykres 31. Cel złożenia wniosku o ustalenie niepełnosprawności osób dorosłych w woj. świętokrzyskim w 2024 r.
 Źródło danych: Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kielcach.

Cel przyjętych wniosków o ustalenie niepełnosprawności osób po 16 roku życia w 2024 roku dotyczył najczęściej: odpowiedniego zatrudnienia (26%; 12 090 osób), zasiłku pielęgnacyjnego (25%; 11 685), korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji/ korzystania z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych (21%; 9 801), konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze (13%; 6 093). Mniej niż 10% stanowiły cele złożenia wniosku tj.: korzystanie z karty parkingowej (8%; 3 787), inne cele (6%; 2 892), uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej (1,2%; 560), szkolenie (0,1%; 50).

Osoby z niepełnosprawnościami na rynku pracy

Dane dotyczące udziału procentowego osób bezrobotnych z niepełnosprawnościami obliczone zostały w stosunku do ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych.

Wykres 32. Osoby z niepełnosprawnościami na rynku pracy (stan w grudniu danego roku).
 Źródło danych: Informacja o poziomie i strukturze bezrobocia w województwie świętokrzyskim, WUP Kielce.

Na koniec grudnia 2024 roku w rejestrach urzędu pracy pozostawało 2 124 osób bezrobotnych z niepełnosprawnościami, tj. 6,6% ogółu bezrobotnych. W porównaniu do grudnia 2023 roku omawiana grupa bezrobotnych zmniejszyła się o 818 osób (o 27,8%). Udział osób bezrobotnych z niepełnosprawnościami w regionie zmniejszył się o 2,1 pkt proc.

W 2024 roku zarejestrowało się 4 214 osób, tj. 8,3% napływu, a wyłączono 5 032 osoby, w tym 2 167 osób z powodu podjęcia pracy (43,1% odpływu)¹².

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze zgodnie z art. 17 ustawy o pomocy społecznej są zadaniem własnym samorządu gminy o charakterze obowiązkowym.

Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza, pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Ośrodek pomocy społecznej, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia. Usługi są realizowane w ramach zadań własnych gminy o charakterze obligatoryjnym.

Tabela 16. Usługi opiekuńcze ogółem w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2021-2024.

Wyszczególnienie	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Liczba osób	3 853	3 369	3 323	3 907
Liczba świadczeń	1 550 400	1 306 756	1 362 739	1 362 713
Kwota świadczeń	37 322 080 zł	33 517 513 zł	41 188 266 zł	49 256 472 zł

Źródło danych: Sprawozdanie roczne MRIPS-03R.

W latach 2021-2023 stopniowo zmniejszała się liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną usługi opiekuńcze. W 2024 roku z usług opiekuńczych ogółem w regionie skorzystało 3 907 osób – o 17,6% więcej niż w 2023 roku.

W 2024 roku udzielono łącznie 1 362 713 świadczeń w postaci usług opiekuńczych. Kwota świadczeń wynosiła 49 256 472 zł i była większa o 19,6%, tj. więcej o 8 068 206 zł.

Na podstawie przeprowadzonej ankiety wśród świętokrzyskich jednostek organizacyjnych pomocy społecznej określono, iż wg. stanu na 30.06.2025 r. usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania objętych zostało 3 047 osób. W większości wskazań usługi opiekuńcze realizuje jednostka samorządu terytorialnego, w dwóch wskazaniach podmiot prywatny, w trzech podmiot ekonomii społecznej (nie są one wykazywane w sprawozdaniach resortowych, ponieważ realizacja usługi nie jest liczona na podstawie decyzji i nie jest korygowana faktycznymi wydatkami jednostki na te świadczenia).

¹² Informacja o poziomie i strukturze bezrobocia w województwie świętokrzyskim, WUP w Kielcach.

Mapa 22. Realizacja usług opiekuńczych przez samorządy gminne w woj. świętokrzyskim w 2025 r.

W 18 gminach usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania nie są realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego. Powodem braku realizacji usług opiekuńczy jest m.in.: brak zapotrzebowania, brak zgłoszeń przez mieszkańców w tym zakresie, ograniczona liczba środków finansowych w samorządzie gminnym. Część gmin wskazała, że na ich obszarze zamieszkują rodziny wielopokoleniowe, których członkowie rodzin opiekują się osobami wymagającymi wsparcia i otrzymują pomoc w ramach przyznawanych świadczeń tj. zasiłek dla opiekuna, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenia pielęgnacyjne. Respondenci wskazują, iż rodziny są w stanie same zapewnić opiekę jak również funkcjonują sąsiedzkie usługi opiekuńcze. Wskazano również, że usługi opiekuńcze realizowane są w formie pomocy sąsiedzkiej, które świadczone są zgodnie z uchwałą Rady Gminy. Ograniczenia liczby usług opiekuńczych wynikają również z korzystania z programów rządowych.

Najczęściej podawane przyczyny braku realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych to:

- „Ograniczona liczba środków finansowych w samorządzie gminnym”;
- „Brak zainteresowania ze strony mieszkańców gminy tego rodzaju wsparciem”;
- „Osoby wymagające pomocy są objęte wsparciem rodziny, ponadto na terenie gminy funkcjonuje DPS, w którym przebywają osoby, które potrzebują takiej pomocy”;
- „Nie zachodziła taka potrzeba”;
- „Brak wniosków o ubieganie się o taki rodzaj wsparcia”;
- „Brak zapotrzebowania”;
- „Osoby korzystają z programu asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”;
- „W gminie ze względu na jej położenie w lepszy sposób sprawdzają się usługi opiekuńcze w formie pomocy sąsiedzkiej, które świadczone są zgodnie z uchwałą Rady Gminy”
- „W latach ubiegłych usługi opiekuńcze były świadczone. Na 30.06.2025 r. brak osób chętnych. Korzystają mieszkańcy z bezpłatnych programów z Ministerstwa”;
- „Brak zainteresowania, ponieważ usługi opiekuńcze świadczone są przez Caritas i Fundację Gospodarczą Św. Brata Alberta”;
- „Brak zainteresowania wśród mieszkańców gminy korzystaniem z tej formy wsparcia z uwagi na uczestnictwo osób w programie asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami, w którym osoby korzystają ze wsparcia”.

Jednostki organizacyjnych pomocy społecznej samorządu gminnego zostały zapytane również o to kto na ich terenie jest realizatorem usług opiekuńczych. Na to pytanie odpowiedź uzyskano od 78 jednostek. Na podstawie uzyskanych informacji ustalono, iż w przypadku 74 jednostek realizatorem usług jest wyłącznie jednostka samorządu terytorialnego, następnie w 2 gminach podmiot prywatny, w 2 gminach jednostka samorządu terytorialnego i podmiot ekonomii społecznej, w 1 gminie wyłącznie podmiot ekonomii społecznej.

Jednostki zapytano również o prognozę zapotrzebowania na usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania. Odpowiedz na to pytanie, uzyskano od 98 jednostek. Jak wynika z uzyskanych odpowiedzi, 88 gmin prognozuje wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze, 10 gmin nie prognozuje wzrostu zapotrzebowania na usługi opiekuńcze, z 4 gmin nie uzyskano odpowiedzi.

Szacunkowa liczba potrzebujących tego typu wsparcia obecnie lub w najbliższej przyszłości określona przez jednostki wynosi 3 824 osoby. Zapotrzebowanie tzw. luka potrzeb dla gmin z województwa świętokrzyskiego w zakresie świadczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania wynosi 777 osób.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze

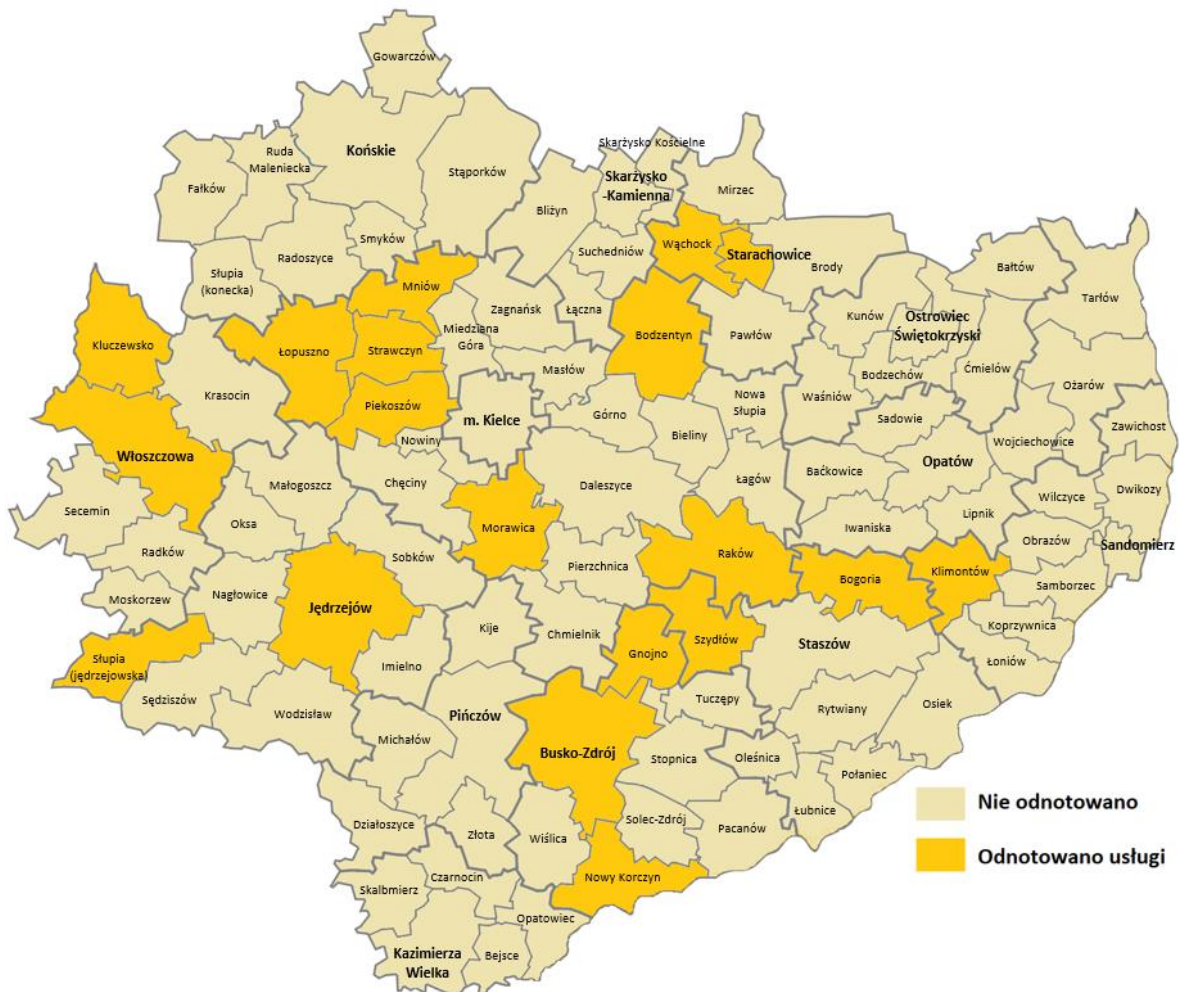
Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Tabela 17. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2021-2024.

Wyszczególnienie	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Liczba osób	179	82	75	102
Liczba świadczeń	38 635	26 405	26 871	31 959
Kwota świadczeń	1 513 649 zł	1 506 927 zł	1 842 202 zł	2 732 716 zł

Źródło danych: Sprawozdanie MRiPS-03R, CAS.

Mapa 23. Realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych przez samorządy gminne w 2025 r.

Źródło danych: Badanie ankietowe 30.06.2025 r.

Wg przeprowadzonego badania ankietowego w 2025 roku w województwie świętokrzyskim 18 gmin realizowało specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania. 82 gminy nie wykazało realizacji tego typu usług, 2 gminy nie udzieliły odpowiedzi w tym zakresie. Najczęściej realizatorem tego typu usług są jednostki samorządu terytorialnego (16), następnie podmiot prywatny (4).

W badaniu ankietowym poproszono respondentów o wskazanie przyczyn braku realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych. W większości odpowiedzi gminy nie realizują tego typu usług z powodu braku zapotrzebowania na tę formę pomocy, brak osób chętnych do korzystania z tego typu pomocy.

Najczęściej podawane przyczyny braku realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych to:

- „Ograniczony budżet jednostki na finansowanie usług”;
- „Brak wykwalifikowanych pracowników w danej specjalizacji”;
- „Brak wypracowanych standardów świadczenia specjalistycznych usług w niektórych obszarach”;
- „Niskie wynagrodzenie w porównaniu z sektorem prywatnym”;
- „Oczekiwanie na ogłoszenie programu rządowego”;
- „Brak ofert na rynku pracy, brak kadry i specjalistów”;
- „Oczekiwanie na przystąpienie do realizacji projektu zwiększającego dostęp do specjalistycznych usług opiekuńczych na terenie gminy”;
- „Realizacja na terenie gminy w ramach rządowych programów, z których osoby korzystają bezpłatnie z pomocy”;
- „Specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane są w dziennym domu seniora oraz klubie seniora”;
- „Na terenie gminy realizowany jest projekt w ramach funduszy europejskich i realizowane jest dodatkowe wsparcie w formie usług pielęgniarских, rehabilitacja dla osób starszych i niepełnosprawnych”;
- „Gmina realizuje inne usługi opiekuńcze np. asystent osobisty osoby niepełnosprawnej, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, które zaspokajają bieżące potrzeby mieszkańców”.

Specjalistycznymi usługami opiekuńczymi wg deklaracji jednostek w pierwszym półroczu 2025 roku objętych zostało 183 osób. 48 gmin prognozuje wzrost zapotrzebowania na specjalistyczne usługi opiekuńcze. 28 gmin szacuje, iż zapotrzebowanie nie wzrośnie, natomiast z 24 gmin nie pozyskano odpowiedzi.

Szacunkowa liczba osób potrzebujących tego typu wsparcia obecnie lub w najbliższej przyszłości w określona przez jednostki w badaniu ankietowym wynosi 426 osób. Zapotrzebowanie tzw. luka potrzeb dla gmin z województwa świętokrzyskiego w zakresie świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych wynosi 243 osób.

Usługa asystenta osoby z niepełnosprawnością

W województwie świętokrzyskim 91 gminy realizowały usługę polegającą na wsparciu przez asystenta osoby z niepełnosprawnościami. 10 gmin nie realizowało tego typu usług, z 1 gminy nie uzyskano odpowiedzi w tym zakresie.

Mapa 24. Gminy, które realizują usługi asystenta osoby z niepełnosprawnością w 2025 r.

Źródło danych: Badanie ankietowe 30.06.2025 r.

Usługą asystenta osoby z niepełnosprawnością objętych zostało 3 878 osób.

88 gmin prognozuje wzrost zapotrzebowania na tego rodzaju usługi, 6 gmin szacuje, iż zapotrzebowanie nie wzrośnie, natomiast z 8 gmin nie pozyskano odpowiedzi.

Szacunkowa liczba osób potrzebujących tego typu wsparcia obecnie lub w najbliższej przyszłości w określona przez jednostki wynosi 5 711 osób. Zapotrzebowanie tzw. luka potrzeb dla gmin z województwa świętokrzyskiego w zakresie świadczenia usług asystenta osoby z niepełnosprawnością wynosi 1 833 osoby.

Usługa opieki „wytchnieniowej” dla opiekuna

W województwie świętokrzyskim 71 gminy realizowały usługę opieki „wytchnieniowej” dla opiekuna faktycznego osoby potrzebującej wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. 30 gmin nie realizowało tego typu usług, z 1 gminy nie uzyskano odpowiedzi w tym zakresie.

Mapa 25. Gminy, które realizują usługi opieki „wytchnieniowej” dla opiekuna faktycznego osoby potrzebującej wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w 2025 r.

Źródło danych: Badanie ankietowe 30.06.2025 r.

Usługą opieki „wytchnieniowej” dla opiekuna faktycznego osoby potrzebującej wsparcia w codziennym funkcjonowaniu objętych zostało 1 206 osób.

78 gmin prognozuje wzrost zapotrzebowania na tego rodzaju usługi, 16 gmin szacuje, iż zapotrzebowanie na realizację usługi nie wzrośnie, natomiast z 14 gmin nie pozyskano odpowiedzi.

Szacunkowa liczba osób potrzebujących tego typu wsparcia obecnie lub w najbliższej przyszłości w określona przez jednostki wynosi 2 410 osób. Zapotrzebowanie tzw. luka potrzeb dla gmin z województwa świętokrzyskiego w zakresie świadczenia usług opieki „wytchnieniowej” dla opiekuna wynosi 1 204 osoby.

Sąsiedzkie usługi opiekuńcze

W województwie świętokrzyskim 34 gmin realizowało sąsiedzkie usługi opiekuńcze. 65 gmin nie realizowało tego typu usług, z 3 gmin nie uzyskano odpowiedzi w tym zakresie.

Mapa 26. Gminy, które realizują sąsiedzkie usługi opiekuńcze w 2025 r.

Źródło danych: Badanie ankietowe 30.06.2025 r.

Sasiedzkimi usługami opiekuńczymi objętych zostało 337 osób.

50 gmin prognozuje wzrost zapotrzebowania na tego rodzaju usługi. 36 gmin szacuje, iż zapotrzebowanie na realizację usługi nie wzrośnie, natomiast 38 gmin nie udzieliło odpowiedzi.

Szacunkowa liczba osób potrzebujących tego typu wsparcia obecnie lub w najbliższej przyszłości określona przez jednostki wynosi 754 osób. Zapotrzebowanie tzw. luka potrzeb dla gmin z województwa świętokrzyskiego w zakresie świadczenia sąsiedzkich usług opiekuńczych wynosi 417 osób.

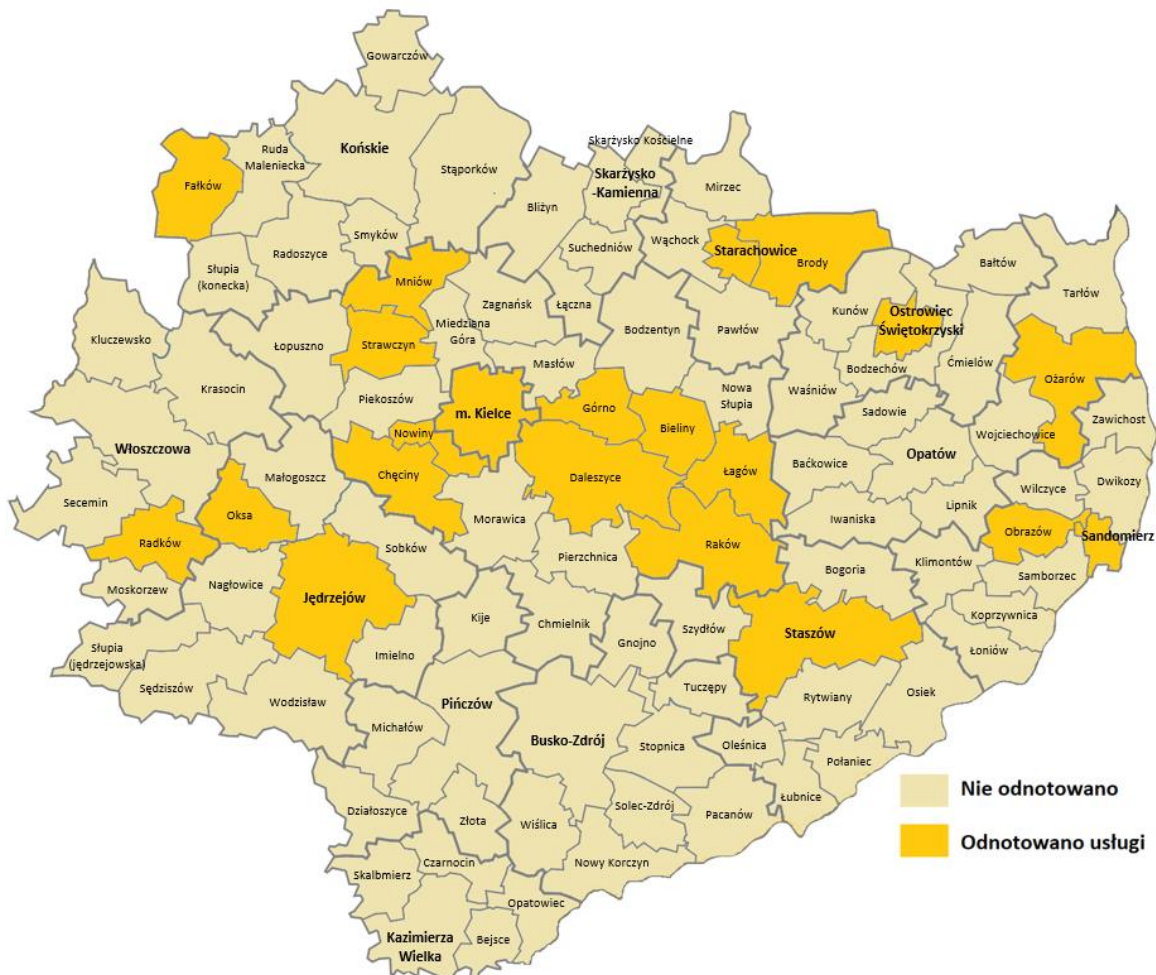
Koordinacja usług społecznych i zdrowotnych

Miejsce koordynacji usług społecznych i zdrowotnych utworzono w 7 gminach: Brody, Górnio, Mniów, Potaniec, Skarżysko-Kamienna, Starachowice, Staszów. W 90 gminach nie utworzono takiego miejsca koordynacji usług, z 5 gmin nie uzyskano odpowiedzi w tym zakresie.

Usługa transportowa

W województwie świętokrzyskim 21 gmin realizowało usługi transportowe zwiększające mobilność osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. 79 gmin nie realizowało tego typu usług, z 2 gmin nie uzyskano odpowiedzi w tym zakresie.

Mapa 27. Gminy, które realizują usługi transportowe zwiększające mobilność osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w 2025 r.

Źródło danych: Badanie ankietowe 30.06.2025 r.

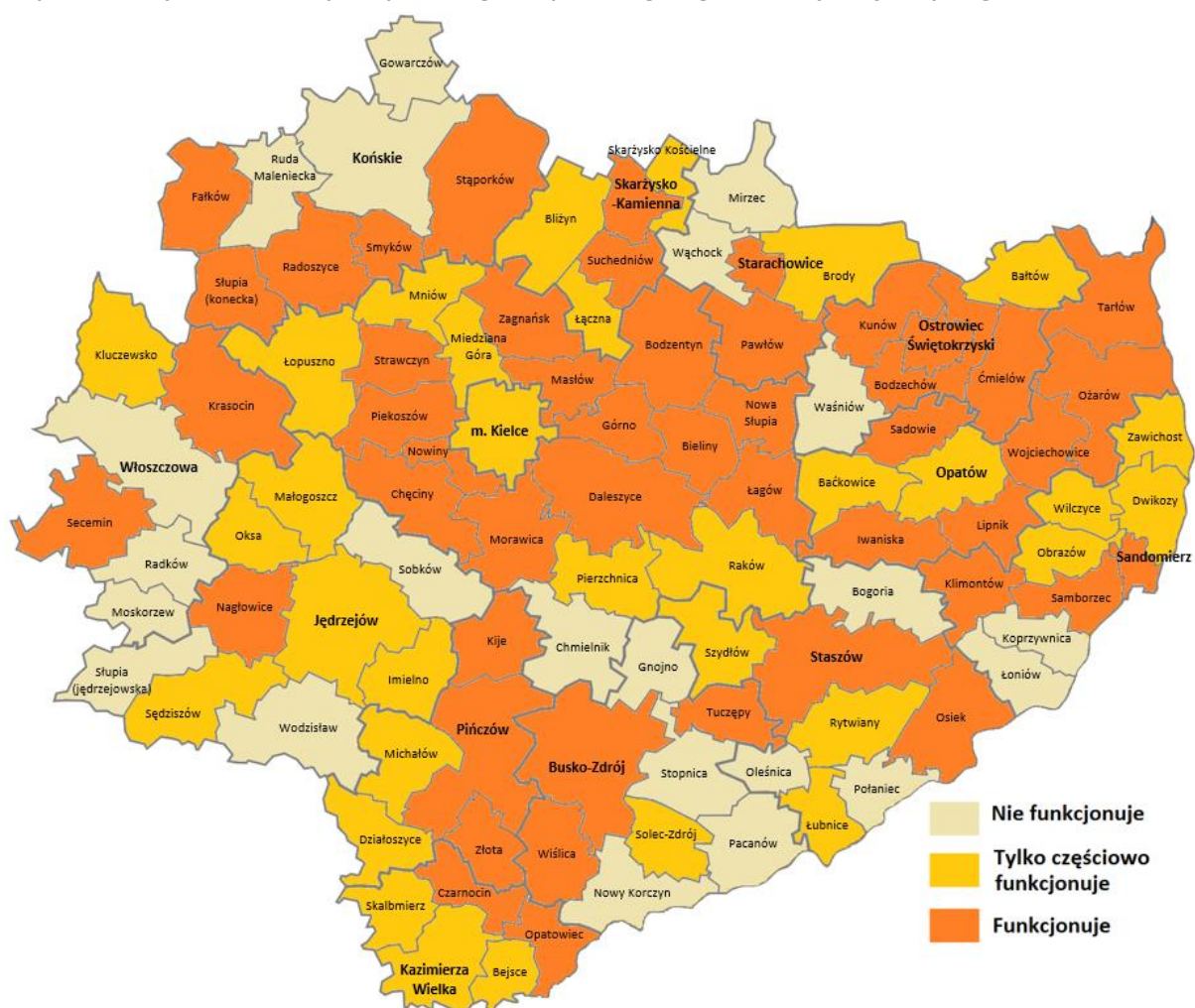
Usługą transportową zwiększającą mobilność osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu objętych zostało 958 osób.

51 gmin prognozuje wzrost zapotrzebowania na tego rodzaju usługi. 33 gminy szacuje, iż zapotrzebowanie na realizację usługi nie wzrośnie, natomiast z 18 gmin nie pozyskano odpowiedzi.

Szacunkowa liczba osób potrzebujących tego typu wsparcia obecnie lub w najbliższej przyszłości określona przez jednostki wynosi 2 217 osób. Zapotrzebowanie tzw. luka potrzeb dla gmin z województwa świętokrzyskiego w zakresie świadczenia usług transportowych

Prowadząc badanie ankietowe, w kwestionariuszu postawiono pytanie: „Czy na terenie Państwa gminy funkcjonuje transport publiczny i niepubliczny (np.: przewoźnicy działający prywatnie lub na zlecenie) do miejsc świadczenia usług społecznych?”

Mapa 28. Funkcjonowanie transportu publicznego i niepublicznego w gminach woj. świętokrzyskiego w 2025 r.

Ankietowani wskazali obszary wykluczone komunikacyjnie (brak jakiegokolwiek codziennego połączenia komunikacyjnego z ważnym miejscem świadczenia usług) na terenie gminy:

- 65

W zakresie dostępności 18 jednostek wskazało, że istniejący transport jest dostosowany do osób z niepełnosprawnościami czy rodziców z wózkiem dziecięcym.

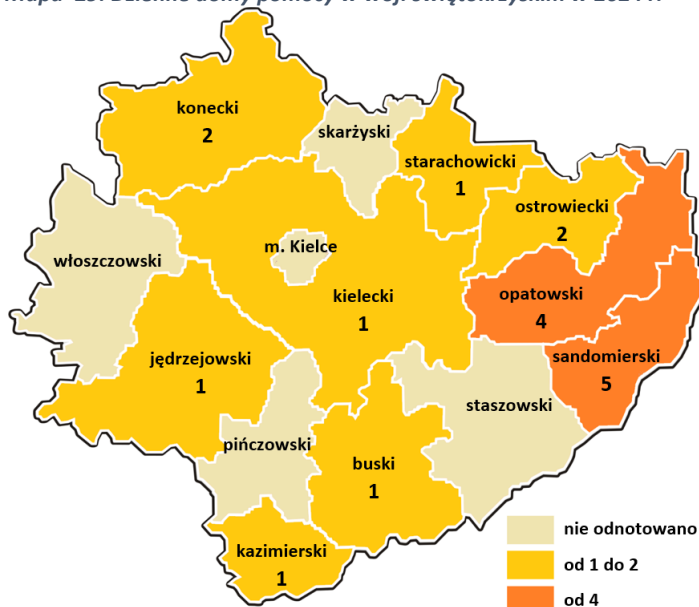
Aż 80 gmin twierdzi, że obecnie funkcjonujący transport publiczny i niepubliczny nie posiada dostępności, 4 gminy nie były w stanie określić dostępności transportu dla osób o specjalnych potrzebach.

Zasoby infrastruktury pomocy i wsparcia osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu – forma środowiskowa

Dzienne domy pomocy

Tego typu placówki są ośrodkami wsparcia przeznaczonymi dla osób samotnych lub osób, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy, a są jej pozbawione lub rodzina takiej pomocy nie może zapewnić.

Mapa 29. Dzienne domy pomocy w woj. świętokrzyskim w 2024 r.

Źródło danych: Sprawozdanie roczne MRIPS-06 w CAS.

W województwie świętokrzyskim w 2024 roku funkcjonowało 18 dziennej pomocy. Najwięcej dziennej pomocy odnotowano w powiatach: sandomierskim (5), opatowskim (4), koneckim (2) i ostrowieckim (2).

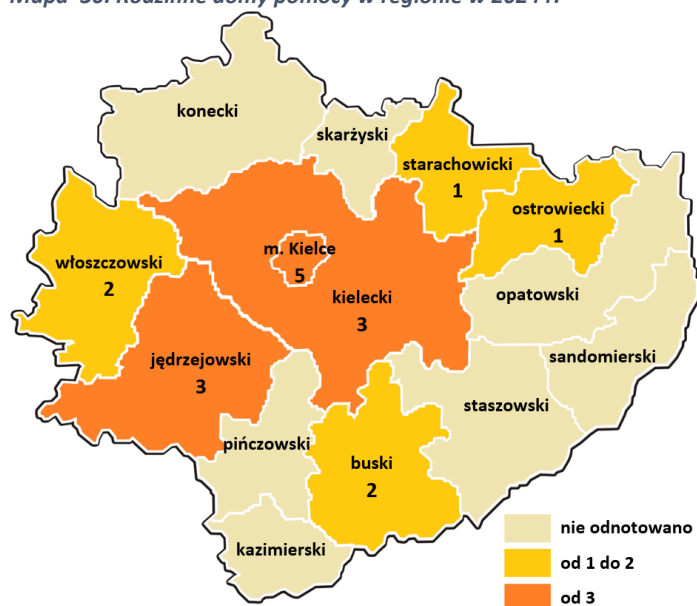
Nie odnotowano funkcjonowania tego typu placówek w mieście Kielce i powiatach: pińczowskim, skarżyskim, staszowskim, włoszczowskim.

Rodzinne domy pomocy

W przypadku braku możliwości zapewnienia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osoba z powodu wieku lub niepełnosprawności wymagająca pomocy innych osób może korzystać z usług opiekuńczych i bytowych w formie rodzinnego domu pomocy. Wsparcie świadczone jest całodobowo przez osobę fizyczną lub organizację pożytku publicznego dla nie

mniej niż trzech i nie więcej niż ośmiu zamieszkujących wspólnie osób wymagających z powodu wieku, lub niepełnosprawności wsparcia.

Mapa 30. Rodzinne domy pomocy w regionie w 2024 r.

Źródło danych: Sprawozdanie roczne MRIPS-06 w CAS.

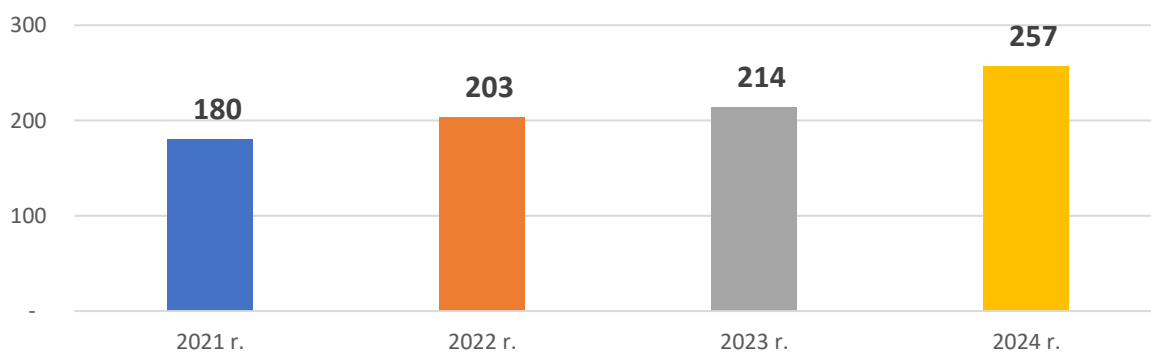
W województwie świętokrzyskim w 2024 r. funkcjonowało 17 rodzinnych domów pomocy. Placówki tego typu odnotowano w mieście Kielce (5) oraz w powiatach: buskim (2), jędrzejowskim (3), kieleckim (3), ostrowieckim (1), starachowickim (1), włoszczowskim (2).

Nie odnotowano funkcjonowania tego typu placówek w powiatach: kazimierskim, koneckim, opatowskim, pińczowskim, sandomierskim, skarżyskim, staszowskim.

Kluby i inne miejsca spotkań dla seniorów

Miejsca te obejmują łączną liczbę świetlic i klubów uznawanych jako kluby seniora, działających na terenie gminy, zajmujących się rozwojem życia kulturalnego, oświatowego, towarzyskiego i rekreacyjnego osób starszych. Można uwzględnić także niesformalizowane miejsca spotkań dla seniorów. W wykazie nie uwzględniono „Uniwersytetów Trzeciego Wieku”.

Kluby i inne miejsca spotkań dla seniorów

Wykres 33. Liczba klubów i innych miejsc dla seniorów w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.

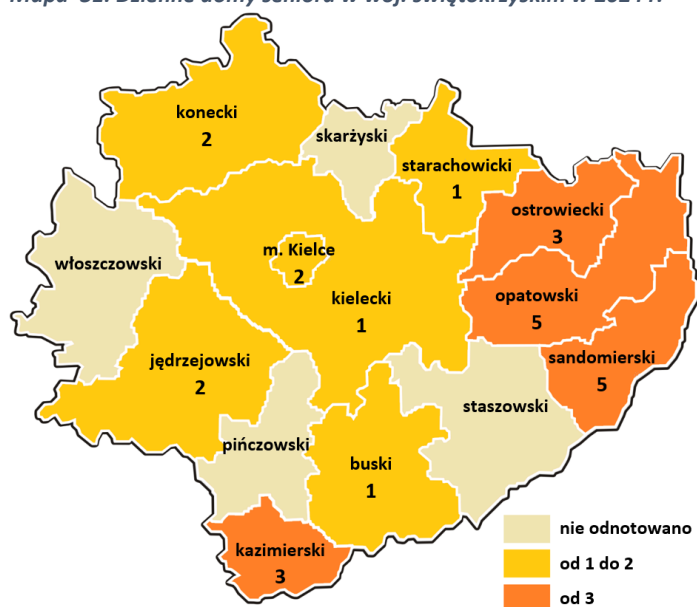
Źródło danych: Sprawozdanie OZPS w CAS.

Łączna liczba świetlic i klubów uznawanych jako kluby seniora, działających na terenie gmin województwa świętokrzyskiego, zajmujących się rozwojem życia kulturalnego, oświatowego, towarzyskiego i rekreacyjnego osób starszych w 2024 roku wynosiła 257, tj. o 20% więcej niż w 2023 roku.

Dzienne domy seniora

Wspieranie seniora w środowisku zamieszkania to działanie sprzyjające utrzymaniu odpowiedniej jakości jego życia i opóźniające potrzebę korzystania z pomocy instytucjonalnej – pobytu w placówce całodobowej opieki, jaką jest DPS. Działania samorządów ukierunkowane na prowadzenie domów dziennego pobytu dla seniorów nie mają charakteru obligatoryjnego. Decyzja o utworzeniu domów dziennego pobytu dla seniora w dużej mierze zależy od zasobów gminy i kierunku prowadzonej polityki społecznej przez organ decyzyjny. Inicjatywa rządowa umożliwia gminom ubieganie się o dofinansowanie tworzenia tego typu placówek w ramach programu rządowego. Placówki mogą być tworzone również z funduszy europejskich. W związku powyższym w regionie funkcjonują dzienne domy seniora finansowane z budżetu gminy, jak również powstałe i dofinansowane z funduszy europejskich jak i w ramach rządowego programu, przy wkładzie własnym gmin.

Mapa 31. Dienne domy seniora w woj. świętokrzyskim w 2024 r.

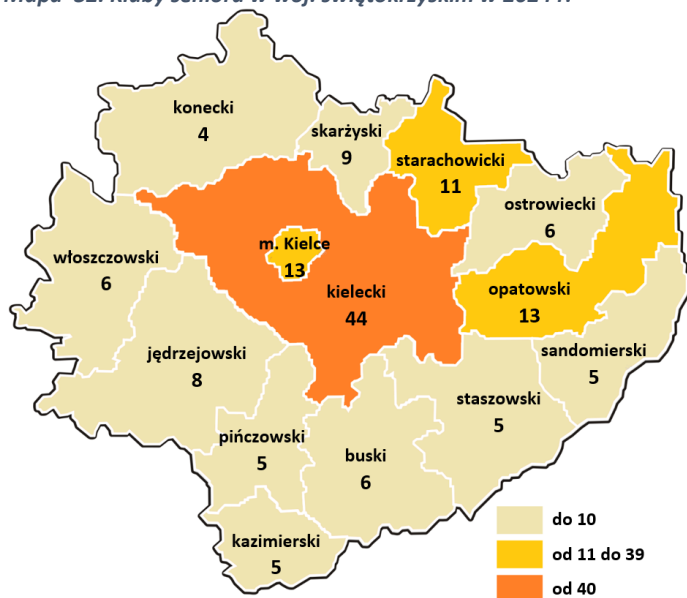
Źródło danych: Kwestionariusz ankiety.

W województwie świętokrzyskim w 2024 r. odnotowano 25 dziennych domów seniora. Placówki tego typu odnotowano w mieście Kielce (2) oraz w powiatach: buskim (1), jędrzejowskim (2), kazimierskim (3), kieleckim (1), koneckim (2), opatowskim (5), ostrowieckim (3), sandomierskim (5), starachowickim (1).

Klub seniora

Klub seniora to najogólniej miejsca spotkań osób starszych. Są to grupy nieformalne, tworzone spontanicznie i prowadzone przez samych seniorów, choć najczęściej wspierane przez jednostki, przy których powstają. Większość klubów funkcjonuje przy: organizacjach pozarządowych, ośrodkach pomocy społecznej, ośrodkach kultury, spółdzielniach mieszkaniowych, parafiach. Działalność klubów seniora umożliwia wspólne spotkania osób w podobnym wieku poprzez wspólne spędzanie czasu. Kluby seniora mają integrować i wspierać aktywność osób starszych, ale przede wszystkim zapewniać im towarzystwo w pobliżu miejsca zamieszkania. Gminy mogą wspierać tworzenie i działalność klubów seniora ze środków własnych jak również z dofinansowaniem rządowego programu.

Mapa 32. Kluby seniora w woj. świętokrzyskim w 2024 r.

Źródło danych: Kwestionariusz ankiety.

W województwie świętokrzyskim w 2024 roku odnotowano 140 klubów seniora. Najwięcej tego rodzaj placówek odnotowano w: powiecie kieleckim (44), mieście Kielce (13), powiecie opatowskim (13), powiecie starachowickim (11).

Dzienny ośrodek wsparcia dla osób potrzebującej wsparcia (dienne domy pomocy, kluby seniora, dzienne domy seniora)

W województwie świętokrzyskim 58 gmin realizowało usługę polegającą na zapewnieniu dziennego ośrodka wsparcia dla osób potrzebujących wsparcia w formie m.in.: dziennego domu pomocy, klubu seniora, dziennego domu seniora. 43 gminy nie realizowały tego typu usług, z 1 gminy nie uzyskano odpowiedzi w tym zakresie.

Dzienne ośrodki wsparcia swoimi działaniami objęły 3 858 osób.

63 gmin prognozuje wzrost zapotrzebowania na tego rodzaju usługi. 27 gmin szacuje, iż zapotrzebowanie nie wzrośnie, natomiast z 12 gmin nie udzieliło odpowiedzi.

Mapa 33. Funkcjonowanie dziennych ośrodków wsparcia dla osób potrzebującej wsparcia (dienne domy pomocy, kluby seniora, dzienne domy seniora) w gminach woj. świętokrzyskiego.

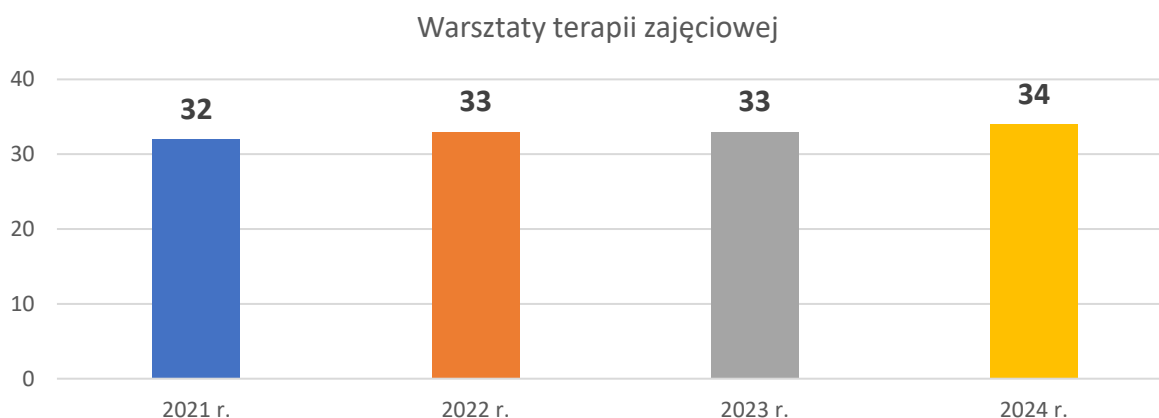

Źródło danych: Badanie ankietowe 30.06.2025 r.

Szacunkowa liczba osób potrzebujących tego typu wsparcia obecnie lub w najbliższej przyszłości w określona przez jednostki wynosi 4 983 osoby. Zapotrzebowanie tzw. luka potrzeb dla gmin z województwa świętokrzyskiego w zakresie świadczenia usług przez dzienne ośrodki wsparcia dla osób potrzebującej wsparcia wynosi 1 125 osób.

Warsztaty terapii zajęciowej (WTZ)

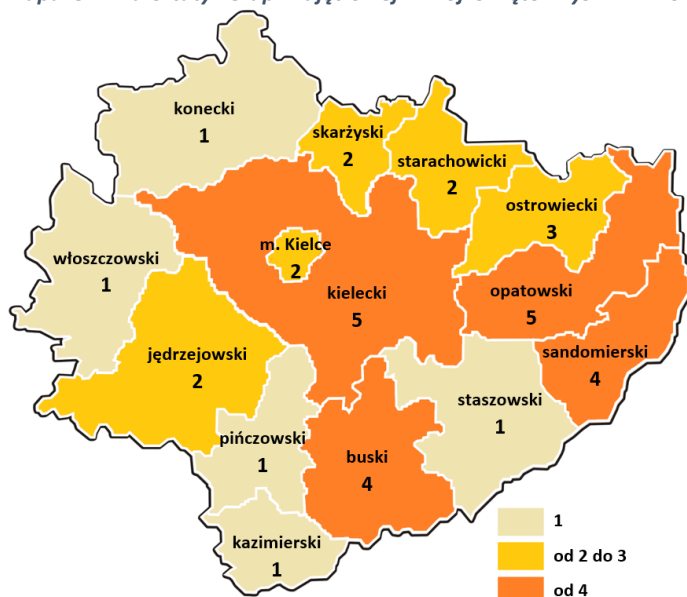
WTZ to placówki wyodrębnione organizacyjnie i finansowo, które mają na celu stwarzanie osobom z niepełnosprawnościami możliwości uczestniczenia w rehabilitacji społecznej i zawodowej.

Wykres 34. Warsztaty terapii zajęciowej w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.
Źródło danych: OZPS WŚ.

W 2024 roku w województwie świętokrzyskim funkcjonowały 34 warsztaty terapii zajęciowej, w tym: 4 były prowadzone przez gminne i powiatowe samorządowe jednostki organizacyjne, a 30 przez inne podmioty. W 2024 roku z zajęć warsztatów skorzystały 2 203 osoby – o 7,7% mniej w odniesieniu do 2023 roku.

Mapa 34. Warsztaty Terapii Zajęciowej w woj. świętokrzyskim w 2024 r.

Źródło danych: Sprawozdanie OZPS w CAS, rejestr ŚUW.

Najwięcej WTZ odnotowano w powiecie kieleckim i opatowskim, następnie buskim i sandomierskim.

Zakłady aktywności zawodowej (ZAZ)

ZAZ zatrudniają osoby z niepełnosprawnościami ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Celem ZAZ jest prowadzenie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami, aby przygotować je do samodzielnego i niezależnego życia, adekwatnego do możliwości psychomotorycznych oraz znalezienia odpowiedniego zatrudnienia na otwartym rynku pracy.

Wykres 35. Warsztaty terapii zajęciowej w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.

Źródło danych: OZPS WŚ.

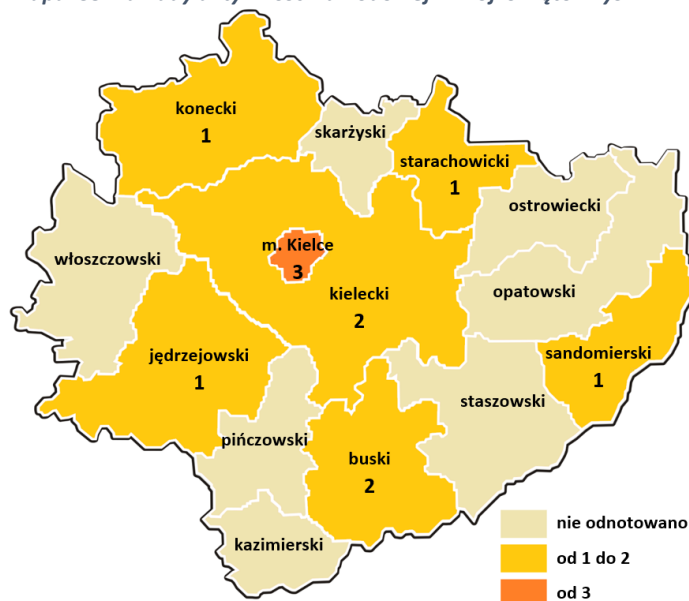
W roku 2023 powstały 2 nowe: ZAZ w Józefinie (gmina Łopuszno) oraz ZAZ w Szczaworyżu (gmina Busko-Zdrój). W grudniu 2024 roku rozpoczął działalność kolejny Zakład Aktywności Zawodowej Stowarzyszenia „Nadzieja Rodzinie” z siedzibą w Mieronicach (gmina Małogoszcz). ZAZ powstał na podstawie umowy zawartej pomiędzy Województwem Świętokrzyskim a Stowarzyszeniem „Nadzieja Rodzinie” z siedzibą w Kielcach.

W 2024 roku w regionie funkcjonowało 10 zakładów aktywności zawodowej, w tym 1 prowadzony przez jednostkę samorządu terytorialnego, pozostałe placówki prowadzone były przez organizacje pozarządowe. ZAZ funkcjonują w mieście Kielce i powiatach: buskim, jędrzejowskim, kieleckim, koneckim, starachowickim i sandomierskim.

W maju 2025 roku podpisano umowę na dofinansowanie ze środków PFRON kosztów utworzenia i działania kolejnego ZAZ. Nowa placówka powstanie w Busku Zdroju. Będzie to już jedenasty ZAZ działający na terenie województwa świętokrzyskiego.

Dynamiczny rozwój sieci ZAZ w regionie przyczynia się do zwiększenia dostępności zatrudnienia wspomaganego oraz realizacji integracji społeczno-zawodowej skierowanej do osób z niepełnosprawnościami.

Mapa 35. Zakłady aktywności zawodowej w woj. świętokrzyskim w 2025 r.

Źródło danych: OZPS WŚ.

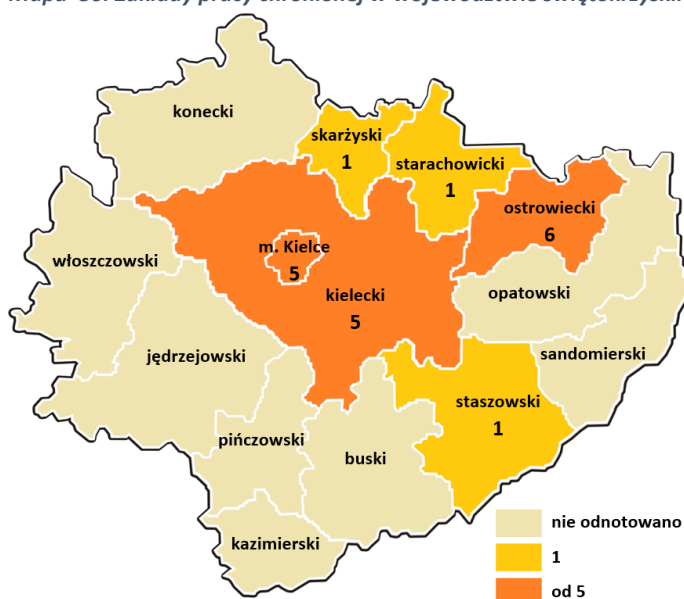
ZAZ odnotowano mieście Kielce (3), następnie w powiatach: kieleckim (2), buskim (2), jędrzejowskim (1), koneckim (1), sandomierskim (1) i starachowickim (1).

Nie odnotowano funkcjonowania tego typu placówek w 8 powiatach: kazimierskim, opatowskim, ostrowieckim, pińczowskim, skarżyskim, staszowskim, włoszczowskim.

Zakład Pracy Chronionej (Zpchr)

Zakład Pracy Chronionej to szczególny pracodawca, któremu wojewoda przyznał taki status w formie decyzji administracyjnej. Musi zatrudniać co najmniej 50% osób z niepełnosprawnością w tym co najmniej 20% muszą stanowić osoby zaliczone do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

Mapa 36. Zakłady pracy chronionej w województwie świętokrzyskim w 2024 r.

Źródło danych: Wykaz ŚUW (Stan na 7.03.2024 r.).

Na terenie województwa świętokrzyskiego w 2024 roku funkcjonuje 19 zakładów pracy chronionej. Najwięcej zakładów chronionych odnotowano w powiecie ostrowieckim (6), następnie w mieście Kielce (5) i powiecie kieleckim (5). W powiatach: skarżyskim (1), starachowickim (1), staszowskim (1) i włoszczowskim (1) odnotowano po jednym zakładzie.

Centra integracji społecznej (CIS) oraz kluby integracji społecznej (KIS)

CIS to jednostki organizacyjne realizujące reintegrację zawodową i społeczną poprzez prowadzenie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym programów edukacyjnych, obejmujących m.in. nabywanie umiejętności zawodowych, przekwalifikowanie lub podwyższanie kwalifikacji zawodowych oraz nabywanie innych umiejętności niezbędnych do codziennego życia.

Natomiast celem KIS jest udzielanie pomocy osobom indywidualnym oraz ich rodzinom w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych oraz w podniesieniu kwalifikacji zawodowych jako wartości na rynku pracy. Klub działa na rzecz integrowania się osób o podobnych trudnościach i problemach życiowych.

Mieszkania treningowe i wspomagane

To świadczenia niepieniężne z pomocy społecznej. Pobyt w takim mieszkaniu może być przyznany osobie, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność albo chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonej przez jednostkę całodobowej opieki.

Powyższe podmioty reintegracji społeczno-zawodowej opisane zostały w „Obszarze V. Aktywna integracja społeczna i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu”.

Forma instytucjonalna

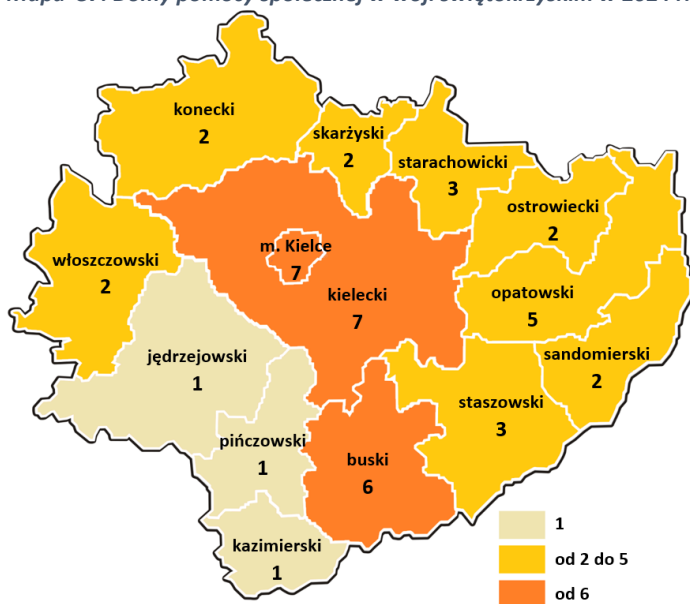
Domy pomocy społecznej (DPS)

Domy pomocy społecznej są tradycyjną formą instytucjonalnej pomocy społecznej w postaci opieki całodobowej nad osobami niezdolnymi do samodzielnej egzystencji, których mimo zastosowania wszystkich form pomocy, nie można przystosować w pełni do samodzielnego życia w miejscu ich zamieszkania z uwagi na wiek, schorzenia, sytuację życiową oraz warunki rodzinne, mieszkaniowe oraz materialne. Domy pomocy społecznej pełnią również formę ośrodków aktywizacji i rozwoju swoich mieszkańców.

Na terenie województwa świętokrzyskiego w 2024 roku funkcjonowały 44 domy pomocy społecznej, nie odnotowano zmian ich liczby w odniesieniu do 2023 roku. W 29 przypadkach domy pomocy społecznej prowadzone były przez jednostki samorządu terytorialnego. Liczba dostępnych miejsc w DPS w 2024 roku wynosiła 3 332 (w 2023 roku było to 3 336 miejsc) o 4 miejsca mniej. W 2024 roku w placówkach tych przebywało 3 640 osób (w 2023 r. – 3 695 osób).

Roczny koszt prowadzenia i utrzymania domów pomocy społecznej w 2024 roku wynosił 255 397 127 zł i był większy o 29,9% w stosunku do 2023 roku (196 570 881 zł).

Mapa 37. Domy pomocy społecznej w woj. świętokrzyskim w 2024 r.

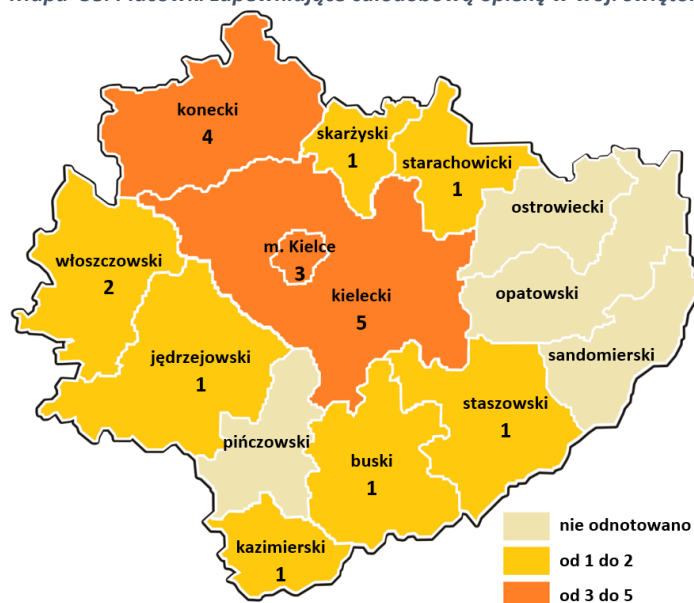
Źródło danych: Sprawozdanie MRiPS-06 w CAS, Rejestr ŚUW.

Najwięcej domów pomocy społecznej odnotowano w mieście Kielce (7) oraz w powiatach: kieleckim (7), opatowskim (5) i buskim (5). Najmniej placówek pełniących funkcję DPS-ów odnotowano w powiatach: jędrzejowskim (1), kazimierskim (1) i pińczowskim (1).

Placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, prowadzonych w ramach działalności gospodarczej i statutowej.

Działalność gospodarcza w zakresie prowadzenia placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku może być prowadzona po uzyskaniu zezwolenia wojewody. Placówki tego typu prowadzone są w ramach działalności gospodarczej i statutowej spełniające art. 67 i 69 ustawy o pomocy społecznej.

Mapa 38. Placówki zapewniające całodobową opiekę w woj. świętokrzyskim ujęciu powiatowym w 2024 r.

Źródło danych: Rejestr ŚUW.

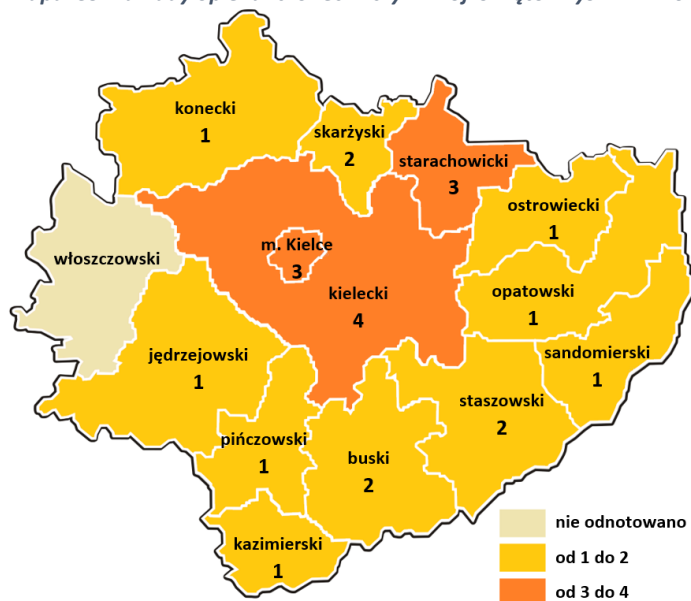
W regionie funkcjonuje 20 tego typu placówek prowadzonych w ramach działalności gospodarczej (17) i statutowej (3). Placówki dysponują 911 miejscami dla osób z niepełnosprawnościami, osób przewlekle chorych lub osób w podeszłym wieku.

Zakład opiekuńczo-leczniczy/ zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy

Zakład, w którym podmiot leczniczy wykonuje działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne inne niż szpitalne. Świadczenia mogą polegać w szczególności na udzielaniu całodobowych świadczeń zdrowotnych, które obejmują swoim zakresem pielęgnację, i rehabilitację pacjentów niewymagających hospitalizacji, oraz zapewnieniu im produktów leczniczych i wyrobów medycznych, pomieszczeń i wyżywienia, odpowiednich do stanu zdrowia, a także prowadzeniu edukacji zdrowotnej dla pacjentów i członków ich rodzin oraz przygotowaniu tych osób do samoopieki i samopielęgnacji w warunkach domowych¹³.

¹³ Pojęcia stosowane w statystyce publicznej, GUS.

Mapa 39. Zakłady opiekuńczo-leczniczy w woj. świętokrzyskim w 2024 r.

Źródło danych: NFZ.

Na terenie województwa świętokrzyskiego w 2024 roku odnotowano 21 zakłady opiekuńczo-lecznicze. Najwięcej zakładów odnotowano w powiecie kieleckim (4), mieście Kielce (3), powiecie starachowickim (3). W powiecie włoszczowskim nie odnotowano zakładów opiekuńczo-leczniczych.

Tabela 18. Zakłady opiekuńczo-leczniczy w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2021-2024.

Wyszczególnienie	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Liczba placówek	17	21	21	21
łóżka stan w dniu 31 grudnia	940	1 040	1 055	1 011
pacjenci	1 826	2 043	2 070	1 985

Źródło danych: GUS BDL.

Liczba zakładów opiekuńczo leczniczych w latach 2021-2024 zwiększyła się o 4 placówki w województwie świętokrzyskim. W 2024 roku liczba łóżek stan w dniu 31 grudnia wynosiła 1 011 i zwiększyła się o 7,5% w odniesieniu do 2021 roku. Liczba pacjentów placówek wynosiła 1 985 i zwiększyła się o 8,7% w analizowanym czteroletnim okresie.

Tabela 19. Zakłady pielęgnacyjno-leczniczy w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2021-2024.

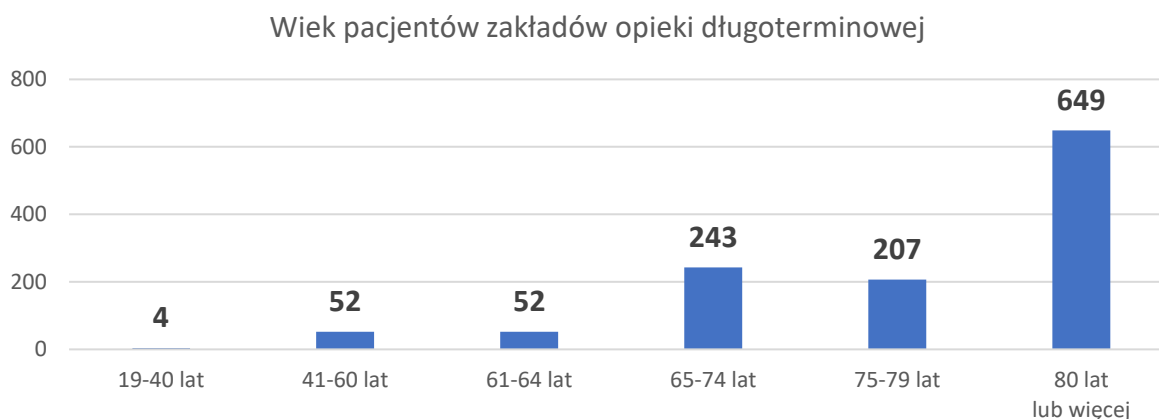
Wyszczególnienie	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Liczba placówek	3	3	3	3
łóżka stan w dniu 31 grudnia	115	115	133	119
pacjenci	168	153	133	153

Źródło danych: GUS BDL.

W latach 2021-2024 w województwie świętokrzyskim odnotowano 3 zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze. W 2024 roku liczba łóżek wynosiła 119, natomiast liczba pacjentów wynosiła 153 i zmniejszyła się 8,9% w stosunku do 2021 roku.

Struktura wieku pacjentów zakładów opieki długoterminowej

Uwzględniona została opieka sprawowana nad pacjentem zdiagnozowanym, o stabilnym stanie zdrowia i ustalonym leczeniu. Opieka ta świadczona jest w zakładach opiekuńczo-leczniczych oraz pielęgnacyjno-opiekuńczych o profilu ogólnym.

Wykres 36. Struktura wieku pacjentów zakładów opieki długoterminowej w województwie świętokrzyskim.

Źródło danych: Zdrowie i ochrona zdrowia w 2023 r., Analizy statystyczne, GUS.

Liczba pacjentów zakładów opieki długoterminowej wzrasta wraz z wiekiem. W województwie świętokrzyskim największą grupą pacjentów są osoby w wieku 80 lat lub więcej (649), następnie grupa 65-74 lat (243), grupa 75-79 lat (207). Kobiety (856) stanowią 71% ogółu pacjentów (1 207).

37% pacjentów stanowią osoby nieopuszczające łóżek (447).

Hospicja

Hospicjum to przedsiębiorstwo podmiotu leczniczego lub jednostka organizacyjna podmiotu, w którym podmiot leczniczy wykonuje działalność leczniczą w rodzaju stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych innych niż szpitalne. Te świadczenia polegają w szczególności na sprawowaniu wszechstronnej opieki zdrowotnej, psychologicznej i społecznej nad pacjentami znajdującymi się w stanie terminalnym oraz opieki nad rodzinami tych pacjentów¹⁴.

Na terenie województwa świętokrzyskiego w 2024 roku funkcjonowało 13 hospicjów stacjonarnych w powiatach: buskim (1), jędrzejowskim (1), koneckim (2), ostrowieckim (1), sandomierski (1), starachowickim (2), staszowskim (1), włoszczowskim (1) oraz m. Kielce (3).

Tabela 20. Hospicja w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2021-2024.

Wyszczególnienie	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
łóżka stan w dniu 31 grudnia	182	198	202	211
pacjenci	1 211	1 473	1 600	1 593

Źródło danych: GUS BDL.

¹⁴ Ocena zasobów pomocy społecznej – Objasnienia, MRPiPS, IPiSS, grudzień 2024.

W 2024 roku liczba łóżek w hospicjach wynosiła 211 i zwiększyła się o 15,9% w odniesieniu do 2021 roku, natomiast liczba pacjentów wynosiła 1 593 i zwiększyła się o 31,5%.

W zakresie określenia bieżącej sytuacji w świadczeniu opieki długoterminowej przeprowadzono badanie ankietowe wśród przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w gminach województwa świętokrzyskiego w 2025 roku.

37 gmin wskazało, że na swoim terenie świadczona jest opieka długoterminowa w ramach systemu ochrony zdrowia w:

- zakładzie opiekuńczo-leczniczym (12 wskazań),
- hospicjum stacjonarnym (5 wskazań),
- hospicjum domowym (11 wskazań),
- pielęgniarstwie długoterminowym (21 wskazań).

24 gminy wskazały, że opieka długoterminowa świadczona jest w ramach systemu pomocy społecznej w:

- w warunkach domowych (21 wskazań),
- w ramach dziennych domów pomocy (4 wskazania).

56 gmin w najbliższych latach prognozuje wzrost zapotrzebowania na usługi opieki długoterminowej.

Za główne braki występujące w ramach systemu ochrony zdrowia czy pomocy społecznej, w których obszarach są największe deficyty poniżej przedstawione zostały opinie respondentów w niezmienionej treści:

- *„Zapotrzebowanie na usługi opieki długoterminowej w ramach systemu ochrony zdrowia tj. zakład opiekuńczo leczniczy, hospicjum domowe”;*
- *„W ramach pomocy społecznej w obszarze opieki długoterminowej dla osób przewlekle chorych i osób starszych”;*
- *„W ramach pomocy społecznej – usługi opiekuńcze”;*
- *„Brak dostępności miejsc w zakładach opiekuńczo-leczniczych – mała liczba miejsc co skutkuje długim czasem oczekiwania, pielęgniarstwo długoterminowe, hospicja”;*
- *„Wysokie koszty prywatnej opieki, kolejki oczekujących na przyjęcie”;*
- *„Prognozowany jest wzrost zapotrzebowania na usługi opieki długoterminowej zarówno w ramach systemu ochrony zdrowia jak i pomocy społecznej. Większy deficyt tej formy pomocy występuje w obszarze pomocy społecznej”;*
- *„W ramach systemu pomocy społecznej, w warunkach domowych – forma, o którą najczęściej pytają osoby zainteresowane opieką długoterminową”;*

- „W ramach systemu ochrony zdrowia – opieka długoterminowa pielęgniarstwa”;
- „W ramach systemu opieki zdrowotnej. Z uwagi na kwalifikacje osób sprawujących taką opiekę”;
- „W ramach systemu ochrony zdrowia z uwagi na ograniczoną liczbę miejsc, trudne kryteria kwalifikacji, niskie finansowanie”;
- „Wobec starzenia się społeczeństwa przewidujemy wzrost zapotrzebowania na usługi opieki długoterminowej zarówno w systemie pomocy społecznej jak i ochrony zdrowia”;
- „W ramach systemu ochrony zdrowia: Zakład Opiekuńczo-Lecznicy oraz pielęgniarstwa opieka długoterminowa”;
- „Uważamy, że wzrost zapotrzebowania na usługi opieki długoterminowej wzrośnie i w obszarze systemu ochrony zdrowia i pomocy społecznej ze względu na starzejące się społeczeństwo co prowadzi do zwiększenia liczby osób potrzebujących stałego wsparcia. Kluczowym powodem jest także fakt, że wielu seniorów pragnie dłużej pozostać w swoich domach, a opieka domowa jest tańsza i zmniejsza potrzebę hospitalizacji”;
- „W obszarze ochrony zdrowia brak na terenie gminy specjalistów oraz odpowiedniej kadry świadczącej usługi opieki długoterminowej (średnia wieku pracowników w ochronie zdrowia około 63 lata)”;
- „W najbliższych latach prognozowany jest wzrost zapotrzebowania na usługi długoterminowe zarówno w ramach systemu ochrony zdrowia jak i pomocy społecznej”;
- „W ramach pomocy społecznej planujemy uruchomić długoterminowe usługi zdrowotne w miejscu zamieszkania w postaci: pielęgniarstwa, rehabilitanta i opiekuna medycznego. Gmina rozważa również utworzenie ZOL finansowanego ze środków NFZ”;
- „W ramach systemu ochrony zdrowia i pomocy społecznej w podnoszeniu jakości życia i zaspokajania bieżących potrzeb mieszkańców gminy”;
- „Wzrost zapotrzebowania w ramach systemu ochrony zdrowia i pomocy społecznej spowodowany starzeniem się społeczeństwa oraz rosnącą liczbą osób przewlekle chorych i osób niepełnosprawnych. Największe deficyty dotyczą usług ochrony zdrowia”;
- „Zarówno w ochronie zdrowia, jak i pomocy społecznej. Największe braki w opiece pielęgniarstwa domowej i miejsca w ZOL. W pomocy społecznej: deficyt opiekunów i usług na terenach wiejskich”.

Wykaz podmiotów leczniczych udzielających świadczeń zdrowotnych posiadających kontrakt z NFZ.

Geriatrya jest dziedziną medycyny, która skupia się na problemach zdrowotnych osób 60 lat i więcej. Charakteryzuje się kompleksowym podejściem do leczenia chorób, które występują w tej grupie wiekowej

Geriatrya łączy w sobie wiele różnych specjalizacji, aby ograniczyć konieczność wizyt u specjalistów. Jest to dobre rozwiązanie, gdy pacjent ma różne choroby. Lekarze geriatrycy przyjmują pacjentów, w zależności od ich stanu zdrowia, w poradniach geriatrycznych, w domu chorego lub w szpitalach na oddziałach geriatrycznych. Patrzą na nich całościowo. Również naleki przypisane przez różnych specjalistów – czy nie mają na siebie niewłaściwego wpływu.

Na oddziałach geriatrycznych (lub innych, ale tylko wobec pacjentów 60+) przeprowadzana jest całościowa ocena geriatryczna (COG). Ocenia ona zakres występujących zaburzeń oraz pomaga ustalić priorytety w leczeniu i rehabilitacji oraz opiece.

W ramach COG lekarz sprawdza między innymi:

- poziom widzenia i słyszenia,
- stan skóry,
- poczucie samotności i stany depresyjne,
- stany bólowe,
- związek objawów niepożądanych z zażywaniem lekami,
- wyniki badań diagnostycznych,
- poziom zaburzeń pamięci oraz problemów z poruszaniem się,
- sytuację rodzinną i środowiskową, np. utrata członka rodziny, wsparcie członka rodziny w opiece, możliwość samoopieki.

Na podstawie wywiadu lekarz geriatry zaleca dalsze leczenie i postępowanie opiekuńcze¹⁵.

Tabela 21. Wykaz poradni geriatrycznych udzielających świadczeń zdrowotnych posiadających kontrakt z NFZ.

Lp.	PORADNIA GERIATRYCZNA	DANE ADRESOWE
1.	SZPITAL ŚWIĘTEGO LEONA SP. Z O.O.	ul. Szpitalna 4, 27-500 Opatów
2.	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZESPÓŁ ZOZ	ul. 11 Listopada 78, 28-200 Staszów

Źródło danych: NFZ.

Tabela 22. Wykaz oddziałów geriatrycznych udzielających świadczeń zdrowotnych posiadających kontrakt z NFZ.

Lp.	ODDZIAŁ GERIATRYCZNY	DANE ADRESOWE
1.	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZESPÓŁ ZOZ	ul. 11 Listopada 78, 28-200 Staszów
2.	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ W BUSKU-ZDROJU	ul. Bohaterów Warszawy 67, 28-100 Busko-Zdrój

Źródło danych: NFZ.

¹⁵ Serwis Ministerstwa Zdrowia i Narodowego Funduszu Zdrowia.

Opieka paliatywna i hospicyjna

Jest to wszechstronna i całościowa opieka nad chorymi. Polega na objawowym leczeniu chorób nieuleczalnych – w tych przypadkach nie można leczyć przyczyn, a choroba postępuje i znacznie ogranicza pacjentów.

Opieka paliatywna i hospicyjna ma – w miarę możliwości:

- poprawić jakość życia chorych,
- zapobiegać bólowi (lub go uśmierzać),
- zapobiegać innym objawom somatycznym choroby (lub je uśmierzać),
- łagodzić cierpienia psychiczne.

Opieka paliatywna i hospicyjna przysługuje osobom, których dotknęła choroba, której nie da się wyleczyć (np. nowotwór, lub wrodzoną wadę rozwojową), posiadają skierowanie od lekarza.

Warunki udzielania świadczeń w opiece paliatywnej i hospicyjnej dzielimy na:

- stacjonarne – w hospicjum stacjonarnym lub na oddziale medycyny paliatywnej,
- domowe – w hospicjum domowym dla dorosłych lub dla dzieci do ukończenia 18. roku życia,
- ambulatoryjne – w poradni medycyny paliatywnej;
- perinatalna opieka paliatywna w ośrodku diagnostyki prenatalnej, w ośrodku kardiologii prenatalnej, w zakładzie genetyki, w poradni medycyny paliatywnej, w hospicjum domowym dla dzieci lub w hospicjum stacjonarnym.

Tabela 23. Wykaz poradni medycyny paliatywnej udzielających świadczeń zdrowotnych posiadających kontrakt z NFZ.

Lp.	PORADNIA MEDYCYN PALIATYWNEJ	DANE ADRESOWE
1.	NIEPUBLICZNY SPECJALISTYCZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ GOMED-OSTROWIEC SP. Z O.O. SP. J.	ul. Polna 9F, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski
2.	ŚWIĘTOKRZYSKIE CENTRUM ONKOLOGII SAMODZIELNY PUBLICZNY ZOZ W KIELCACH	ul. Artwińskiego 3, 25-734 Kielce
3.	SZPITAL SPECJALISTYCZNY DUCHA ŚWIĘTEGO W SANDOMIERZU	ul. Schinżla 13, 27-600 Sandomierz

Źródło danych: NFZ.

Tabela 24. Wykaz hospicjum stacjonarnego udzielającego świadczeń zdrowotnych posiadających kontrakt z NFZ.

Lp.	HOSPICIUM STACJONARNE	DANE ADRESOWE
1.	CARITAS DIECEZJI KIELECKIEJ	ul. Księcia Mieszka I 48C, 25-624 Kielce
2.	FUNDACJA GOSPODARCZA ŚW. BRATA ALBERTA	ul. Solankowa 6, 28-100 Busko-Zdrój
3.	NIEPUBLICZNY SPECJALISTYCZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ GOMED-OSTROWIEC SP. Z O.O. SP. J.	ul. Godów 84A, 27-225 Kałków
4.	PARAFIALNY ODDZIAŁ AKCJI KATOLICKIEJ PRZY PAR. ŚW. MICHAŁA W OSTROWCU ŚW.	ul. Focha 5, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski
5.	POWIATOWY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ	ul. Batalionów Chłopskich 6, 27-200 Starachowice,
6.	STASZOWSKIE CENTRUM MEDYCZNE SP. Z O.O. NIEPUBLICZNY ZO-L W KONIEMIOTACH	Pl. Ks. Romana kotlarza 9, 28-200 Koniemłoty
7.	STOWARZYSZENIE OPIEKI PALIATYWNO-HOSPICYJNEJ IM. BŁ. KS. KAZIMIERZA SYKUŁSKIEGO	ul. Ruda Biańczowska 1A, 26-225 Ruda Biańczowska
8.	ŚWIĘTOKRZYSKIE CENTRUM ONKOLOGII SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ W KIELCACH	ul. Artwińskiego 3, 25-734 Kielce
9.	SZPITAL KIELECKI ŚW. ALEKSANDRA SP. Z O.O.	ul. Kościuszki 25, 25-316 Kielce

Lp.	HOSPICJUM STACJONARNE	DANE ADRESOWE
10.	SZPITAL SPECJALISTYCZNY ARTMEDIK SP. Z O.O.	ul. Małogoska 25, 28-300 Jędrzejów
11.	SZPITAL SPECJALISTYCZNY DUCHA ŚWIĘTEGO W SANDOMIERZU	ul. Schinżla 13, 27-600 Sandomierz
12.	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ WE WŁOSZCZOWIE - SZPITAL POWIATOWY IM. JANA PAWŁA II	ul. Żeromskiego 28, 29-100 Włoszczowa
13.	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ W KOŃSKICH	ul. Gimnazjalna 41B, 26-200 Końskie

Źródło danych: NFZ.

Tabela 25. Wykaz hospicjum domowego udzielającego świadczeń zdrowotnych posiadających kontrakt z NFZ.

Lp.	HOSPICJUM DOMOWE	DANE ADRESOWE
1.	ANETA MAJ NZOZ ASMEDICA	ul. Kielczyna-Gościniec 38, 28-100 Kielczyna
2.	CARITAS DIECEZJI KIELECKIEJ	ul. Wesola 58, 25-363 Kielce
3.	CARITAS DIECEZJI KIELECKIEJ	ul. Wiśniówka 38/A, 26-050 Wiśniówka
4.	CENTRUM MEDYCZNE OPIEKUN SP. Z O.O.	ul. Obrońców Westerplatte 4A, 27-600 Sandomierz
5.	CENTRUM MEDYCZNE OPIEKUN SP. Z O.O.	ul. Juliusza Słowackiego 58, 27-400 Ostrowiec Św.
6.	JANMED SP. Z O.O.	ul. Batalionów Chłopskich 33, 28-400 Pińczów
7.	JANMED SPÓŁKA SP. Z O.O.	ul. Partyzantów 12, 28-500 Kazimierza Wielka
8.	NIEPUBLICZNY SPECJALISTYCZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ GOMED-OSTROWIEC SP. Z O.O. SP. J.	ul. Bohaterów Warszawy 106, 28-100 Busko-Zdrój
9.	NIEPUBLICZNY SPECJALISTYCZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ GOMED-OSTROWIEC SP. Z O.O. SP. J.	ul. Godów 84A, 27-225 Kałków
10.	NIEPUBLICZNY SPECJALISTYCZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ GOMED-OSTROWIEC SP. Z O.O. SP. J.	ul. Polna 9F, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski
11.	NIEPUBLICZNY SPECJALISTYCZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ GOMED-OSTROWIEC SP. Z O.O. SP. J.	ul. IX Wieków Kielce 8/28, 25-516 Kielce
12.	NZOZ DAMED DARIUSZ KUCHARCZYK, JOANNA KUCHARCZYK SP. J.	ul. Emilii Peck 9A, 26-130 Suchedniów Telefon do rejestracji: 660 767 636
13.	NZOZ DIAMED DARIUSZ KUCHARCZYK, JOANNA KUCHARCZYK SP. J. W KIELCACH	ul. Bolesława Chrobrego 9, 28-300 Jędrzejów
14.	NZOZ DIAMED DARIUSZ KUCHARCZYK, JOANNA KUCHARCZYK SP. J. W KIELCACH	ul. Paderewskiego 48/15A, 25-502 Kielce
15.	NZOZ DIAMED DARIUSZ KUCHARCZYK, JOANNA KUCHARCZYK SP. J. W KIELCACH	ul. Warszawska 24, 26-200 Końskie
16.	NZOZ DIAMED DARIUSZ KUCHARCZYK, JOANNA KUCHARCZYK SP. J. W KIELCACH	ul. Ogrodowa 2, 26-067 Strawczyn
17.	NZOZ "NOWE ŻYCIE" - I. OGONEK, Z. OGONEK SP. J.	ul. Mleczarska 11, 29-100 Włoszczowa
18.	ŚWIĘTOKRZYSKIE CENTRUM ONKOLOGII SAMODZIELNY PZOZ W KIELCACH	ul. Artwińskiego 3, 25-734 Kielce
19.	WSPÓLNICY S.C. NZOZ "MEDYK" MAJKOWSKI MAREK, MAJKOWSKA LUCYNA, MACHAJ DOMINIK	ul. Szkolna 12, 27-660 Koprzywnica

Źródło danych: NFZ.

Tabela 26. Wykaz zakładów opiekuńczo leczniczych udzielających świadczeń zdrowotnych posiadających kontrakt z NFZ.

Lp.	ZAKŁAD OPIEKUNCZO-LECZNICZY	DANE ADRESOWE
1.	CARITAS DIECEZJI KIELECKIEJ	ul. Czarnowska 2A, 26-065 Piekoszków
2.	CARITAS DIECEZJI KIELECKIEJ	ul. Dworcowa 6, 28-340 Sędziszów
3.	CARITAS DIECEZJI KIELECKIEJ	ul. Księcia Mieszka I 48C, 25-624 Kielce
4.	FUNDACJA GOSPODARCZA ŚW. BRATA ALBERTA	ul. Solankowa 6, 28-100 Busko-Zdrój
5.	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ PROFILAKTYKA WIESŁAWA PIOTROWSKA SP. Z O.O.	ul. Osiny 54B, 26-015 Osiny
6.	POWIATOWY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ	ul. Batalionów Chłopskich 6, 27-200 Starachowice,
7.	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ W KAZIMIERZY WIELKIEJ	ul. Partyzantów 12, 28-500 Kazimierza Wielka
8.	STASZOWSKIE CENTRUM MEDYCZNE SP. Z O.O.	PL. KS. Romana Kotlarza 9, 28-200 Konieńfoty
9.	SZPITAL POWIATOWY W CHMIELNIKU	ul. Kielecka 1-3, 26-020 Chmielnik
10.	SZPITAL ŚW. LEONA SP. Z O.O.	ul. Szpitalna 4/SZP, 27-500 Opatów
11.	WIELOSPECJALISTYCZNY SZPITAL W OSTROWCU ŚWIĘTOKRZYSKIM	ul. Szymanowskiego 11, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski
12.	WOJEWÓDZKI SZPITAL SPECJALISTYCZNY IM. ŚW. RAFAŁA W CZERWONEJ GÓRZE	ul. Czerwona Góra 10, 26-060 Chęciny

Lp.	ZAKŁAD OPIEKUNCZO-LECZNICZY	DANE ADRESOWE
13.	WSPÓLNICY S.C. NZOZ "MEDYK" MAJKOWSKI MAREK, MAJKOWSKA LUCYNA, MACHAJ DOMINIK	ul. Szkolna 12, 27-660 Koprzywnica
14.	WSPÓLNICY S.C. NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKUNCO-LECZNICZY I REHABILITACYJNY - JERZY SAMELA, GRZEGORZ SAŃPRUCH	ul. Osikowa 4, 26-026 Bilcza
15.	ZAKŁAD OPIEKI DŁUGOTERMINOWEJ "ANNA" A.KONECZNA-BARWICKA, D.SORBIAN SP. J.	ul. KOŚCIELNA 16A, 26-115 Skarżysko Kościelne
16.	ZAKŁAD PIELĘGNACYNO-OPIEKUNCY W KIELCACH	ul. Króla Jana III Sobieskiego 30, 25-124 Kielce
17.	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ W KOŃSKICH	ul. Gimnazjalna 41B, 26-200 Końskie
18.	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ W PIŃCZOWIE	ul. Armii Krajowej 22, 28-400 Pińczów
19.	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ W SKARŻYSKU KAMIENNEJ SZPITAL POWIATOWY IM. MARII SKŁODOWSKIEJ-CURIE	ul. Ekonomii 4, 26-110 Skarżysko-Kamienna
20.	ZGROMADZENIE SIÓSTR MIŁOSIERDZIA ŚW. WINCENTEGO A'PAULO W KUROWZĘKACH	ul. Kościelna 4, 28-200 Kurozwęki
21.	ZGROMADZENIE SŁUG JEZUSA	ul. Wesola 45, 25-363 Kielce

Źródło danych: NFZ.

Porada lekarska rehabilitacyjna

Celem rehabilitacji jest przywrócenie pełnej lub możliwej do osiągnięcia sprawności fizycznej i psychicznej oraz poprawy jakości życia osób, które borykają się z chorobami

O wyborze właściwej formy rehabilitacji decyduje lekarz. Aby rozpocząć rehabilitację, potrzebne jest skierowanie. Podczas rehabilitacji przysługują bezpłatne badania diagnostyczne, leki i wyroby medyczne oraz środki pomocnicze.

Pacjenci z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności mogą korzystać ze świadczeń rehabilitacyjnych poza kolejką oczekujących, jednak tak, jak inni pacjenci zobowiązani są do przedstawienia skierowania od lekarza POZ bądź lekarza specjalisty.

Porada lekarska rehabilitacyjna obejmuje:

- ogólną ocenę stanu zdrowia – badanie lekarskie,
- skierowanie na konsultację i badania dodatkowe,
- testy czynnościowe,
- ocenę aktywności ruchowej,
- ocenę odruchów ścięgno-kośćnych,
- pomiar długości kończyn i obwodów,
- ocenę chodu i lokomocji,
- punkcje lecznicze i iniekcje dostawowe,
- zlecenie na wyroby medyczne (przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze) oraz inne zlecenia i wnioski,
- skierowanie na fizjoterapię i leczenie uzdrowiskowe,
- końcową ocenę procesu usprawniania.

Rehabilitacja może być prowadzona:

- ambulatoryjnie – dla pacjentów wymagających rehabilitacji lub fizjoterapii, którzy poruszają się samodzielnie,
- w domu – dla pacjentów wymagających rehabilitacji lub fizjoterapii, którzy nie poruszają się samodzielnie i nie mogą dotrzeć do świadczeniodawców udzielających świadczeń ambulatoryjnych.

Tabela 27. Wykaz zakładów poradni rehabilitacyjnych udzielających świadczeń posiadających kontrakt z NFZ.

Lp.	PORADNIA REHABILITACYJNA	DANE ADRESOWE
1.	CARITAS DIECEZJI KIELECKIEJ	ul. Czarnowska 2A, 26-065 Piekoszków
2.	CENTRUM MEDYCZNE OPIEKUN SP. Z O.O.	ul. Juliusza Słowackiego 60, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski
3.	CENTRUM MEDYCZNE "ZAGNAŃSKA" SP. Z O.O.	ul. Zagnańska 77, 25-558 Kielce
4.	CENTRUM MEDYCZNE "ZDROWIE PLUS" SP. Z O.O.	ul. Karczówkowska 45, 25-713 Kielce
5.	CENTRUM REHABILITACYJNO-MEDYCZNE "TERAPEUTA" SP. Z O.O.	ul. Romualda 3, 25-322 Kielce
6.	"CENTRUM" SP. Z O.O.	ul. Prusa 1, 25-150 Kielce
7.	NZOZ BILCZA BOŻENA DOMAGAŁA	ul. Księdza Ściegiennego 7A, 26-026 Bilcza
8.	NZOZ "CENTRUM MEDYCZNE" SP. Z O.O.	ul. Zawada 24, 28-230 Połaniec
9.	NZOZ "PATRON" SP. Z O.O.	ul. Kopernika 3, 25-336 Kielce
10.	OBWÓD LECZNICTWA KOLEJOWEGO SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ W SKARŻYSKU-KAMIENNEJ	ul. Sokola 50, 26-110 Skarżysko-Kamienna
11.	PARAFIALNY ODDZIAŁ AKCJI KATOLICKIEJ PRZY PAR. ŚW. MICHAŁA	ul. Focha 5, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski
12.	PARTNER" SP. Z O.O.	ul. Lecha 14A, 25-622 Kielce
13.	POWIATOWE CENTRUM USŁUG MEDYCZNYCH	ul. Żelazna 35, 25-014 Kielce
14.	POWIATOWY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ	ul. Batalionów Chłopskich 6, 27-200 Starachowice,
15.	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ GMINNY OŚRODEK ZDROWIA	ul. Smyków 91, 26-212 Smyków
16.	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI W KIELCACH IM. ŚW. JANA PAWŁA II	ul. Wojska Polskiego 51, 25-375 Kielce
17.	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZESPÓŁ ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ W STASZOWIE	ul. Wschodnia 23, 28-200 Staszów
18.	ŚWIĘTOKRZYSKIE CENTRUM ONKOLOGII SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ W KIELCACH	ul. Artwińskiego 3, 25-734 Kielce
19.	ŚWIĘTOKRZYSKIE CENTRUM REHABILITACJI W CZARNIECKIEJ GÓRZE	ul. Brak 43, 26-220 Czarniecka Góra
20.	SZPITAL SPECJALISTYCZNY DUCHA ŚWIĘTEGO W SANDOMIERZU	ul. Schinzla 13, 27-600 Sandomierz
21.	SZPITAL ŚW. LEONA SP. Z O.O.	ul. Szpitalna 4/SZP, 27-500 Opatów
22.	PORADNIA REHABILITACYJNA - "GÓRKA" "UZDROWISKO BUSKO-ZDRÓJ" S.A.	ul. Dr Szymona Starkiewicza 1, 28-100 Busko-Zdrój
23.	WSPÓLNICY S.C. MEDICUS STRĄCZYŃSKI MAREK, STRĄCZYŃSKA ANNA	ul. Os Na Stoku 63A, 25-437 Kielce
24.	PRZYCHODNIA LEKARSKA "ESKULAP" S.C. ELŻBIETA PSONAK I JAN PSONAK	ul. Przemysłowa 9 B, 28-340 Sędziszów
25.	ZOZ W KOŃSKICH	ul. Gimnazjalna 41B, 26-200 Końskie
26.	ZOZ W PIŃCZOWIE	ul. Armii Krajowej 22, 28-400 Pińczów
27.	ZOZ W SKARŻYSKU KAMIENNEJ SZPITAL POWIATOWY IM. MARIII SKŁODOWSKIEJ-CURIE	ul. Szpitalna 1, 26-110 Skarżysko-Kamienna

Źródło danych: NFZ.

Pielęgniarska domowa opieka długoterminowa

Pielęgniarska opieka długoterminowa domowa jest skierowana do obłożnie i przewlekle chorych, przebywających w domu. Może nią być objęty pacjent, który nie wymaga leczenia w warunkach stacjonarnych, jednak ze względu na istniejące problemy zdrowotne potrzebuje systematycznej i intensywnej opieki pielęgniarskiej w warunkach domowych. Opieka ta jest realizowana we współpracy z lekarzem POZ.

Pielęgniarka w ramach opieki długoterminowej przede wszystkim:

- leczy rany i odleżyny, zmienia opatrunki, wymienia cewniki, podaje leki, podłącza kroplówki, robi zastrzyki;
- pomaga opiekunom chorego i uczy ich zasad pielęgnacji i codziennych czynności – mycie, zmiana pieluchomajtek, podawanie leków, karmienie;
- pomaga pionizować chorego, prowadzi ćwiczenia oddechowe i podstawowe ćwiczenia ogólnousprawniające;
- doradza, jak zdobyć potrzebny sprzęt rehabilitacyjny i medyczny;
- edukuje bliskich w zakresie opieki nad chorym;
- przepisuje niektóre leki zgodnie z uprawnieniami, wypisuje skierowania na określone badania oraz zlecenia na wyroby medyczne (wózki inwalidzkie, okulary i inne).

Tabela 28. Wykaz świadczeniodawców realizujących długoterminową opiekę pielęgniarską posiadających kontrakt z NFZ.

Lp.	DŁUGOTERMINOWA OPIEKA PIELĘGNIARSKA	DANE ADRESOWE
1.	AGNIESZKA STĘPIEŃ "ARIADNA"	ul. Parkowa 2/2, 27-200 Starachowice
2.	AGNIESZKA ZIELIŃSKA-JEZIORSKA USŁUGI PIELĘGNIARSKO-OPIEKUŃCZE	ul. Lenartowska 54, 27-200 Starachowice
3.	ANETA MAJ NZOZ ASMEDICA	ul. Kiełczyńska-Gościńiec 38, 28-100 Kiełczyńska
4.	ANETA MAJ NZOZ ASMEDICA	ul. Spółdzielcza 8B, 26-200 Końskie
5.	BETAMED S.A. (KIELCE)	ul. Sandomierska 133, 25-329 Kielce
6.	BETAMED S.A. (POWIAT OSTROWIECKI)	ul. Śliska 16, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski
7.	BETAMED S.A. (POWIAT SKARŻYSKI)	ul. Sokoła 50A, 26-110 Skarżysko-Kamienna
8.	BETAMED S.A. (POWIAT STARACHOWICKI)	ul. Medyczna 3, 27-200 Starachowice
9.	BETAMED S.A. (POWIAT KIELECKI)	ul. Suków 279A, 26-021 Suków
10.	CARITAS DIECEZJI KIELECKIEJ	ul. Kwiatowa 14, 28-340 Sędziszów
11.	CARITAS DIECEZJI KIELECKIEJ	ul. Wiśniówka 38/A, 26-050 Wiśniówka
12.	CARITAS DIECEZJI KIELECKIEJ	ul. Rudki 89, 28-225 Rudki
13.	CARITAS DIECEZJI SANDOMIERSKIEJ	ul. Opatowska 10., 27-600 Sandomierz
14.	CENTRUM MEDYCZNE AGAMED A. KUBICZ	ul. Gimnazjalna 41 B, 26-200 Końskie
15.	CENTRUM MEDYCZNE OPIEKUN SP. Z O.O.	ul. Juliusza Słowackiego 58, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski
16.	CENTRUM MEDYCZNE "ZDROWIE PLUS" SP. Z O.O.	ul. Karczówkowska 45, 25-713 Kielce
17.	CENTRUM MEDYCZNE "ZDROWIE PLUS" SP. Z O.O.	ul. Sandomierska 61, 27-640 Klimontów
18.	CENTRUM PIELĘGNACyjNO-REHABILITACYjNE "DOM" BOŻENA CHMIELEWSKA	ul. Tadeusza Kościuszki 7/2, 28-500 Kazimierza Wielka
19.	CENTRUM PIELĘGNACyjNO-REHABILITACYjNE "DOM" BOŻENA CHMIELEWSKA	ul. Oś. Władysława Łokietka 1, 28-225 Szydłów
20.	CENTRUM PIELĘGNACyjNO-REHABILITACYjNE "DOM" BOŻENA CHMIELEWSKA	ul. Fryderyka Chopina 2, 28-100 Busko-Zdrój
21.	NZOZ "HUMANUS" W MASŁOWIE	ul. Laskowa 95, 26-050 Chrusty
22.	NZOZ "LIB-MED" BARBARA LIBEREK	ul. 3-go Maja 14, 28-400 Pińczów
23.	NZOZ "OMEGA" W OSTROWCU ŚWIĘTOKRZYSKIM	ul. Os. Ogrody 10A/2, 27-400 Ostrowiec Św,

Lp.	DŁUGOTERMINOWA OPIEKA PIELĘGNIARSKA	DANE ADRESOWE
24.	NZOZ PROFILAKTYKA WIESŁAWA PIOTROWSKA SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ	ul. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 137, 25-480 Kielce
25.	NZOZ PROFILAKTYKA WIESŁAWA PIOTROWSKA SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ	ul. Osiny 54B, 26-015 Osiny
26.	NZOZ SKALBMED W SKALBMIERZU	ul. Kanonijka 33, 28-530 Skalbierz
27.	NZOZ "ZDROWIE" W MOSKORZEWIE JACEK ŚWIERZ	ul. 16 Stycznia 33/B, 29-130 Chlewice
28.	NZOZ "LEPSZE JUTRO" BARBARA OGONEK-WYRWAŁ	ul. Młeczarska 11, 29-100 Włoszczowa
29.	PROMEDICA CENTRUM MEDYCZNE SP. Z O.O.	ul. Słoneczne 10, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski
30.	PRZYCHODNIA ESKULAP SP. Z O.O.	ul. 1 Maja 14A, 28-131 Solec-Zdrój
31.	PRZYCHODNIA RODZINNA KATARZYNA CZERWIK, HALINA DUNAL S.C.	ul. Dworcowa 23, 28-340 Sędziszów
32.	SZPITAL ŚW. LEONA SP. Z O.O.	ul. Szpitalna 4/SZP, 27-500 Opatów
33.	USŁUGI PIELĘGNIARSKIE GRAŻYNA WITKOWSKA	ul. Słupska 3, 26-025 Łąków
34.	WSPÓLNICY SPÓŁKI CYWILNEJ: M. KOWALSKI, W. SZWAJA REG-MED OPIEKA DOMOWA	ul. Wzgórze 54D/4, 27-530 Ożarów
35.	NZOZ - "PACJENT" S.C. A. BIEL-ŻAK, T. ŻAK	ul. Ostrowiecka 38, 27-440 Ćmielów
36.	PRZYCHODNIA LEKARSKA "ESKULAP" S.C. ELŻBIETA PSONAK I JAN PSONAK	ul. Przemysłowa 9 B, 28-340 Sędziszów
37.	ZAKŁAD OPIEKI DŁUGOTERMINOWEJ "ANNA" A.KONECZNA-BARWICKA, D.SORBIAN SP. J.	ul. Kościelna 16A, 26-115 Skarżysko Kościelne
38.	ZAKŁAD PIELĘGNIARSKIEJ OPIEKI DOMOWEJ W KIELCACH	ul. Jagiellońska 13, 25-613 Kielce
39.	ZAKŁAD PIELĘGNIARSKIEJ OPIEKI DOMOWEJ W KIELCACH	ul. Spółdzielcza 9A, 27-620 Dwikozy
40.	ZAKŁAD PIELĘGNIARSKIEJ OPIEKI DOMOWEJ W KIELCACH	ul. Aptechna 7, 26-110 Skarżysko-Kamienna
41.	ZAKŁAD PIELĘGNIARSKIEJ OPIEKI DOMOWEJ W KIELCACH	ul. Spacerowa 8B, 26-050 Zagnańsk

Źródło danych: NFZ.

Zasady korzystania z pielęgniarskiej opieki długoterminowej domowej:

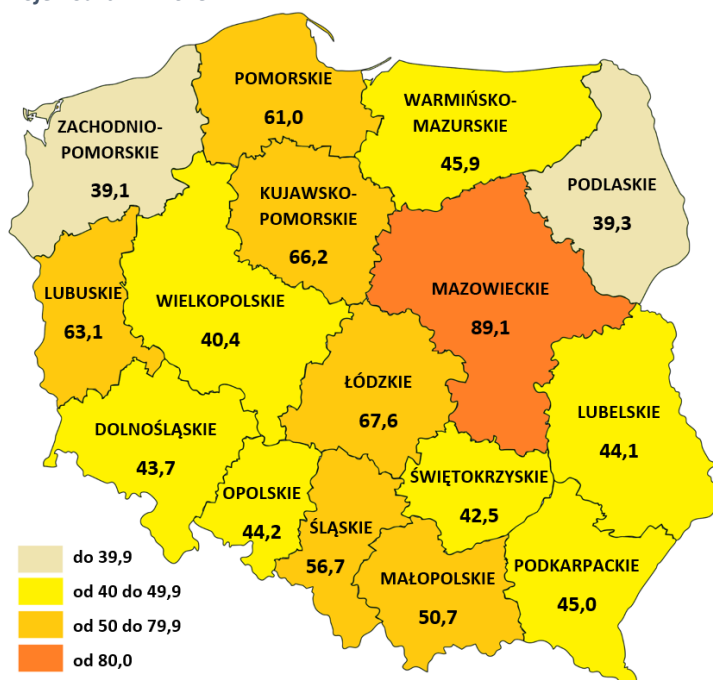
- Pielęgniarka opieki długoterminowej domowej zobowiązana jest do powiadomienia lekarza i pielęgniarki POZ, do których pacjent złożył deklarację wyboru, o terminie rozpoczęcia i zakończenia udzielania świadczeń, a także o istotnych zmianach w stanie zdrowia pacjenta;
- Karta wizyt powinna być potwierdzona podpisem przez pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna;
- Leki i inne wyroby medyczne zlecone przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, zapewnia rodzina pacjenta (lub jego opiekun faktyczny/prawny);
- Wizyty, nie mniej niż 4 w tygodniu, odbywają się dni powszednie, od poniedziałku do piątku w godz. 8:00-20:00;
- W medycznie uzasadnionych przypadkach wizyty mogą odbywać się również w soboty i dni ustawowo wolne od pracy;
- W nocy od godz. 20:00 do 8:00 oraz w dni wolne od pracy świadczenia pielęgniarskie (w uzasadnionych przypadkach) realizowane są w zakresie nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej¹⁶.

¹⁶ Serwis Ministerstwa Zdrowia i Narodowego Funduszu Zdrowia.

OBSZAR III. Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

W kontekście zachodzących dynamicznie zmian cywilizacyjnych ważne jest, aby zaspokajać potrzeby związane z opieką zdrowia psychicznego. Jak wskazują dane, coraz więcej osób zmaga się z problemami zdrowia psychicznego.

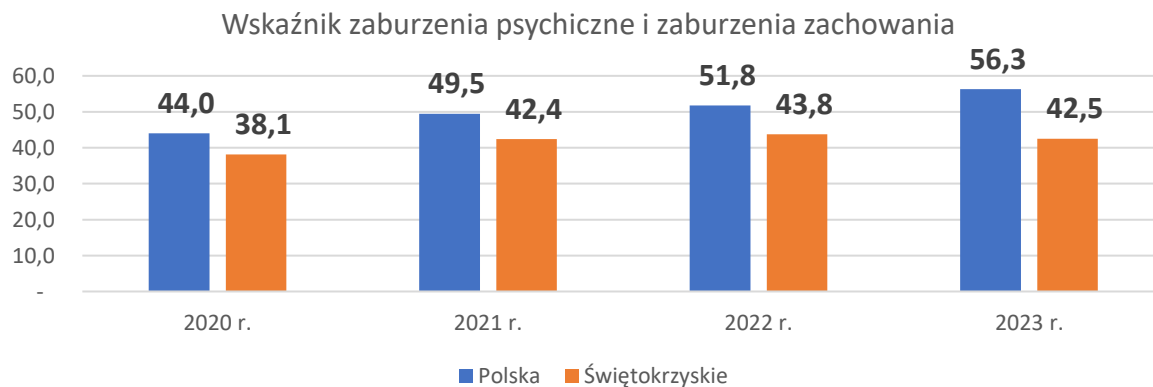
Mapa 40. Leczeni na zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania włącznie z uzależnieniami na 1000 ludności wg województw w 2023 r.

Źródło danych: BDL GUS.

Wskaźnik liczby osób leczonych na zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania włącznie z uzależnieniami na 1000 ludności w kraju wynosił 56,3 pkt.

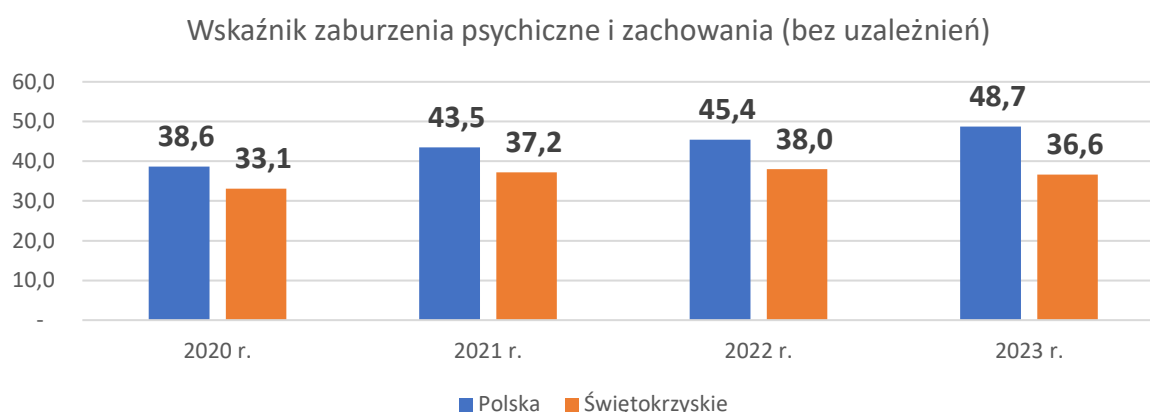
Województwo świętokrzyskie ze wskaźnikiem o 42,5 pkt, znajduje się wśród czterech regionów o najniższej wartości przedmiotowego wskaźnika.

Wykres 37. Wskaźnik liczby osób leczonych w poradniach dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego (ogółem) na 1000 ludności na tle średniej krajowej w latach 2020-2023.

Źródło danych: BDL GUS.

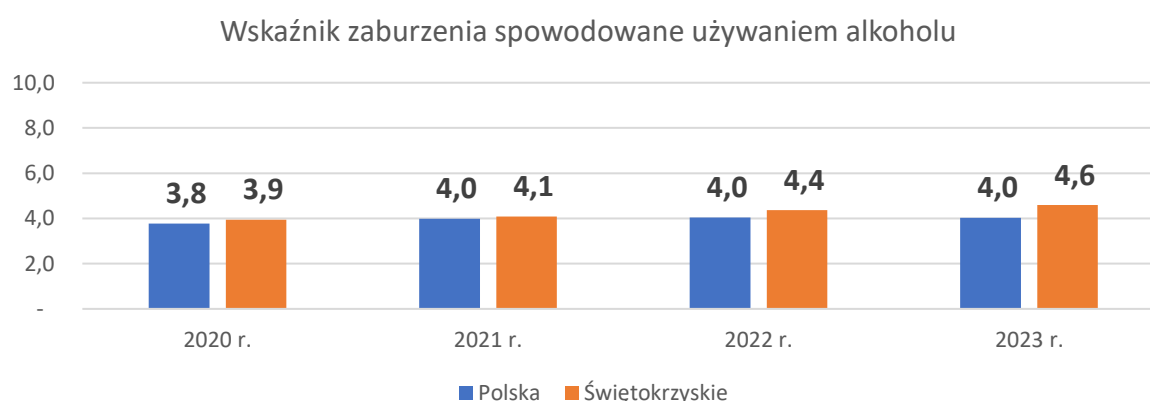
Wskaźnik liczby osób¹⁷ leczonych w poradniach dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego (ogółem) na 1000 ludności w województwie świętokrzyskim, w latach 2020-2023 był niższy od średniej dla kraju. W 2023 roku omawiany wskaźnik dla województwa świętokrzyskiego wyniósł 42,5 i zwiększył się w odniesieniu do 2020 r. o 1,5 pkt. Natomiast w stosunku do wskaźnika dla Polski (56,3), wskaźnik obliczony dla województwa świętokrzyskiego był niższy o 13,8 pkt.

Wykres 38. Wskaźnik liczby osób leczonych w poradniach dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego (zaburzenia psychiczne i zachowania – bez uzależnień) na 1000 ludności na tle średniej krajowej w latach 2020-2023.

Źródło danych: BDL GUS.

Podobne tendencje zaobserwowano w stosunku do wskaźnika liczby osób leczonych w poradniach dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego i zaburzenia zachowania (bez uzależnień) na 1000 ludności. W 2023 r. wskaźnik dla województwa świętokrzyskiego wyniósł 36,6 i zwiększył się o 3,5 pkt w odniesieniu do 2020 r. W stosunku do wartości krajowej (48,7), wskaźnik dla województwa świętokrzyskiego (36,6) w 2024 roku był niższy o 12,1 pkt.

Wykres 39. Wskaźnik liczby osób leczonych w poradniach dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego (zaburzenia spowodowane używaniem alkoholu) na 1000 ludności na tle średniej krajowej w latach 2020-2023.

Źródło danych: BDL GUS.

¹⁷ Osoby leczone w poradniach dla osób z zaburzeniami psychicznymi, uzależnionych od alkoholu i innych substancji. Liczba osób leczonych w poradniach zdrowia psychicznego, odwykowych oraz profilaktyki i rehabilitacji osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych.

Natomiast wskaźnik liczby osób leczonych w poradniach dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego powodowanymi używaniem alkoholu, w województwie świętokrzyskim (4,6) jest wyższy niż średnia krajowa (4,0). W latach 2020-2023 przedmiotowy wskaźnik w województwie świętokrzyskim zwiększył się o 0,8 pkt. Przyrost omawianego wskaźnika w regionie w analizowanym okresie jest wyższy od przyrostu dla wskaźnika krajowego (0,1).

Wykres 40. Wskaźnik liczby osób leczonych w poradniach dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego (zaburzenia spowodowane używaniem środków psychoaktywnych) na 1000 ludności w woj. świętokrzyskim na tle średniej krajowej.
Źródło danych: BDL GUS.

Wskaźnik liczby osób leczonych w poradniach dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego spowodowanymi używaniem środków psychoaktywnych, w regionie (1,0) jest niższy od średniej krajowej (1,8). W analizowanym czteroletnim okresie przedmiotowy wskaźnik w województwie zwiększył się o 0,1 pkt, jednak jego przyrost był niższy niż w kraju (0,6).

Tabela 29. Leczeni w poradniach dla osób z zaburzeniami psychicznymi wg typu zaburzeń w regionie w latach 2020-2023.

Wyszczególnienie	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Liczba leczonych (osób) w danym roku sprawozdawczym w poradniach zdrowia psychicznego - ogółem	45 751	50 325	51 588	49 629
zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (bez uzależnień)	39 660	44 174	44 745	42 786
zaburzenia spowodowane używaniem alkoholu	4 729	4 852	5 147	5 365
zaburzenia psychiczne spowodowane używaniem środków psychoaktywnych	1 028	1 060	1 074	1 128

Źródło danych: BDL GUS.

Dane wskazują na wzrost liczby osób leczonych w poradniach zdrowia psychicznego w województwie świętokrzyskim. W czteroletnim okresie największa liczba pacjentów korzystających z leczenia w poradniach zdrowia psychicznego notowana była w 2022 r., kiedy to liczba leczonych osób wynosiła 51 588.

Niepokojącym jest fakt wzrostu korzystających z poradni pacjentów z zaburzeniami psychicznymi spowodowanymi używaniem alkoholu z 4 729 w 2020 r. do 5 365 w 2023 r., jak również wzrost liczby osób z zaburzeniami spowodowanymi używaniem środków psychoaktywnych z 1 028 w 2020 r. do 1 128 w 2023 r.

Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi są szczególnym rodzajem usług specjalistycznych. Pomoc udzielana jest określonej grupie osób, realizowana w miejscu ich zamieszkania w ramach zadań zleconych gminie. Zasady jej przyznawania i odpłatności określa rozporządzenie Ministra właściwego ds. zabezpieczenia społecznego, a nie tak jak w przypadku pozostałych usług opiekuńczych regulacje gminne.

Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego określa, iż ośrodki pomocy społecznej w porozumieniu z poradniami zdrowia psychicznego i innymi specjalistycznymi placówkami terapeutycznymi organizują oparcie społeczne dla osób, które z powodów choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego mają poważne trudności w życiu codziennym, zwłaszcza w relacjach z otoczeniem, w zakresie edukacji, zatrudnienia oraz w sprawach bytowych.

Tabela 30. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2021-2024.

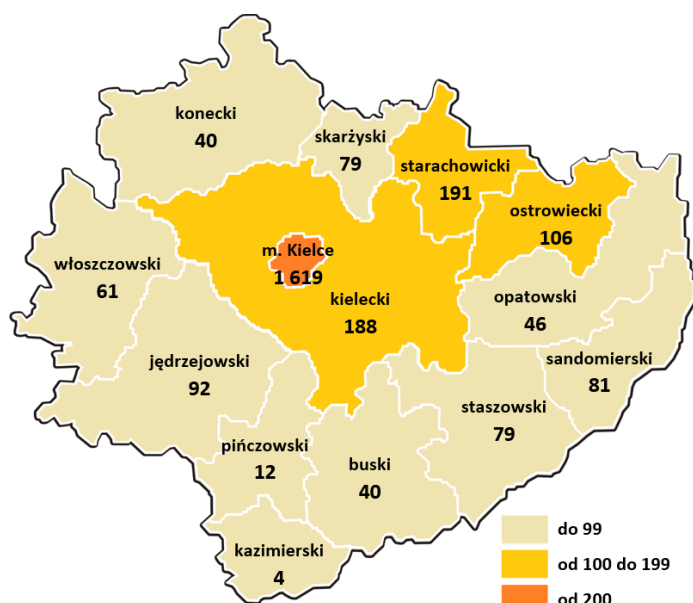
Wyszczególnienie	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Liczba osób	1 405	1 520	2 468	2 638
Liczba świadczeń	281 404	309 778	633 356	496 742
Kwota świadczeń	9 840 133 zł	11 735 072 zł	16 090 070 zł	19 966 235 zł

Źródło danych: Sprawozdanie roczne MRiPS-03R w CAS.

W zakresie świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi odnotowano wzrost liczby osób korzystających z tego rodzaju usług, a także wzrost liczby świadczeń. W 2024 r. ze specjalistycznych usług opiekuńczych tego rodzaju skorzystało 2 638 osób, o 87,7% więcej niż w 2021 roku.

W analizowanym okresie obserwujemy znaczny wzrost kwoty przeznaczonych na usługi.

Mapa 41. Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi w woj. świętokrzyskim w 2024 roku.

Źródło danych: Sprawozdanie roczne MRiPS-03R w CAS.

W województwie świętokrzyskim 63 gminy realizowało specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi. 36 gmin nie realizowało tego typu usług, z 3 gmin nie uzyskano odpowiedzi w tym zakresie.

Map of Świętokrzyskie voivodeship showing the distribution of service companies by county. The map is color-coded: yellow for counties where service companies were recorded and light beige for those where they were not. Major cities like Kielce, Ostrowiec Świętokrzyski, and Staszów are labeled. The legend at the bottom right indicates: Nie odnotowano (light beige) and Odnotowano usługi (yellow).

Specjalistycznymi usługami dla osób z zaburzeniami psychicznymi w województwie świętokrzyskim objętych zostało 1 939 osób.

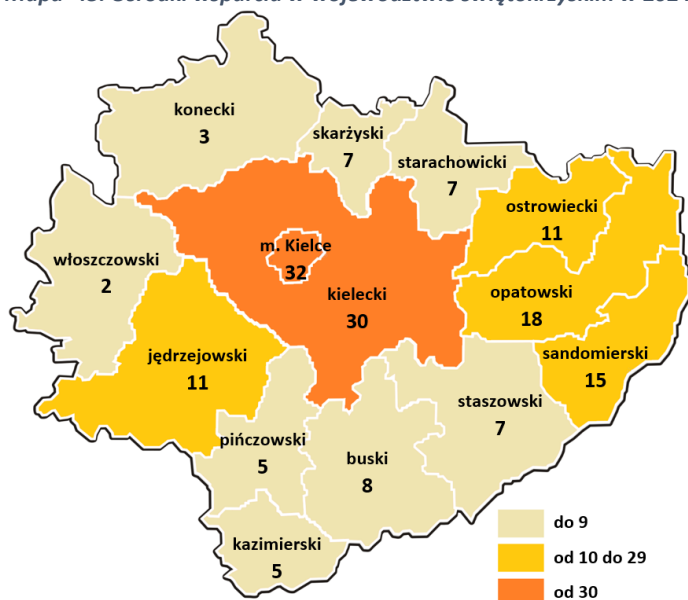
92

Szacunkowa liczba osób potrzebujących wsparcia w zakresie realizacji specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi obecnie lub w najbliższej przyszłości określona przez jednostki wynosi 2 388 osób. Zapotrzebowanie tzw. luka potrzeb dla gmin z województwa świętokrzyskiego w zakresie świadczenia usług transportowych zwiększających mobilność osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu wynosi 449 osób.

Ośrodki wsparcia – ogółem

Osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze lub positek, świadczone w ośrodkach wsparcia. Są to jednostki organizacyjne pomocy społecznej dziennego pobytu.

Mapa 43. Ośrodki wsparcia w województwie świętokrzyskim w 2024 r.

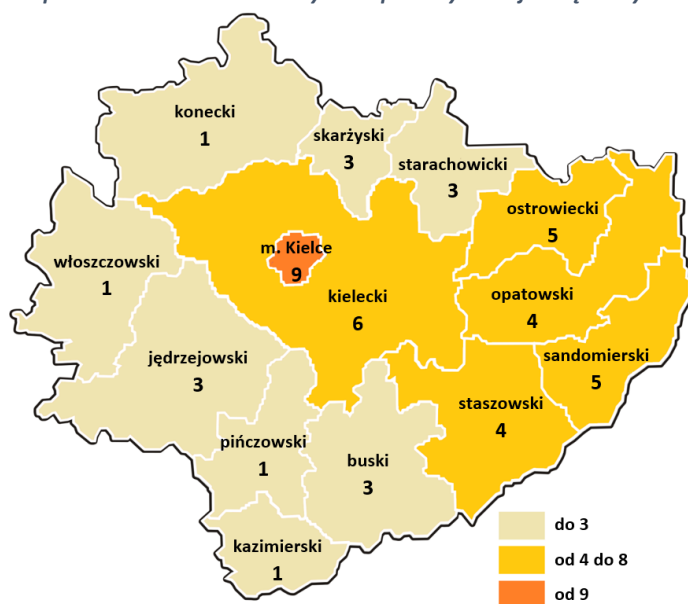
Źródło danych: Sprawozdanie MRIPS-06 w CAS.

W 2024 roku na terenie województwa świętokrzyskiego funkcjonowało 161 różnego rodzaju ośrodków wsparcia. 135 z nich (84%) prowadzonych było przez jednostki samorządu terytorialnego, natomiast 36 (16%) przez inny podmiot na zlecenie jednostki samorządu terytorialnego. Liczba miejsc w ww. placówkach w 2024 roku wynosiła 4 130 i w odniesieniu do roku 2023 była mniejsza o 1,3% (w 2023 r. – 4 186 miejsc). W 2024 roku z usług ośrodków wsparcia skorzystało łącznie 6 616 osób, o 4,3% mniej (w 2023 r. – 6 913 osób). Najwięcej ośrodków wsparcia funkcjonowało na terenie miasta Kielce (32) oraz powiatów: kieleckiego (30) i opatowskiego (18). Najmniej odnotowano w powiatach: włoszczowskim (2), koneckim (3), kazimierskim (5), pińczowskim (5).

Środowiskowe domy samopomocy

Świadczone przez środowiskowe domy samopomocy usługi to przede wszystkim: praca socjalna, psychoterapia, rehabilitacja lecznicza, społeczna i zawodowa, usprawnianie, organizacja czasu wolnego. Do zadań środowiskowych domów należy przygotowanie tych osób do funkcjonowania w społeczeństwie. Środowiskowe domy samopomocy zapewniają formy wsparcia takie jak: trening umiejętności życia codziennego, trening umiejętności społecznych i interpersonalnych, terapia zajęciowa.

Mapa 44. Środowiskowe domy samopomocy w woj. świętokrzyskim w 2024 r.

Źródło danych: Sprawozdanie MRiPS-06 w CAS, wykaz ŚUW.

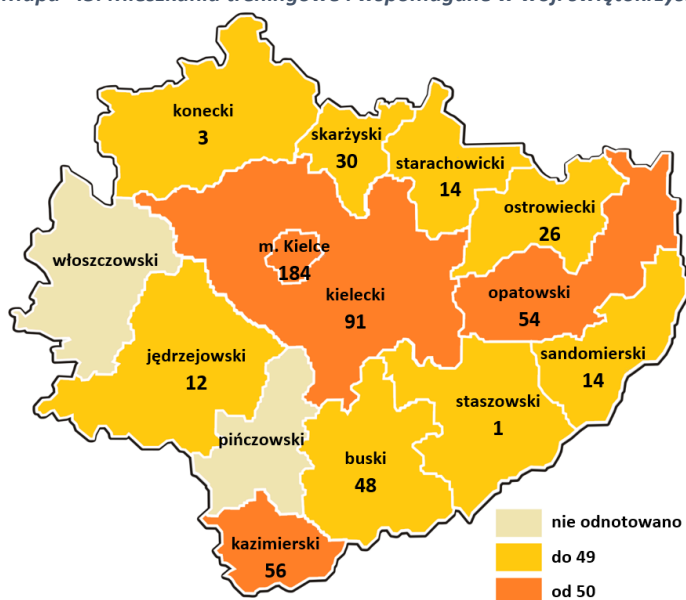
W województwie świętokrzyskim w roku 2024 funkcjonowało 49 środowiskowych domów samopomocy, o 5 placówek więcej niż w 2023 roku. Liczba miejsc w ww. placówkach w roku 2024 ukształtowała się na poziomie 1 429 i była większa o 9,9% (w 2023 roku było 1 300 miejsc). W 2024 roku ze wsparcia środowiskowych domów samopomocy skorzystało 1 633 osoby, o 8,4% więcej (w 2023 r. – 1 507 osób). Najwięcej środowiskowych domów samopomocy odnotowano na terenie miasta Kielce (9) oraz powiecie kieleckim (6). Najmniej w powiatach: kazimierskim (1), koneckim (1), pińczowskim (1), włoszczowskim (1).

Na podstawie sprawozdań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w OZPS roczny koszt prowadzenia i utrzymania środowiskowych domów samopomocy w 2024 roku wynosił 44 950 546 i był większy o 14,8% w odniesieniu do 2023 roku (39 138 810 zł).

Mieszkania treningowe i wspomagane

To świadczenia niepieniężne z pomocy społecznej. Pobyt w takim mieszkaniu może być przyznany osobie, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność albo chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonej przez jednostkę całodobowej opieki. Zgodnie z przepisami ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, pobyt w mieszkaniu chronionym może być przyznany w szczególności: osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie opuszczającej rodzinę zastępczą, placówkę opiekuńczo-wychowawczą, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zakład dla nieletnich, a także cudzoziemcowi, który uzyskał w Polsce status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą.

Mapa 45. Mieszkania treningowe i wspomagane w woj. świętokrzyskim - liczba miejsc w 2024 r.

Źródło danych: Sprawozdanie MRIPS-06 w CAS, rejestr ŚUW.

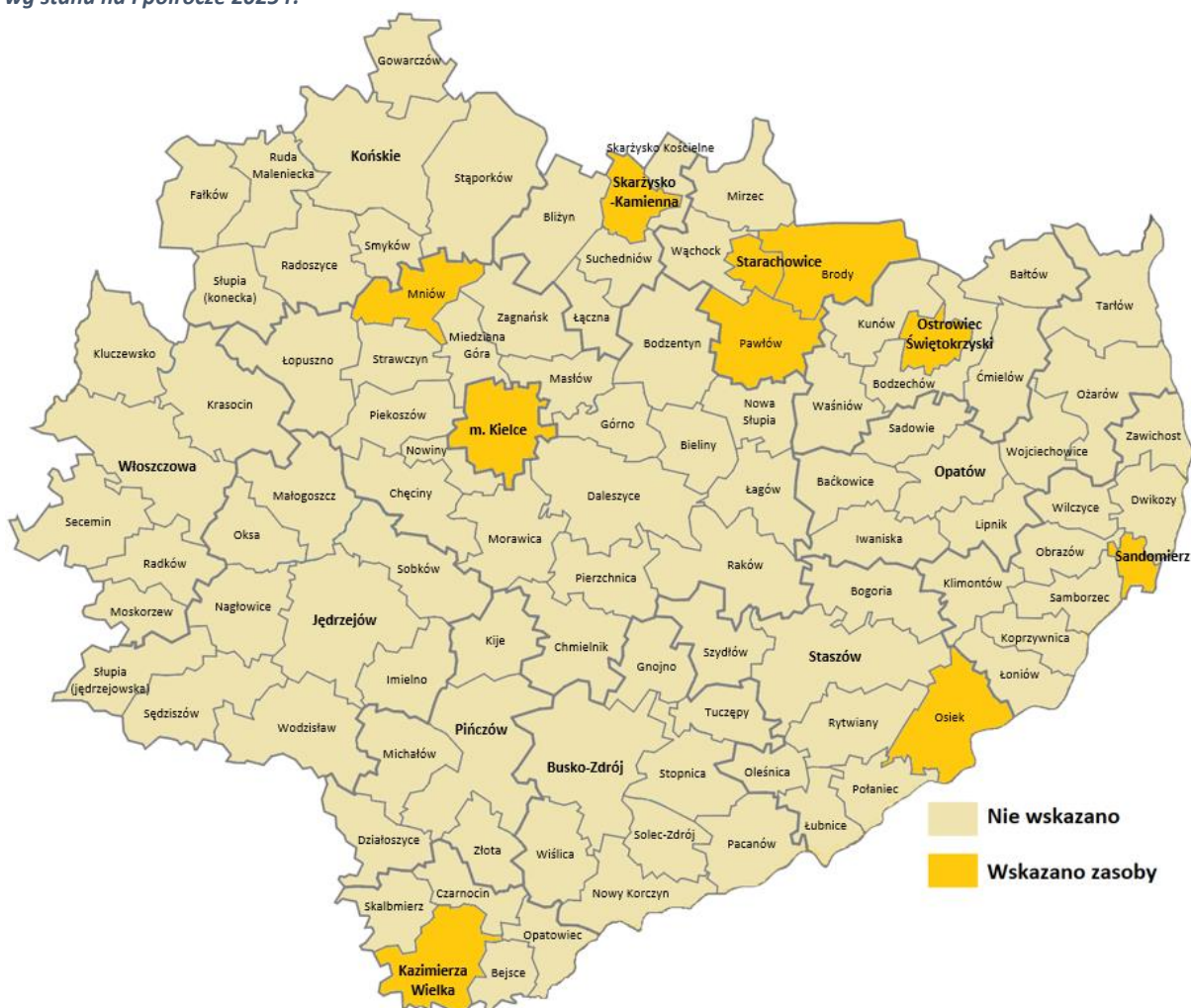
W 2024 roku w województwie świętokrzyskim odnotowano 329 mieszkań treningowych i wspomaganych. Mieszkania prowadzone są głównie przez jednostki samorządu terytorialnego, w tym: 298 przez samorząd gminny (OPS, CUS), 19 przez samorząd powiatowy (PCPR, DPS, inne jednostki), 11 przez inny podmiot na zlecenie gminy i 1 na zlecenie powiatu. Wśród mieszkań najczęściej funkcjonują mieszkania treningowe (166), następnie mieszkania wspomagane (163). Według sprawozdania MRIPS-06 w 2024 roku placówki te zapewniały 420 miejsc, o 68% więcej (w 2023 r. - 250 miejsc). W roku oceny z usług tego typu placówek skorzystało 360 osób (w 2023 r. - 276 osób). Najwięcej mieszkań chronionych odnotowano w mieście Kielce (278).

Roczny koszt prowadzenia i utrzymania mieszkań treningowych i wspomaganych w 2024 roku wynosił 6 238 319 zł i był większy o 58% w stosunku do 2023 roku (3 944 451 zł).

Mieszkania wspomagane, treningowe, wspierane z koszykiem usług dostosowanych do indywidualnych potrzeb osoby

W województwie świętokrzyskim na terenie 15 gmin funkcjonują mieszkania wspomagane, treningowe, wspierane z koszykiem usług dostosowanych do indywidualnych potrzeb. W 86 gminach nie odnotowano tego typu mieszkań, z 2 gmin nie uzyskano odpowiedzi w tym zakresie.

Mapa 46. Gminy, które deklarują zasoby lokalowe do utworzenia mieszkań wspomaganych, treningowych, wspieranych wg stanu na I półrocze 2025 r.

Źródło danych: Badanie ankietowe 30.06.2025 r.

41 gmin prognozuje wzrost zapotrzebowania na tego rodzaju usługi. 58 gmin nie szacuje wzrostu zapotrzebowania na ww. usługi mieszkaniowe, natomiast z 3 gmin nie pozyskano odpowiedzi.

10 jednostek samorządu terytorialnego posiada zasoby lokalowe do utworzenia tego rodzaju mieszkań, są to gminy: Brody, Kazimierza Wielka, Kielce, Mniów, Osiek, Ostrowiec Świętokrzyski, Pawłów, Skarżysko-Kamienna, Sandomierz, Starachowice.

Przybliżona liczba mieszkań możliwych do utworzenia przez jednostki samorządu terytorialnego wynosi 45.

Warsztaty terapii zajęciowej i zakłady aktywności zawodowej

Warsztaty terapii zajęciowej to placówki wyodrębnione organizacyjnie i finansowo, które mają na celu stwarzanie osobom z niepełnosprawnością – w tym: osobom z zaburzeniami psychicznymi możliwości uczestniczenia w rehabilitacji społecznej i zawodowej. Uczestnikami warsztatów, mogą być osoby posiadające prawnie potwierdzony status niepełnosprawności, niezdolne do podjęcia pracy, co w praktyce oznacza osoby ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

Zakłady aktywności zawodowej zatrudniają osoby z niepełnosprawnościami ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Celem ZAZ jest prowadzenie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami, aby przygotować je do samodzielnego i niezależnego życia, adekwatnego do możliwości psychomotorycznych oraz znalezienia odpowiedniego zatrudnienia na otwartym rynku pracy.

Szerzej warsztaty terapii zajęciowej i zakłady aktywności zawodowej opisane zostały w obszarze II. Osoby wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu ze względu na wiek, chorobę i niepełnosprawność.

Centra integracji społecznej oraz kluby integracji społecznej

Centra integracji społecznej są jednostkami, które działają w obszarze reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym chorych psychicznie.

Kluby integracji społecznej to jednostki, których celem jest udzielenie pomocy osobom indywidualnym oraz ich rodzinom w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych oraz w podniesieniu kwalifikacji zawodowych. W ramach klubów zajęcia prowadzone są w formie indywidualnej i grupowej.

Centra integracji społecznej oraz kluby integracji społecznej opisane zostały w „Obszarze V. Aktywna integracja społeczna i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu”.

Centrum Zdrowia Psychicznego (CZP)

Centrum Zdrowia Psychicznego to miejsce, w którym można uzyskać natychmiastową, bezpłatną pomoc w związku z problemami ze zdrowiem psychicznym przez całą dobę, bez konieczności posiadania skierowania lub wcześniejszego umawiania wizyty. Zakres pomocy w CZP obejmuje odpowiednio do potrzeb wizyty w poradni zdrowia psychicznego, pobyt na oddziale dziennym lub całodobowym, a także wsparcie zespołu leczenia środowiskowego, który odwiedza pacjentów w ich domach, by wspierać zarówno pacjentów, jak i ich rodziny. CZP dedykowane są do osób powyżej 18 roku życia.

Tabela 31. Centra Zdrowia Psychicznego funkcjonujące w regionie.

Świadczeniodawca	Adres placówki
ŚWIĘTOKRZYSKIE CENTRUM PSYCHIATRII W MORAWICY LECZENIE ŚRODOWISKOWE (DOMOWE)	ul. Kusocińskiego 59, 25-450 Kielce
SZPITAL SPECJALISTYCZNY DUCHA ŚWIĘTEGO W SANDOMIERZU ZESPÓŁ LECZENIA ŚRODOWISKOWEGO (DOMOWEGO)	ul. Schinżla 13, 27-600 Sandomierz
NZOZ "NOWE ŻYCIE" - I. OGONEK, Z. OGONEK SPÓŁKA JAWNA (ZESPÓŁ LECZENIA ŚRODOWISKOWEGO)	ul. Mleczarska 11, 29-100 Włoszczowa

Źródło danych: NFZ.

W regionie w 2024 roku funkcjonowały 3 CZP dla dorosłych, zlokalizowane w:

- Kielcach – obszarem działania jest miasto Kielce,
- Sandomierzu – obszar działania obejmuje powiat sandomierski i opatowski.
- we Włoszczowie – zasięgiem działania obejmuje powiat włoszczowski i konecki.

Ośrodki środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży

W ośrodkach udzielana jest pomoc psychologiczno-psychoterapeutyczna w ramach umowy z NFZ. Świadczenia udzielane są bezpłatnie i bez skierowania.

W ośrodkach udzielane są porady dla:

- dzieci przed rozpoczęciem realizacji obowiązku szkolnego (dzieci poniżej 7 roku życia),
- dzieci i młodzieży objętej obowiązkiem szkolnym i obowiązkiem nauki oraz kształcącej się w szkołach ponadpodstawowych – do ich ukończenia, jednak nie później niż do ukończenia 21 roku życia,
- ich rodziców lub opiekunów prawnych.

W uzasadnionych przypadkach udzielane są konsultacje edukacyjno-profilaktyczne – indywidualne lub grupowe dla rodzin, opiekunów prawnych, rówieśników lub innych osób stanowiących wsparcie społeczne pacjenta.

Tabela 32. Ośrodki środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży – I poziom referencyjny funkcjonujących na terenie województwa świętokrzyskiego.

Lp.	Świadczeniodawca	Adres placówki
1.	NEUROCLINIC – CENTRUM TERAPII I ROZWOJU AGNIESZKA SCENDO	ul. Fryderyka Chopina 2, 28-100 Busko-Zdrój
2.	CENTERMED KIELCE SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ	al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 13, 25-314 Kielce
3.	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ „NADZIEJA RODZINIE”	ul. Karczówkowska 36, 25-711 Kielce
4.	CENTERMED KIELCE SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ	ul. Szeroka 8, 27-400 Opatów
5.	STOWARZYSZENIE POMOCY „ARKA NOEGO”	ul. Apteczna 7, 26-100 Skarżysko-Kamienna
6.	NEUROCLINIC – CENTRUM TERAPII I ROZWOJU AGNIESZKA SCENDO	ul. Jana Kilińskiego 28, 27-200 Starachowice
7.	NZOZ „NOWE ŻYCIE” – I. OGONEK, Z. OGONEK SPÓŁKA JAWNA	ul. Mleczarska 11, 29-100 Włoszczowa

Źródło danych: NFZ.

Zespół leczenia środowiskowego (domowego), świadczy usługi w zakresie udzielania bezpłatnych porad, wizyt domowych w miejscu zamieszkania pacjentów, którzy ze względu na stan zdrowia nie mogą korzystać lub mają utrudniony dostęp do leczenia w poradniach zdrowia psychicznego oraz udzielania świadczeń w siedzibie Zespołu.

Zespół leczenia środowiskowego to forma terapii dla osób z zaburzeniami psychicznymi, która świadczy pomoc w ich miejscu zamieszkania, aby umożliwić im funkcjonowanie w naturalnym środowisku. Zespół ten, złożony z lekarzy psychiatrów, psychologów, pielęgniarek i pracowników socjalnych, zapewnia kompleksowe wsparcie psychoterapeutyczne, farmakologiczne i socjoterapeutyczne, współpracując z pacjentem, jego rodziną oraz lokalnymi instytucjami. Terapia ta jest przeznaczona głównie dla osób, które zakończyły leczenie szpitalne, ale wciąż wymagają intensywnego wsparcia, lub tych, z którymi trudno jest nawiązać współpracę w ramach standardowych poradni.

Wykaz zespołów leczenia środowiskowego (domowego) udzielających świadczeń posiadających kontrakt z NFZ.

Lp.	Świadczeniodawca	Dane adresowe
1.	CARITAS DIECEZJI KIELECKIEJ	ul. Księcia Mieszka I 48 C, 25-624 Kielce
2.	CARITAS DIECEZJI KIELECKIEJ	ul. Świniary 25, 28-131 Świniary
3.	NZOZ "PSYCHOMEDICA" PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO I LECZENIA UZALEŻNIEŃ W SKARŻYSKU KAMIENNEJ	ul. 1 Maja 55, 26-110 Skarżysko-Kamienna
4.	OŚRODEK LECZENIA ZABURZEŃ PSYCHICZNYCH I UZALEŻNIEŃ "ESKULAP" LEKARZE - POTOCKA, WIŚNIEWSKI SPÓŁKA PARTNERSKA	ul. Sienkiewicza 80, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski
5.	PROMEDIC CENTRUM PSYCHOTERAPII AGNIESZKI NEHREBECKIEJ AGNIESZKA NEHREBECKA	ul. Bednarska 3, 28-400 Pińczów
6.	PROMEDIC CENTRUM PSYCHOTERAPII AGNIESZKI NEHREBECKIEJ AGNIESZKA NEHREBECKA	ul. Mickiewicza 24, 28-200 Staszów
7.	ZESPÓŁ LECZENIA ŚRODOWISKOWEGO W KIELCACH	ul. Wiosenna 1A, 25-534 Kielce
8.	ZETA MI SP. Z O.O.	ul. Ogrody 10A/3U, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski

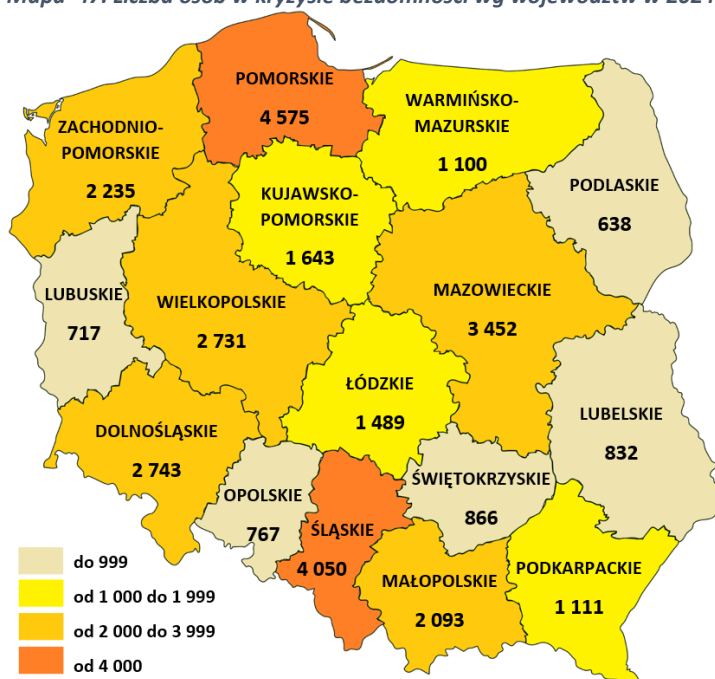
Źródło danych: NFZ.

W województwie świętokrzyskim odnotowujemy zbyt małą ilość środowiskowych form wsparcia tj.: centra zdrowia psychicznego, zespoły leczenia środowiskowego, mieszkania chronione o charakterze wspomagającym dla osób chorujących psychicznie.

OBSZAR IV. Osoby w kryzysie bezdomności

Bezdomność to jedna z najbardziej złożonych form wykluczenia społecznego. Spora część osób w kryzysie bezdomności znajduje się poza wszelkimi statystykami, liczeni są tylko ci, którzy zwracają się o pomoc. Osobom bezdomnym przysługują szerokie możliwości wsparcia. Mogą skorzystać ze świadczeń pieniężnych, takich jak zasiłek celowy, okresowy, stały, oraz świadczeń niepieniężnych. Wśród nich szczególną rolę pełni praca socjalna, która ma na celu pomóc w odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie. Formą pracy socjalnej z osobami bezdomnymi jest w szczególności streetworking.

Mapa 47. Liczba osób w kryzysie bezdomności wg województw w 2024 roku.

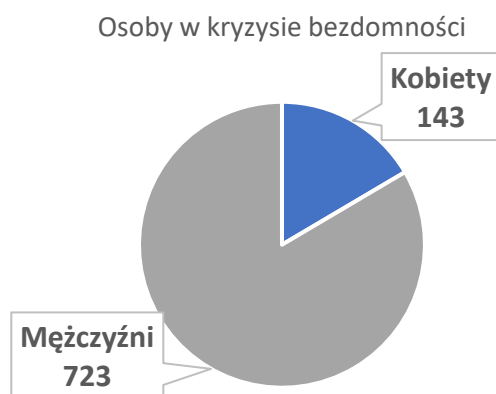

Źródło danych: Wyniki Ogólnopolskiego badania liczby osób bezdomnych - Edycja 2024, MRPiPS.

Na podstawie wyników „Ogólnopolskiego badania liczby osób bezdomnych”, przeprowadzonego w nocy z 28 na 29 lutego 2024 r., którego realizacja koordynowana była przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, otrzymujemy obraz sytuacji osób w kryzysie bezdomności w Polsce.

W całym kraju w 2024 roku odnotowano 31 042 osoby w kryzysie bezdomności. W województwie świętokrzyskim było to 866 osób będących w kryzysie bezdomności, co stanowi udział zaledwie 3% w skali kraju. Mniejszą liczbę osób doświadczających bezdomności odnotowano w czterech województwach: lubelskim (832), lubuskim (717), opolskim (767), podlaskim (638).

W województwie świętokrzyskim w latach 2019-2024 odnotowano wzrost osób w kryzysie bezdomności z 794 do 866 osób doświadczających bezdomności.

Wykres 41. Osoby w kryzysie bezdomności ze względu na wiek woj. świętokrzyskim w 2024 r.
 Źródło danych: Wyniki Ogólnopolskiego badania liczby osób bezdomnych – Edycja 2024, MRPiPS.

Na terenie województwa świętokrzyskiego osób w kryzysie bezdomności odnotowano więcej mężczyzn – 83% (w kraju 69%), niż kobiet – 17% (w kraju 31% kobiet). W 2024 roku liczba kobiet w kryzysie bezdomności w regionie wynosiła 143, natomiast liczba mężczyzn 723.

Wykres 42. Przedział wiekowy osób w kryzysie bezdomności w woj. świętokrzyskim w 2024 r.
 Źródło danych: Wyniki Ogólnopolskiego badania liczby osób bezdomnych – Edycja 2024, MRPiPS.

Osoby w wieku powyżej 60 lat stanowią najliczniejszą grupę osób w kryzysie bezdomności w województwie świętokrzyskim (396 osób). Następnie liczną grupę doświadczającą bezdomności stanowią osoby w wieku 41-60 lat (344). Osób w kryzysie bezdomności w przedziale wiekowym 26-40 lat odnotowano 98 w naszym regionie. W przedziale wiekowym 18-25 lat odnotowano 16 osób w kryzysie bezdomności, natomiast w grupie do 17 lat odnotowano 12 osób doświadczających bezdomności.

Tabela 33. Obywatelstwo osób w kryzysie bezdomności w woj. świętokrzyskim w 2024 r.

Obywatelstwo	Liczba osób w kryzysie bezdomności
polskie	748
ukraińskie	35
inne z Europy (wyłączając Ukrainę)	2
inne pozostałe lub brak	1

Źródło danych: Wyniki Ogólnopolskiego badania liczby osób bezdomnych – Edycja 2024, MRPiPS.

95,5% osób w kryzysie bezdomności stanowią obywatele Polski, 4,5% osoby z obywatelstwem ukraińskim, niewiele 0,3% to osoby z innych krajów Europy (wyłączając Ukrainę).

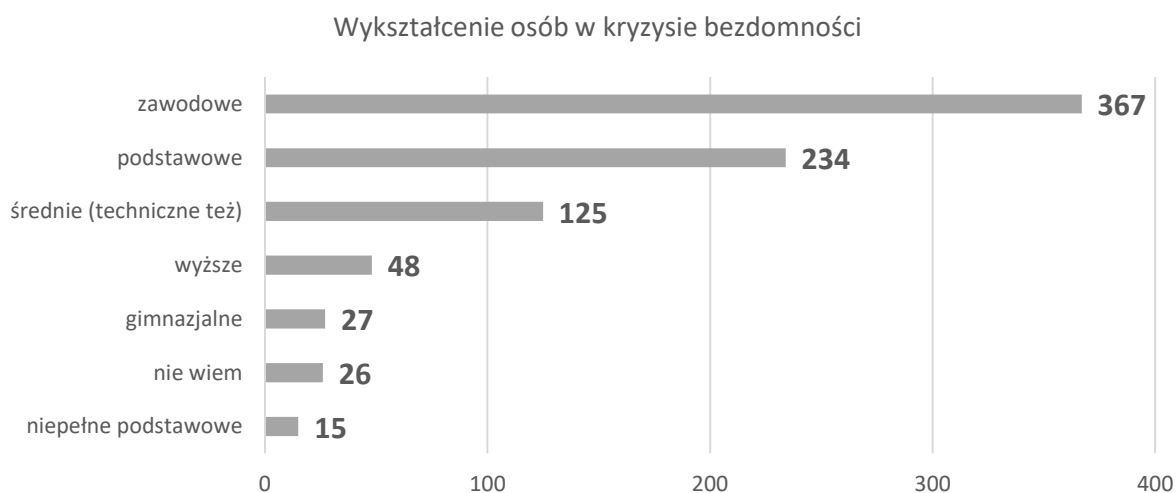
Tabela 34. Czas kryzysu bezdomności osób, z którymi przeprowadzono wywiad w woj. świętokrzyskim w 2024 r.

Czas pozostawania w kryzysie bezdomności	Liczba osób
do 3 miesięcy	34
od 3 do 6 miesięcy	39
od 6 do 12 miesięcy	70
od 12 do 24 miesięcy	114
od 2 do 5 lat	225
od 5 do 10 lat	199
od 10 lat do 20 lat	138
powyżej 20 lat	25

Źródło danych: Wyniki Ogólnopolskiego badania liczby osób bezdomnych – Edycja 2024, MRPiPS.

Najliczniejszą grupą są osoby pozostające w kryzysie bezdomności od 2 do 5 lat – stanowią 27%. Blisko co czwarta osoba w kryzysie bezdomności (24%) pozostaje od 5 do 10 lat. Z grupy osób doznającej bezdomności, co 6 osoba (16%) od 10 lat do 20 lat pozostaje w kryzysie bezdomności.

25 osób doznaje bezdomności powyżej 20 lat.

Wykres 43. Wykształcenie osób w kryzysie bezdomności w woj. świętokrzyskim w 2024 r.

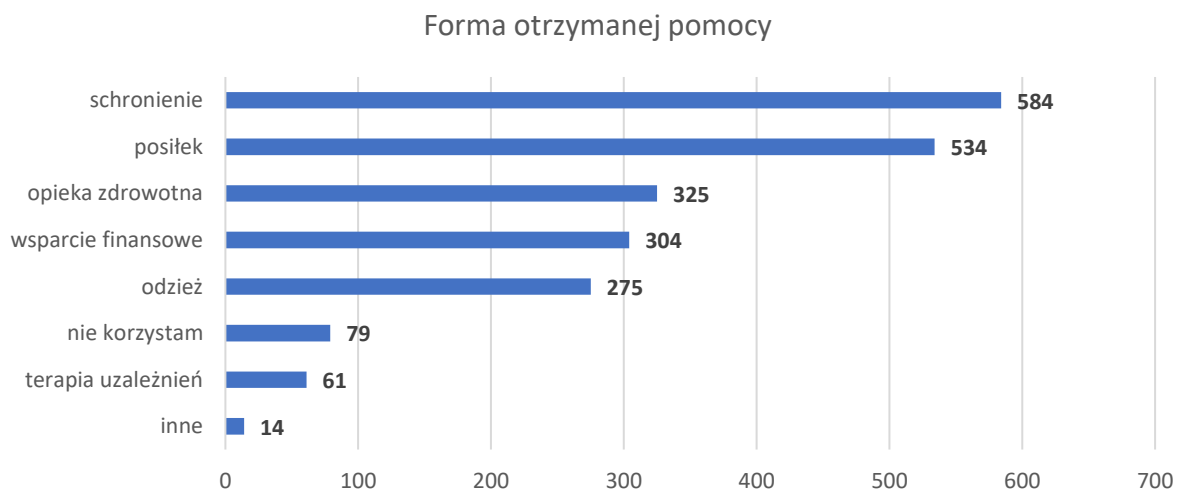
Źródło danych: Wyniki Ogólnopolskiego badania liczby osób bezdomnych – Edycja 2024, MRPiPS.

Największą grupę osób w kryzysie bezdomności stanowią osoby z wykształceniem zawodowym (44%), następnie podstawowym (28%), średnim – w tym technicznym (15%), wyższym (6%), gimnazjalnym (3%).

Wydarzenia, które były przyczyną bezdomności, osoby w kryzysie bezdomności poproszono o wskazanie maksymalnie 3 główne powody:

- uzależnienie od alkoholu – 356,
- konflikt rodzinny – 328,

- rozpad związku – 144,
- eksmisja, wymeldowanie z mieszkania – 130,
- bezrobocie, brak pracy, utrata pracy – 82,
- inne pozostałe – 81,
- zły stan zdrowia, niepełnosprawność – 71,
- zadłużenie – 63,
- choroba/zaburzenia psychiczne inne niż uzależnienia – 47,
- konflikt z prawem – 43,
- przemoc domowa – 35,
- opuszczenie zakładu karnego – 33,
- odejście / śmierć rodzica/opiekuna w dzieciństwie – 27,
- uzależnienie od narkotyków – 21,
- uzależnienie od hazardu – 17,
- opuszczenie placówki opiekuńczo-wychowawczej – 7,
- migracja/wyjazd na stałe do innego kraju – 6.

Wykres 44. Formy pomocy (wszystkie formy), z których korzystały osoby w kryzysie bezdomności w 2024 r.

Źródło danych: Wyniki Ogólnopolskiego badania liczby osób bezdomnych – Edycja 2024, MRPiPS.

Najczęstszą formą pomocy, z której korzystały osoby w kryzysie bezdomności, jest schronienie. Na drugim miejscu jest posiłek, na trzecim opieka zdrowotna. W dalszej kolejności osoby korzystały ze wsparcia finansowego, otrzymanej odzieży, terapii uzależnień. Odnotowano również osoby doznające bezdomności, które nie korzystały z pomocy.

Obszary, w których osoby w kryzysie bezdomności oczekują pomocy (maksymalnie 3 wskazania):

- schronienie – 341

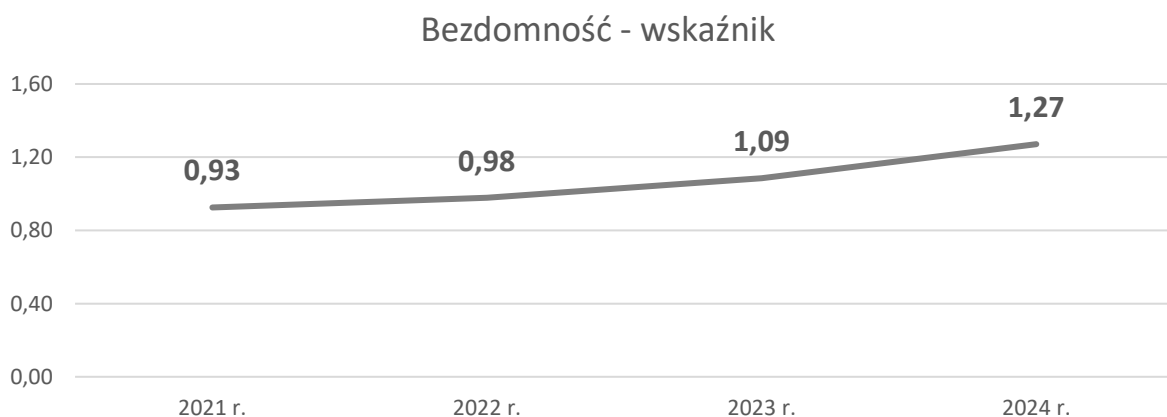
- żywnościowe – 298
- mieszkaniowe – 287
- finansowe – 280
- zdrowotne – 204
- nie oczekuję pomocy – 77
- higieniczne (dostęp do łaźni) – 71
- terapia uzależnień – 69
- wsparcie psychologiczne – 61
- pomoc w znalezieniu pracy – 42
- pomoc prawna – 17.

Świadczenia pomocy społecznej z powodu kryzysu bezdomności

Zgodnie z przepisami prawa, pomocy osobie w kryzysie bezdomności udziela gmina, w której osoba bezdomna ostatnio była zameldowana na pobyt stały (art. 101 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej). W szczególnie uzasadnionych przypadkach – np. w związku z sytuacją osobistą osoby ubiegającej się o świadczenie oraz w sprawach niecierpiących zwłoki, właściwą miejscowo jest gmina miejsca pobytu osoby ubiegającej się o świadczenie.

Osoba w kryzysie bezdomności może ubiegać się o wsparcie w formie świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Świadczeniami takimi są: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy.

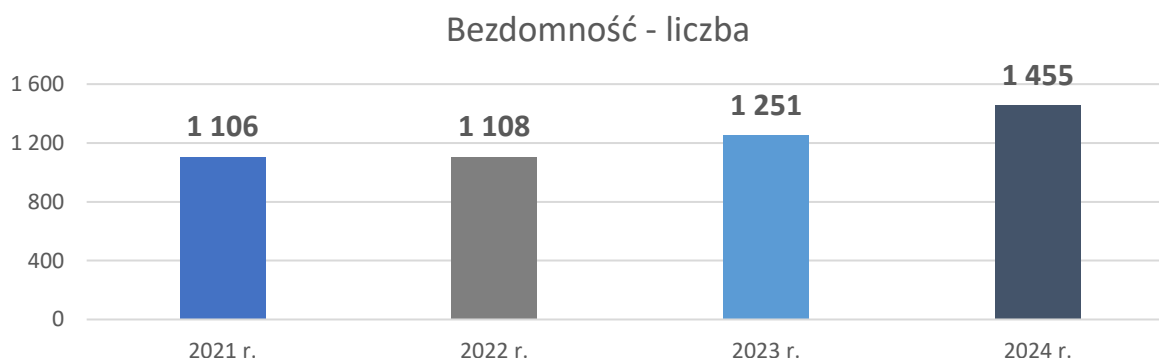
Osoba w kryzysie bezdomności może również ubiegać się o wsparcie w formie świadczeń niepieniężnych z pomocy społecznej. Świadczeniami takimi są m.in.: posiłek, pomoc w uzyskaniu miejsca w schronisku, potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, świadczenie pracy socjalnej i inne.

Wykres 45. Wskaźnik liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności na 1000 mieszkańców w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.

Źródło danych: Sprawozdanie MRPiPS-03R, CAS.

Wskaźnik liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności w 2024 roku wynosił 1,27 na 1000 mieszkańców województwa świętokrzyskiego – zwiększył się o 0,34 pkt w stosunku do 2021 roku.

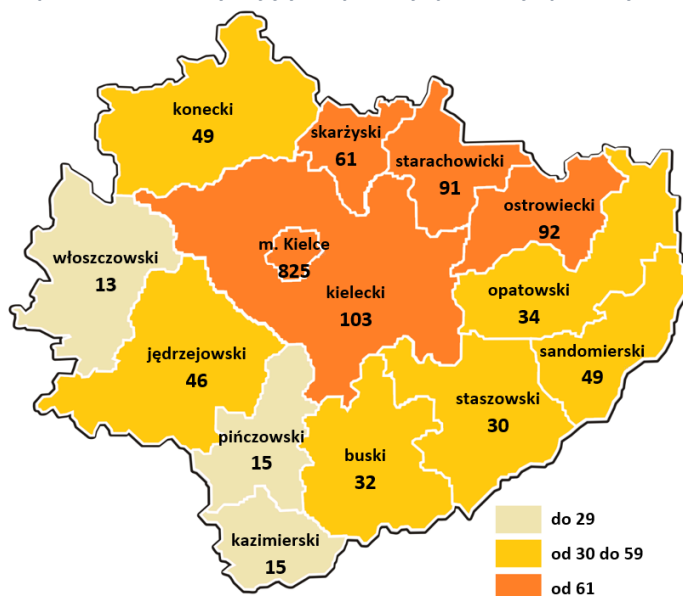

Wykres 46. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.

Źródło danych: Sprawozdanie MRPiPS-03R, CAS.

W latach 2021-2024 w województwie świętokrzyskim odnotowano wzrost liczby korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności o 32%.

Mapa 48. Liczba korzystających z pomocy społecznej z potrzeby bezdomności w woj. świętokrzyskim w 2024 roku.

Źródło danych: Sprawozdanie MRPiPS-03R, CAS.

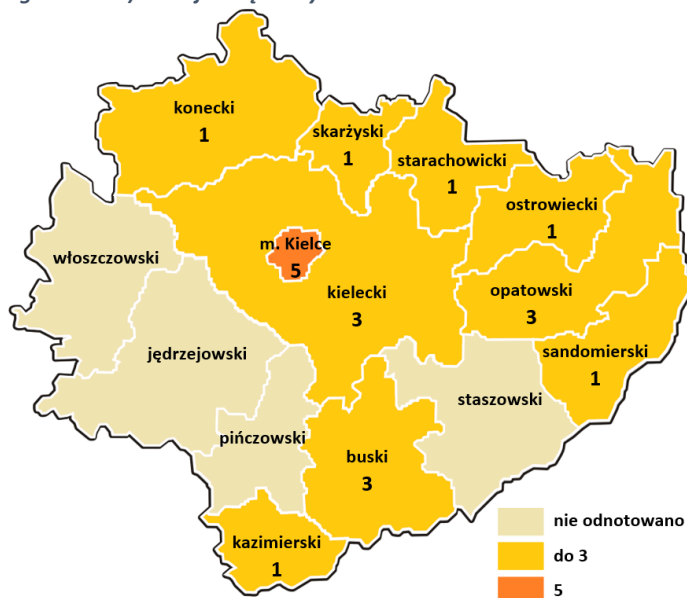
W 2024 roku w województwie świętokrzyskim najwięcej korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności odnotowano w m. Kielce (825), następnie w powiatach: kieleckim (103), ostrowieckim (92), starachowickim (91), skarżyskim (61).

Noclegownie, schroniska dla osób w kryzysie bezdomności, ogrzewalnie

Placówki tego typu przeznaczone są dla osób, które nie są nigdzie zameldowane, często nie posiadają dowodów tożsamości i stałych źródeł dochodu. Często podopieczni schronisk zmagają się z nałogami (alkoholizm, narkomania).

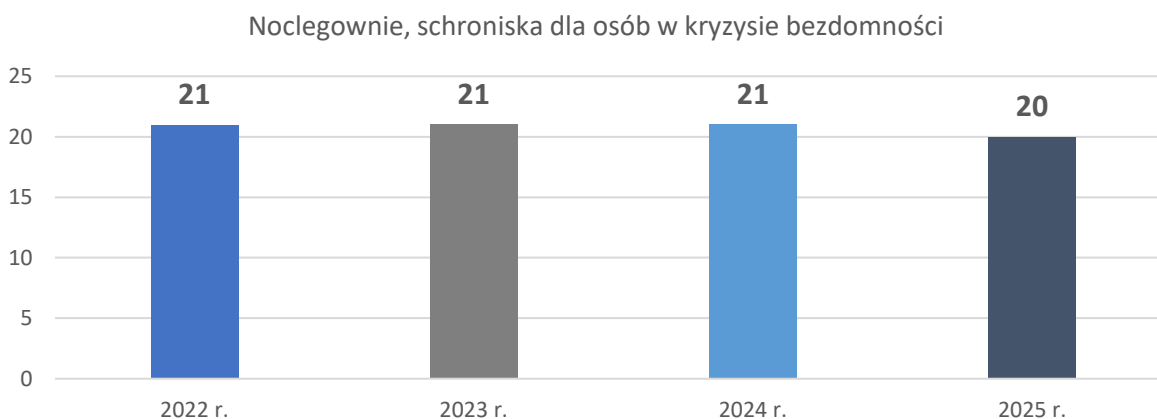
W 2025 r. na terenie województwa świętokrzyskiego pomoc osobom w kryzysie bezdomności świadczyło 20 placówek, gdzie 3 prowadzone były przez jednostki samorządu terytorialnego oraz 17 przez inne podmioty.

Mapa 49. Placówki świadczące pomoc dla osób w kryzysie bezdomności (noclegownie, schroniska dla osób bezdomnych, ogrzewalnie) w woj. świętokrzyskim w 2025 r.

Źródło danych: Rejestr Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Najwięcej placówek pełniących funkcję noclegowni, schroniska, ogrzewalni dla osób w kryzysie bezdomności odnotowano w mieście Kielce (5). Placówki tego typu funkcjonują również w powiatach: buskim (3), kieleckim (3), opatowskim (3), kazimierskim (1), koneckim (1), skarżyskim (1), starachowickim (1), ostrowieckim (1), sandomierskim (1). Nie odnotowano funkcjonowania placówek noclegowych, zapewniających schronienie dla osób w 4 powiatach: jędrzejowskim, pińczowskim, staszowskim, włoszczowskim.

Wykres 47. Liczba noclegowni, schronisk dla osób w kryzysie bezdomności w woj. świętokrzyskim w latach 2022-2025.

Źródło danych: Rejestr Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego

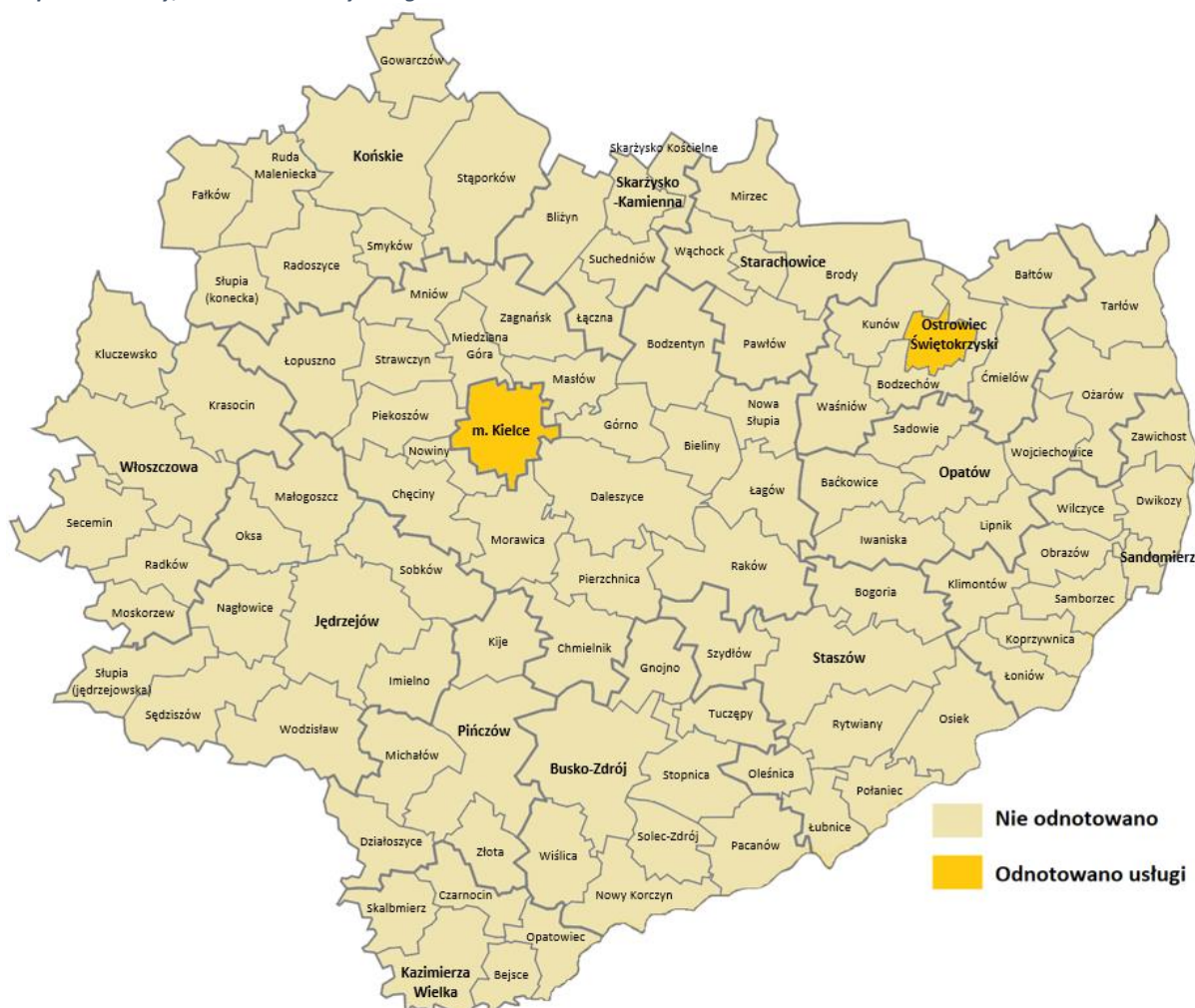
Liczba miejsc zapewniających schronienie dla osób w kryzysie bezdomności w 2025 roku zmniejszyła się o 1 placówkę.

Streetworker

Streetworkerzy wychodzą w przestrzeń publiczną, oferując wsparcie, którego osoby w kryzysie bezdomności najbardziej potrzebują. Osoby zajmujące się problemem kryzysu bezdomności monitorują skalę zjawiska bezdomności, motywują osoby znajdujące się w kryzysie bezdomności.

W województwie świętokrzyskim 2 gminy realizowały usługę polegającą na pracy z osobami w kryzysie bezdomności (streetworking). 99 gmin nie realizowało tego typu usług, z 1 gminy nie uzyskano odpowiedzi w tym zakresie.

Mapa 50. Gminy, które realizowały usługi streetworkera w 2025 r.

Źródło danych: Badanie ankietowe 30.06.2025 r.

Wsparciem polegającym na pracy z osobami w kryzysie bezdomności (streetworking) w województwie świętokrzyskim objętych zostało 209 osób.

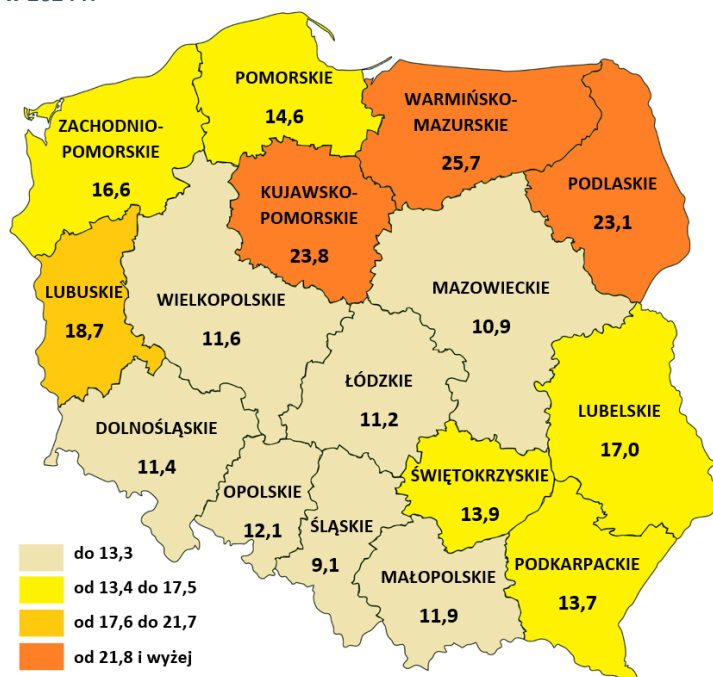
5 gmin prognozuje wzrost zapotrzebowania na tego rodzaju usługi. 76 gmin szacuje, iż zapotrzebowanie na realizację usługi nie wzrośnie, natomiast 21 gmin nie udzieliło odpowiedzi.

Szacunkowa liczba osób potrzebujących wsparcia obecnie lub w najbliższej przyszłości określona przez jednostki wynosi 323 osób. Zapotrzebowanie tzw. luka potrzeb wynosi 114 osób.

OBSZAR V. Aktywna integracja społeczna i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

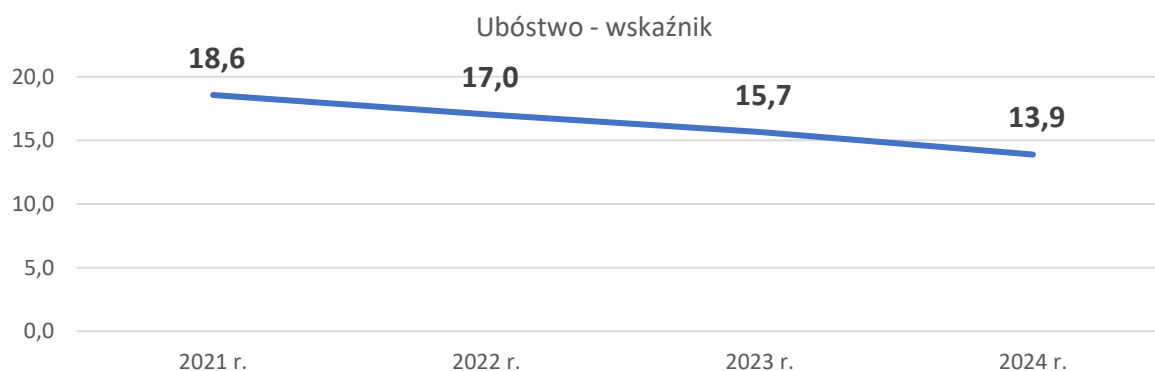
W niniejszym obszarze zogniskowane zostały problemy ubóstwa, bezrobocia rejestrowanego, długotrwałego bezrobocia, alkoholizmu, narkomanii, pobyt obcokrajowców, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.

Mapa 51. Wskaźnik liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców w 2024 r.

Źródło danych: Sprawozdanie MRPiPS-03R, CAS.

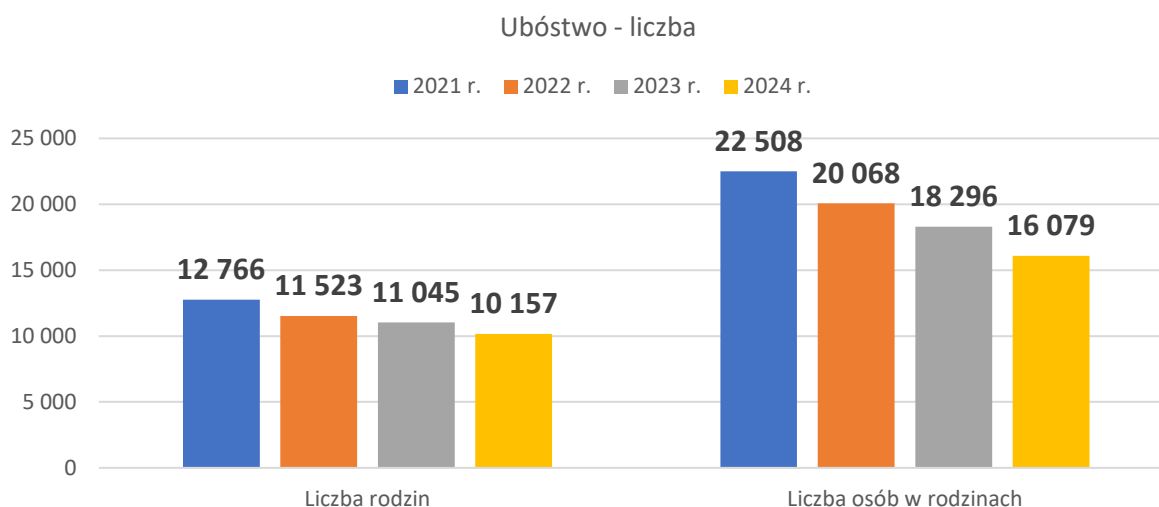
W 2024 r. wartość wskaźnika osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców w województwie świętokrzyskim wyniosła 13,9. Tym samym województwo świętokrzyskie było w gronie ośmiu województw, w których wskaźnik ten osiągnął wartość nieznacznie powyżej średniej krajowej (13,8).

Wykres 48. Wskaźnik liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.

Źródło danych: Sprawozdanie MRPiPS-03R, CAS.

Wskaźnik liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w 2024 roku wynosił 13,9 na 1000 mieszkańców województwa świętokrzyskiego – zmniejszył się o 4,7 pkt w stosunku do 2021 roku.

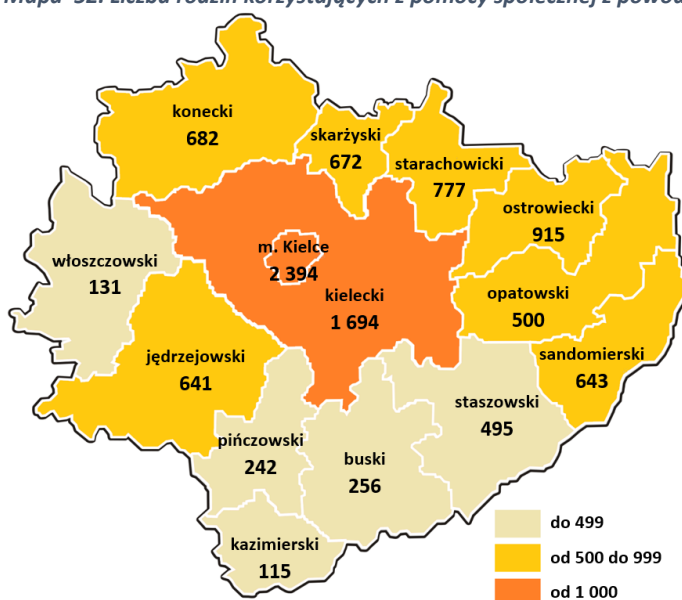
Wykres 49. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.

Źródło danych: Sprawozdanie MRPiPS-03R, CAS.

W latach 2021-2024 w województwie świętokrzyskim odnotowano spadek liczby rodzin i liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa.

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w 2024 roku była mniejsza o 20,4% w odniesieniu do 2021 roku i wynosiła 10 157 rodzin.

Mapa 52. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w woj. świętokrzyskim w 2024 roku.

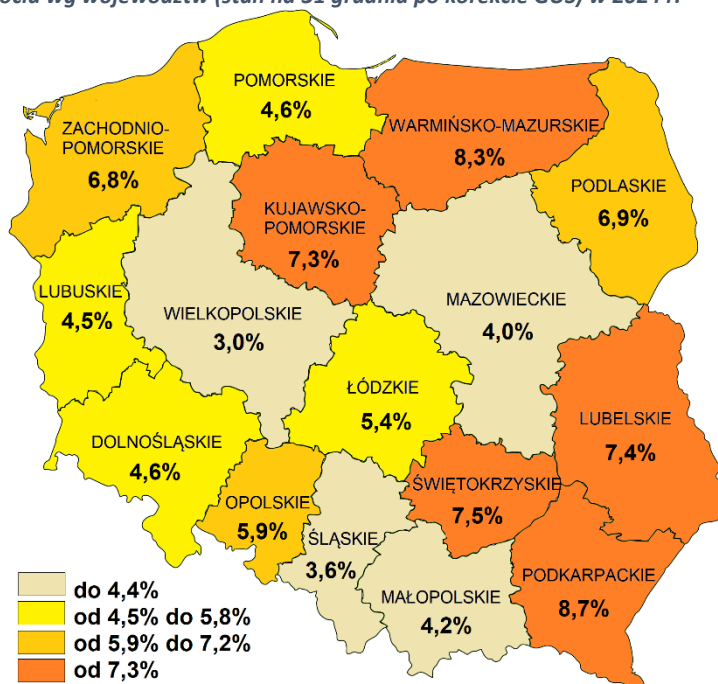
Źródło danych: Sprawozdanie MRPiPS-03R, CAS.

W 2024 roku w województwie świętokrzyskim najwięcej rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa odnotowano w mieście Kielce (2 394) i powiecie kieleckim (1 694).

Bezrobocie

Według danych WUP w Kielcach, na chwilę opracowania diagnozy tj. na koniec września 2025 r. stopa bezrobocia kształtowała się w województwie świętokrzyskim na poziomie 8,1% i była o 2,5 pkt proc. większa niż w Polsce (5,6%). Na koniec 2024 r. wartość stopy bezrobocia po korekcie GUS w województwie świętokrzyskim (7,5%) była wyższa o 2,4 pkt proc. w stosunku do stopy bezrobocia w Polsce (5,1%).

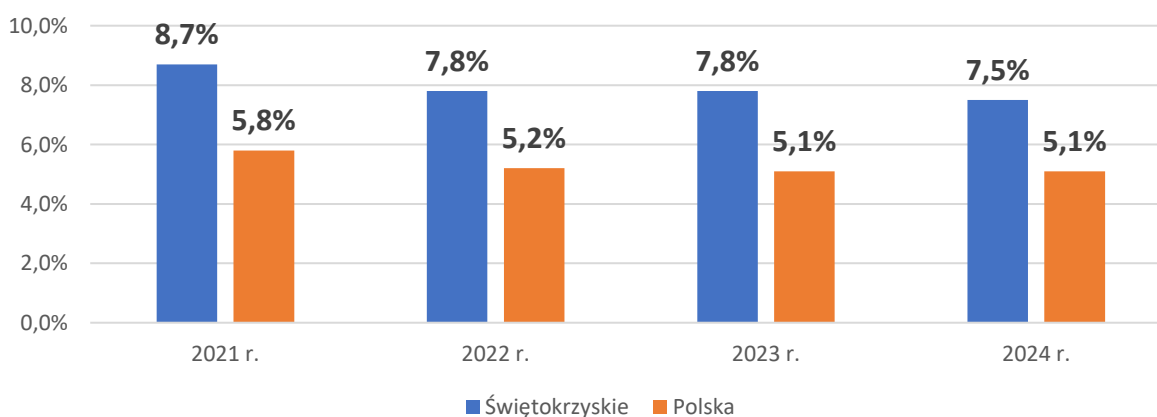
Mapa 53. Stopa bezrobocia wg województw (stan na 31 grudnia po korekcie GUS) w 2024 r.

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych WUP w Kielcach.

Świętokrzyskie zalicza się do województw o najwyższej stopie bezrobocia. Wyższą stopę bezrobocia odnotowano tylko w dwóch województwach w kraju: warmińsko-mazurskim (8,3%), podkarpackim (8,7%).

Stopa bezrobocia rejestrowanego

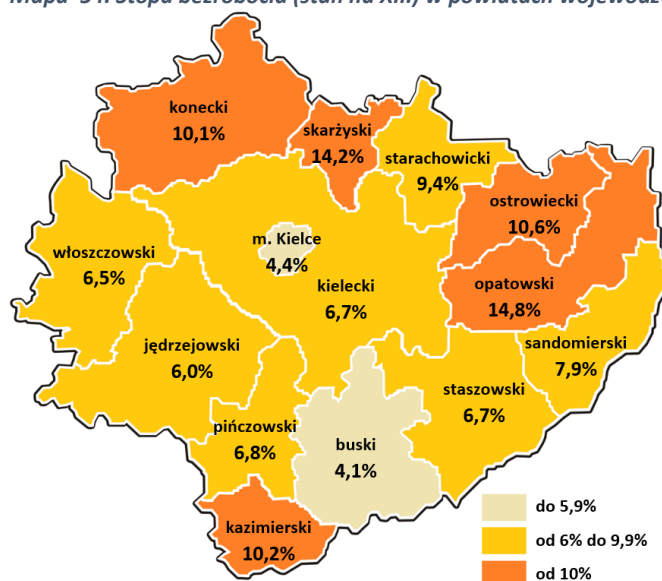

Wykres 50. Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan na XII.) w latach 2021-2024.

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych WUP w Kielcach.

Na koniec grudnia 2024 r. stopa bezrobocia w województwie świętokrzyskim wyniosła 7,5% i zmniejszyła się o 0,3 pkt proc. w stosunku do 2023 r.

Mapa 54. Stopa bezrobocia (stan na XII.) w powiatach województwa świętokrzyskiego w 2024 r.

*Wyróżniono dane po korekcie GUS.

Źródło danych: WUP Kielce

Wewnątrzregionalne zróżnicowanie stopy bezrobocia na koniec 2024 r. (stan na 31.XII po korekcie GUS) w województwie świętokrzyskim ukształtowało się następująco:

Stopę bezrobocia powyżej wartości 7,5% (tj. stopy bezrobocia w województwie świętokrzyskim) odnotowano w sześciu powiatach:

- starachowickim 9,4%,
- koneckim 10,1%
- kazimierskim 10,2%
- ostrowieckim 10,6%
- skarżyskim 14,2%
- opatowskim 14,8%.

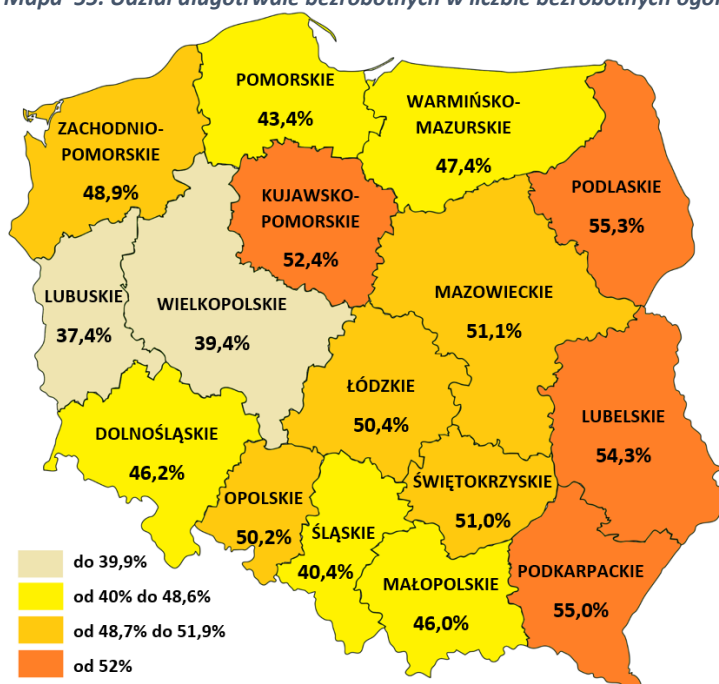
Stopę bezrobocia poniżej 7,5% odnotowano w stolicy województwa i powiatach:

- sandomierskim 7,9%,
- pińczowskim 6,8%,
- kieleckim 6,7%,
- staszowskim 6,7%,
- włoszczowskim 6,5%,
- jędrzejowskim 6,0%,
- m. Kielce 4,4%,
- buskim 4,1%.

Bezrobocie długotrwałe

Osobę bezrobotną długotrwale – oznacza się jako bezrobotnego pozostającego w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych¹⁸. Należy zaznaczyć, iż zagrożenie wykluczeniem społecznym i biedą wzrasta w przypadku osób długotrwale bezrobotnych. Z kolei długotrwale ubóstwo zwiększa prawdopodobieństwo dziedziczenia biedy.

Mapa 55. Udział długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem w 2024 r.

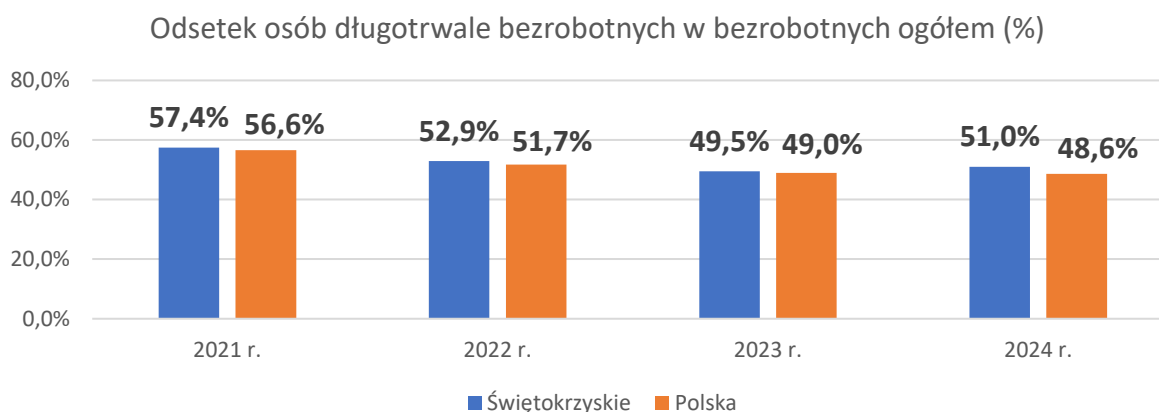
Źródło danych: Długotrwale bezrobotni, raport za 2024 rok, Departament Rynku Pracy.

Długotrwale bezrobotni w 2024 r. w Polsce stanowili 48,6% ogółu zarejestrowanych (w 2023 r. – 49%). W województwie świętokrzyskim udział osób bezrobotnych długotrwale wynosił 51,0%, co klasyfikuje nasz region powyżej średniej krajowej. Wyższy wskaźnik odnotowano w pięciu regionach: mazowieckim (51,1%), kujawsko-pomorskim (52,4%), lubelskim (54,3%), podkarpackim (55,0%), podlaskim (55,3%).

W regionie jako długotrwale bezrobotni zarejestrowanych było łącznie 16 462 osoby, w tym 8 635 kobiet (tj. 52,5% ogółu). W porównaniu do grudnia 2023 roku populacja ta zmniejszyła się o 222 osoby (o 1,3%)¹⁹.

¹⁸ Zgodnie z definicją zawartą w art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

¹⁹ Informacja o poziomie i strukturze bezrobocia w woj. świętokrzyskim w 2024 r. WUP Kielce styczeń 2025.

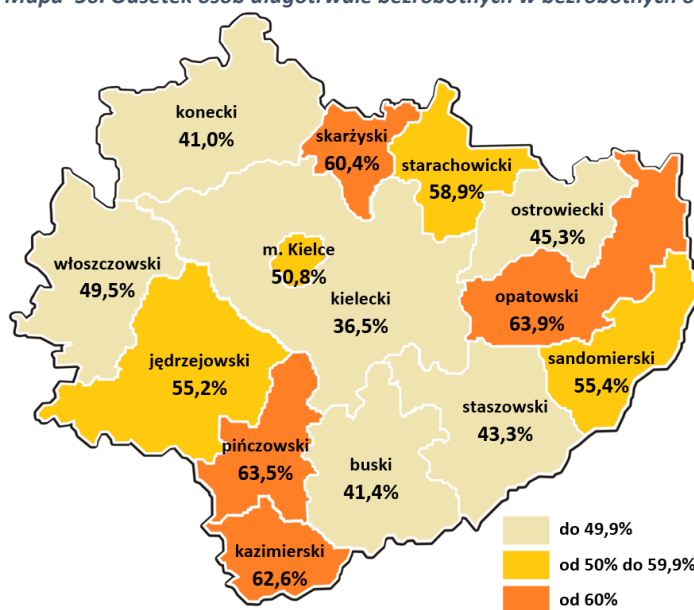

Wykres 51. Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w bezrobotnych ogółem (%) w latach 2021-2024.

Źródło danych: Indeks zagrożenia ubóstwem w województwie świętokrzyskim, ROPS UMWŚ.

Udział osób długotrwale bezrobotnych w województwie świętokrzyskim w 2024 roku wynosił 49,6% i był mniejszy o 6,4 pkt proc. w stosunku do 2021 roku. W kraju przedmiotowy wskaźnik zmniejszył się w analogicznym okresie o 8 pkt proc.

Mapa 56. Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w bezrobotnych ogółem (%) w 2024 r.

Źródło danych: WUP Kielce, Bezrobocie w powiatach.

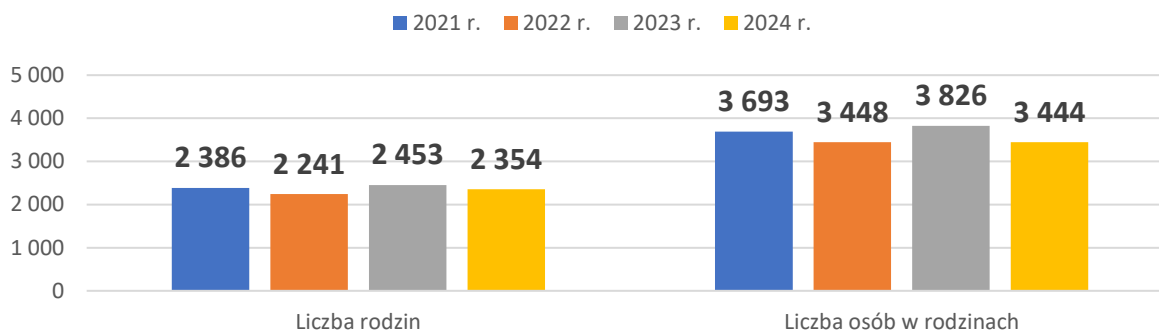
Odsetek osób długotrwale bezrobotnych powyżej średniej wojewódzkiej (51,0%) odnotowano w siedmiu powiatach: opatowskim (63,9%), pińczowskim (63,5%), kazimierskim (62,6%), skarżyskim (60,4%), starachowickim (58,9%), sandomierskim (55,4%), jędrzejowskim (55,2%). Najniższą wartość odnotowano w powiecie kieleckim (36,5%).

Alkoholizm

Problem alkoholizmu dotyczy osoby i rodziny bez względu na status majątkowy czy wykształcenie. Stanowi poważne wyzwanie dla służb społecznych. Nadużywanie alkoholu często wiąże się ze stosowaniem przemocy domowej. W 2024 roku wskaźnik liczby osób, wobec których

istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową, będąc pod wpływem alkoholu w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców w województwie świętokrzyskim, kolejny rok z rzędu był najwyższy w kraju i wynosił 131.

Alkoholizm - powód

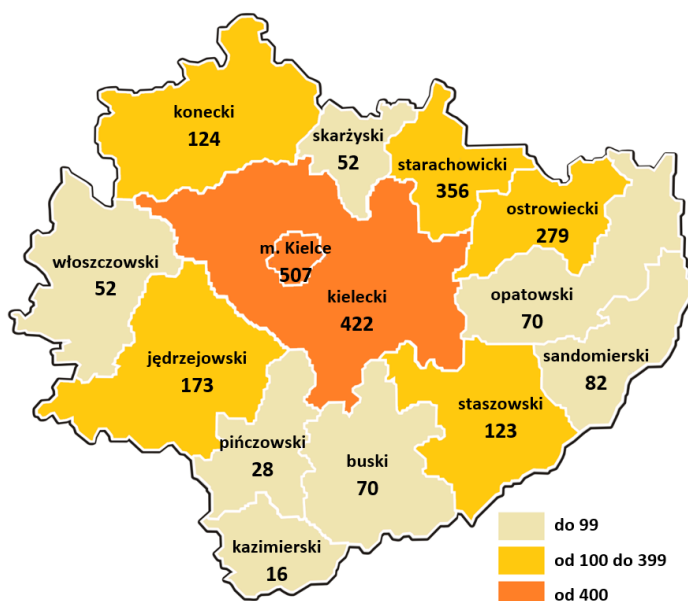
Wykres 52. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.

Źródło danych: Sprawozdanie MRPiPS-03R, CAS.

W latach 2021-2024 w województwie świętokrzyskim odnotowano spadek liczby rodzin i liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu.

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w 2024 roku była mniejsza o 1,3% w odniesieniu do 2021 roku i wynosiła 2 354 rodziny. Liczba osób w rodzinach korzystająca z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w 2024 roku wynosiła 3 444 osoby i była mniejsza o 6,7%.

Mapa 57. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w woj. świętokrzyskim w 2024 roku.

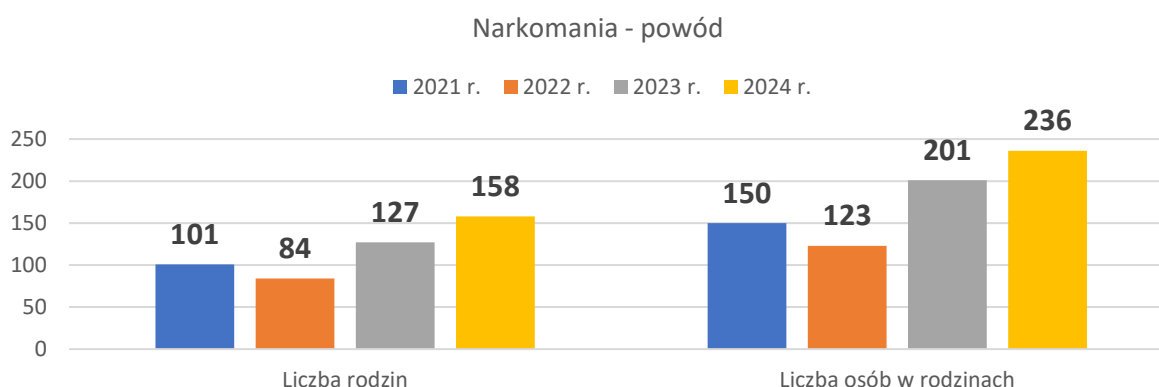

Źródło danych: Sprawozdanie MRPiPS-03R, CAS.

W 2024 roku w województwie świętokrzyskim najwięcej rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu odnotowano w mieście Kielce (507) i powiecie kieleckim (422), następnie w powiatach: starachowickim (356), ostrowieckim (279), jędrzejowskim (173), koneckim (124), staszowski (123).

Narkomania

Kolejnym problemem, który uwzględnia pomoc społeczna, jako powód korzystania ze świadczeń jest narkomania. Narkomania jest uzależnieniem przymusem zażywania środków odurzających, prowadzi m.in. do problemów zdrowotnych czy wykluczenia społecznego.

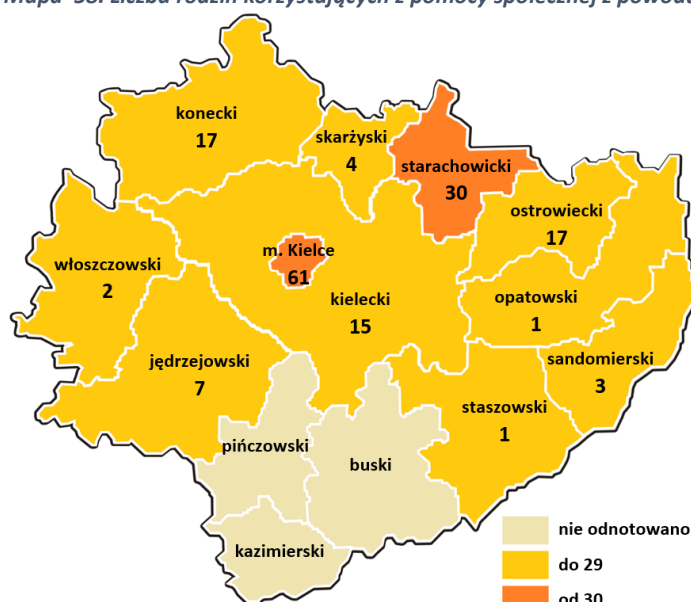
Wykres 53. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu narkomanii w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.

Źródło danych: Sprawozdanie MRPiPS-03R, CAS.

W latach 2021-2024 w województwie świętokrzyskim odnotowano wzrost liczby rodzin i liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu narkomanii.

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu narkomanii w 2024 roku była wyższa o 56% w odniesieniu do 2021 roku i wynosiła 158 rodzin.

Mapa 58. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu narkomanii w woj. świętokrzyskim w 2024 roku.

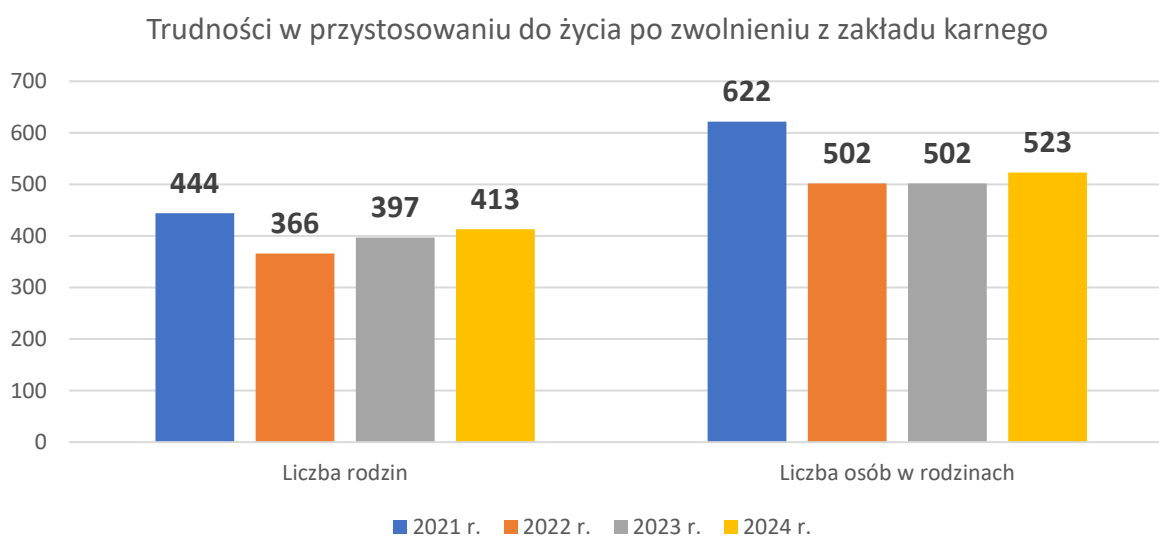

Źródło danych: Sprawozdanie MRPiPS-03R, CAS.

W 2024 roku w Świętokrzyskim najwięcej rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu odnotowano w mieście Kielce (61) i powiecie starachowickim (30).

Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego

Kwestia wsparcia dla osób opuszczających zakłady karne i inne jednostki penitencjarne znajduje swoje odzwierciedlenie również w przepisach ustawodawstwa socjalnego, w szczególności ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego stanowią jeden z elementów katalogu przyczyn uprawniających do otrzymania pomocy społecznej (art. 7 ust. 12).

Wykres 54. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.

Źródło danych: Sprawozdanie MRPiPS-03R, CAS.

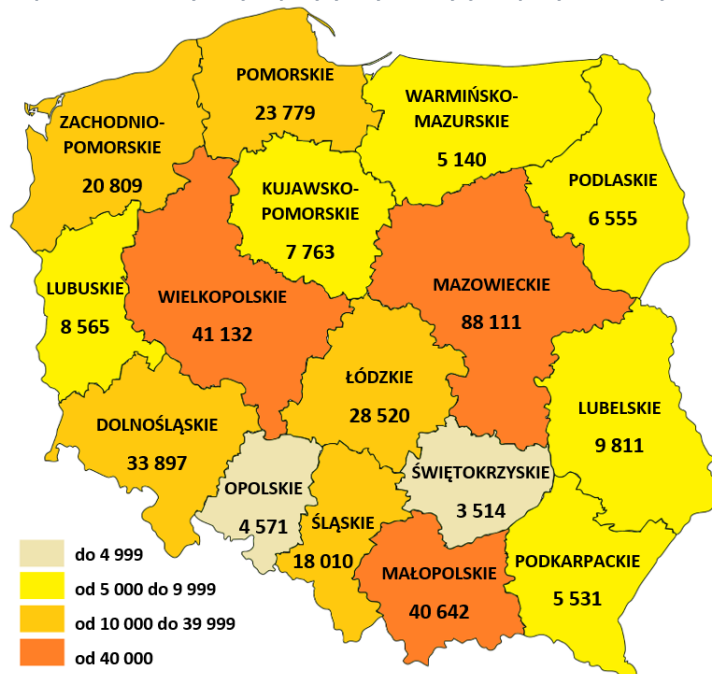
W województwie świętokrzyskim od 2022 roku odnotowano wzrost liczby rodzin i liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego. Liczba rodzin korzystająca z pomocy społecznej z tego powodu w 2024 roku wynosiła 413 i była większa 12,8% w stosunku do 2022 roku.

Migranci

W ostatnich latach Polska doświadcza nasilonego procesu migracji. Sytuacja związana z napływem cudzoziemców zmieniła się diametralnie w związku z konfliktem zbrojnym w Ukrainie. Napływ cudzoziemców rodzi określone konsekwencje dla polityki społecznej związane, chociażby z procesem wsparcia socjalnego, edukacją oraz integracją społeczną. Wsparcie to (w zależności od potrzeb), powinno objąć działania na rzecz asymilacji, pomoc prawną, psychologiczną oraz socjalną, naukę języka. W stanie nadzwyczajnym, jakim jest konflikt zbrojny za wschodnią granicą kraju, kwestia cudzoziemców będzie istotnym elementem polityki społecznej.

W latach 2021-2024 w województwie świętokrzyskim najwięcej wydanych pozytywnych decyzji na pobyt dla cudzoziemców wydano w 2022 roku (3 963 decyzje) – wzrost o 76,5%. W 2024 roku wydano 3 514 pozytywnych pozwoleń o 7,9% mniej w odniesieniu do 2023 r.

Mapa 59. Liczba wydanych pozytywnych decyzji na pobyt obcokrajowców w 2024 roku.

Źródło danych: Urząd do spraw cudzoziemców, statystyki dotyczące migracji.

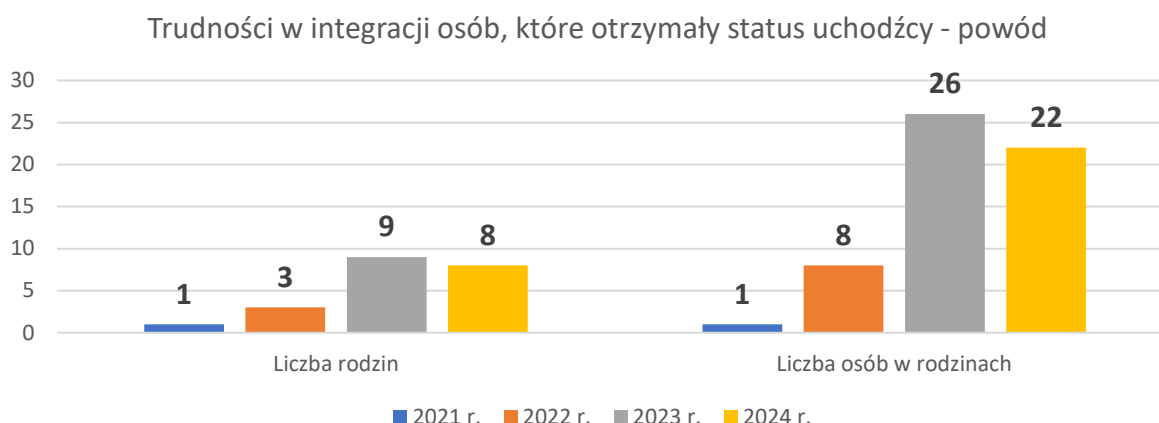
W całym kraju w 2024 r. wydano 346 350 pozytywnych decyzji ogółem na pobyt obcokrajowców. W województwie świętokrzyskim było to 3 514 decyzje, a więc 1% ogółu wydanych pozytywnych decyzji w Polsce (najmniej w całym kraju).

Tabela 35. Liczba obcokrajowców ubiegających się o pobyt w województwie świętokrzyskim w 2024 roku.

Kraj	Liczba obcokrajowców.
Ukraina	2 204
Indie	306
Białoruś	291
Chiny	109
Pozostałe	790
łącznie	3 700

Źródło danych: Urząd do spraw cudzoziemców, statystyki dotyczące migracji

Do województwa świętokrzyskiego przyjeżdżają w szczególności obywatele z: Ukrainy (2 204), Indii (306), Białorusi (291) oraz Chin (109).

Wykres 55. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy (art. 7 pkt 11) w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.

Źródło danych: Sprawozdanie MRPiPS-03R, CAS.

W latach 2021-2024 w województwie świętokrzyskim odnotowano wzrost liczby rodzin i liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy (art. 7 pkt 11).

Centrum integracji cudzoziemców

Zarząd Województwa Świętokrzyskiego w 2023 roku przyznał dofinansowanie utworzenia i prowadzenia Centrów Integracji Cudzoziemców sześciu podmiotom w ramach projektów dofinansowanych w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027, Priorytet 9. Usługi społeczne i zdrowotne, Działanie 09.03 „Aktywna integracja społeczna i zawodowa obywateli państw trzecich.

Tabela 36. Centra Integracji Cudzoziemców dofinansowane w ramach projektów z funduszy europejskich.

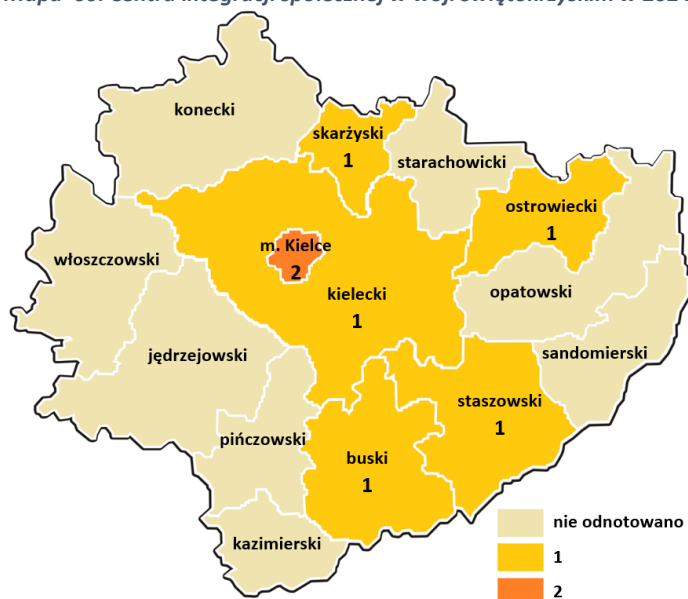
Lp.	Nazwa podmiotu	Nazwa projektu	Lokalizacja
1.	Stowarzyszenie Integracja Europa – Wschód *	INTEURO – program integracji i aktywizacji zawodowej cudzoziemców w województwie (projekt w realizacji w latach 2024-2025).	Kielce
2.	Stowarzyszenie Arka Nadziei	Utworzenie Pozarządowego Centrum Integracji Cudzoziemców działającego przy mieszkaniach socjalnych dla uchodźców wojennych w Dębskiej Woli (projekt w realizacji w latach 2024-2025).	Dębska Wola gm. Morawica
3.	Stowarzyszenie Nadzieja Rodzinie	Aktywna integracja społeczno-zawodowa obywateli państw trzecich poprzez utworzenie Centrum Integracji Cudzoziemców (projekt w realizacji w latach 2024-2025).	Kielce
4.	Fundacja Akademia Inicjatywy i Rozwoju	Poznajmy się! Moc integracji (projekt w realizacji w latach 2024-2025)	Ostrowiec Świętokrzyski
5.	Stowarzyszenie Youth Human Impact	„Świętokrzyskie Centrum Integracji Cudzoziemców”, czyli integracja bez granic obywateli Ukrainy (projekt realizowany w latach 2024-2025)	Kielce
6.	Consultor Sp z o.o	„Świętokrzyskie dla Ukrainy!” i „Integracja bez granic”(projekty realizowane w latach 2023-2024)	-

Źródło danych: ROPS UMWŚ.

Centra integracji społecznej (CIS)

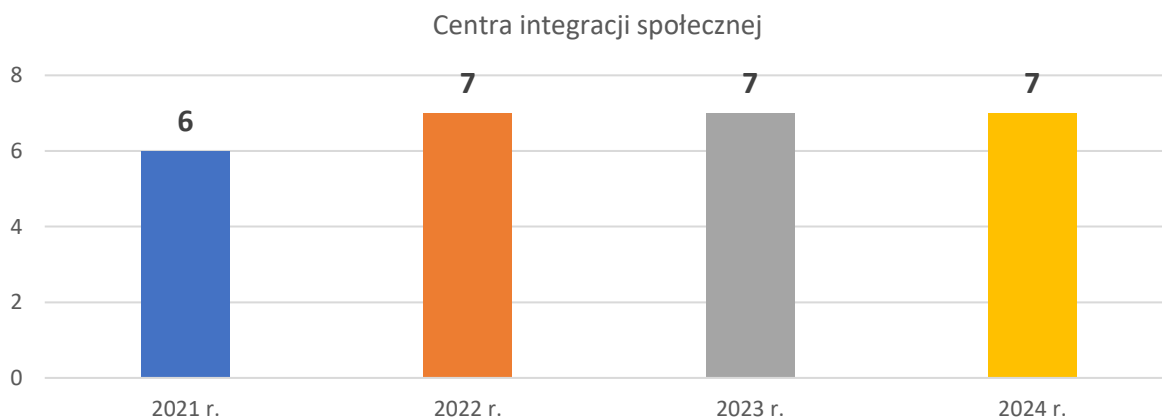
CIS to jednostki organizacyjne tworzone przez jednostkę samorządu terytorialnego lub organizację pozarządową, realizująca reintegrację zawodową i społeczną poprzez prowadzenie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym programów edukacyjnych, obejmujących m.in.: nabywanie umiejętności zawodowych, przekwalifikowanie lub podwyższanie kwalifikacji zawodowych oraz nabywanie innych umiejętności niezbędnych do codziennego życia.

Mapa 60. Centra integracji społecznej w woj. świętokrzyskim w 2024 r.

Źródło danych: Sprawozdanie OZPS w CAS, rejestr ŚUW.

W województwie świętokrzyskim w 2024 roku funkcjonowało 7 CIS. 2 centra prowadzone były przez jednostki samorządu terytorialnego, 5 przez organizacje pozarządowe. Na podstawie sprawozdań oceny zasobów pomocy społecznej w 2024 roku reintegracją społeczną i zawodową w CIS objęte zostały 544 osoby – o 9% mniej niż w 2023 roku. CIS funkcjonują w mieście Kielce oraz powiatach: buskim, kieleckim, ostrowieckim, skarżyskim i staszowskim.

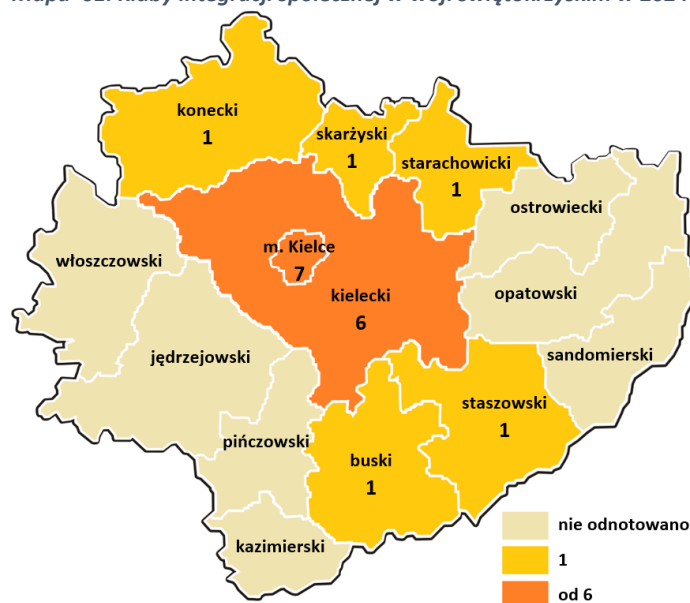
Wykres 56. Centra integracji społecznej w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.

Źródło danych: Sprawozdanie OZPS w CAS, rejestr ŚUW.

Kluby integracji społecznej (KIS)

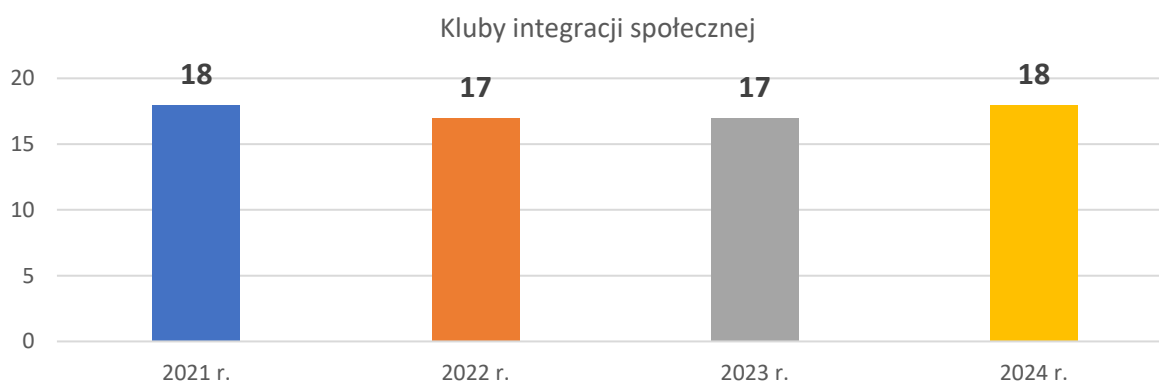
Celem KIS jest udzielanie pomocy osobom indywidualnym oraz ich rodzinom w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych oraz w podniesieniu kwalifikacji zawodowych jako wartości na rynku pracy. KIS działa na rzecz integrowania się osób o podobnych trudnościach i problemach życiowych. KIS może być powołany przez jednostkę samorządu terytorialnego lub organizację pozarządową.

Mapa 61. Kluby integracji społecznej w woj. świętokrzyskim w 2024 r.

Źródło danych: Sprawozdanie OZPS w CAS, rejestr ŚUW.

Na terenie województwa świętokrzyskiego w 2024 roku funkcjonowało 18 KIS. 4 kluby prowadzone były przez jednostki samorządu terytorialnego, a 14 klubów przez organizacje pozarządowe. W 2024 roku zajęcia z reintegracji społecznej i zawodowej w KIS rozpoczęło 681 osób – o 9% mniej w stosunku do 2023 roku. KIS funkcjonują w mieście Kielce i powiatach: buskim, kieleckim, koneckim, skarżyskim, starachowickim, staszowskim.

Wykres 57. Kluby integracji społecznej w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.

Źródło danych: Sprawozdanie OZPS w CAS, rejestr ŚUW.

Usługi reintegracji społeczno-zawodowej (KIS, CIS, ZAZ, W TZ)

Na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w 2025 roku w województwie świętokrzyskim 20 gmin realizowały usługi reintegracji społeczno-zawodowej w formie: klubu integracji społecznej, centrum integracji społecznej, zakładu aktywności zawodowej, warsztatu terapii zawodowej. 81 gmin nie wykazały tego typu usług, z 1 gminy nie uzyskano odpowiedzi w tym zakresie.

Mapa 62. Gminy, które realizują usługi reintegracji społeczno-zawodowej (KIS, CIS, ZAZ, W TZ) w 2025 r.

Źródło danych: Badanie ankietowe 30.06.2025 r.

26 gmin prognozuje wzrost zapotrzebowania na tego rodzaju usługi, 56 gmin szacuje, iż zapotrzebowanie nie wzrośnie, natomiast z 40 gmin nie uzyskano odpowiedzi.

Aktywna integracja

Przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej reprezentujących stanowisko gminy w kwestionariuszu ankietowym zapytano: „Czy na terenie gminy potrzebne są działania z zakresu szerokorozumianej aktywnej integracji (aktywizacja społeczna i zawodowa poza KIS/CIS/ZAZ/WTZ) osób wykluczonych społecznie lub biernych zawodowo?”.

Brak deklaracji

Odnotowano deklarację

W odpowiedzi na tak zadane pytanie 59 gmin jest zdecydowana na prowadzenie działań z zakresu szerokorozumianej aktywnej integracji. 43 gminy nie widzą takiej potrzeby. 59 gmin w najbliższych latach prognozuje wzrost zapotrzebowania na działania związane z szerokorozumianą aktywizacją społeczną i zawodową ww. grup.

Podsumowanie i wnioski

Obszar I. Rodzina i Piecza Zastępcza

- Liczba rodzin korzystająca z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w 2024 roku wyniosła 3 060 rodzin, co stanowi 11% z ogółu rodzin objętych pomocą społeczną.
- Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa wyniosła 1 668 rodzin (w tym liczba rodzin objęta pomocą społeczną w zakresie potrzeby ochrony wielodzietności stanowiła 74%).
- Udział rodzin korzystających z potrzeby ochrony macierzyństwa, w zakresie: ochrony wielodzietności zwiększył się z 69% w 2021 roku do 74% w 2024 roku.
- W 11 gminach nie odnotowano zatrudnienia asystenta rodziny w 2024 r.
- 42% rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, objętych było asystenturą rodzinną. 58% rodzin potencjalnie potrzebujących tego typu wsparcia nie jest objętych asystenturą rodziny.
- Liczba rodzin potrzebujących wsparcia asystenta rodziny – szacowna przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej wynosi 255 rodzin.
- Zapotrzebowanie na liczbę etatów asystentów rodziny w województwie świętokrzyskim oszacowane zostało na około 117 etatów.
- Rola rodziny wspierającej nie jest dostatecznie doceniana. W 2024 nie odnotowano funkcjonowania tego typu rodzin w województwie świętokrzyskim. Zapotrzebowanie na świadczenie usługi przez rodziny wspierające szacowane przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej wynosi 64 rodziny.
- W 55% (55) gmin województwa świętokrzyskiego nie odnotowano placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.
- W regionie odnotowano 74 jednostki specjalistycznego poradnictwa, w kilkudziesięciu gminach nie odnotowano tego typu placówek wsparcia.
- Zapotrzebowanie w gminach z województwa świętokrzyskiego w zakresie świadczenia poradnictwa specjalistycznego wynosi 2 478 osób.
- W województwie świętokrzyskim w 2024 r. w pieczy zastępczej łącznie przebywało 2 033 dzieci z tego 68% w rodzinnej pieczy zastępczej, 32% w instytucjonalnej pieczy.

- Głównym powodem umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej w województwie świętokrzyskim są uzależnienia rodziców. Co drugie dziecko w pieczy znajduje się na skutek problemu uzależnienia najbliższych od alkoholu lub innych środków (51%). W następnej kolejności jest: bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (20%), pótsieroctwo (8%), przemoc w rodzinie (5%), sieroctwo (4%), długotrwała lub ciężka choroba co najmniej jednego z rodziców (3%), niepełnosprawności co najmniej jednego z rodziców (2%).
- Świętokrzyskie rodziny zastępcze to w większości (ok. 69%) rodziny spokrewnione. W drugiej kolejności to rodziny niezawodowe (28%), natomiast rodziny zastępcze zawodowe stanowią zaledwie 3% ogółu rodzin zastępczych funkcjonujących w województwie świętokrzyskim. Rodzinne domy dziecka stanowią 1% ogółu rodzin zastępczych w regionie.
- W 2024 r. w regionie funkcjonowało 27 rodzin, w tym 8 pełniących funkcję pogotowia rodzinnego oraz 1 rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna.
- W regionie w 2024 roku funkcjonowało 14 rodzinnych domów dziecka, o 1 więcej niż w 2023 roku, przebywało w nich 89 dzieci.
- W województwie świętokrzyskim w 2024 r. odnotowano 60 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.
- W 2024 roku przysposobionych zostało 33 dzieci w tym: 2 dzieci z pieczy instytucjonalnej, 23 z rodzinnej pieczy zastępczej, 8 z rodzin biologicznych.
- W województwie świętokrzyskim w 2024 r. wskaźnik liczby wypełnionych przez Policję „Niebieskich Kart – A” w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców wynosił 247 i kolejny rok z był jednym z najwyższych w kraju.
- Najczęstszym rodzajem przemocy domowej odnotowywanym przez Policję w województwie świętokrzyskim jest przemoc psychiczna – 52,9% wszystkich przypadków w regionie. W drugiej kolejności najczęściej dochodzi do przemocy fizycznej – 35,1%.
- Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy domowej w 2024 roku była mniejsza o 38% w odniesieniu do 2021 roku i wynosiła 537 rodzin.
- Wg przeprowadzonego badania ankietowego w województwie świętokrzyskim 24 gminy realizowały usługę interwencji kryzysowej.
- 35 jednostek samorządu terytorialnego prognozuje wzrost zapotrzebowania na świadczenia interwencji kryzysowej, 45 gmin szacuje, iż zapotrzebowanie nie wzrośnie, natomiast z 22 gmin nie uzyskano odpowiedzi.

Obszar II. Osoby potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu
(seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami, osoby przewlekłe chore oraz ich otoczenie)

- Województwo świętokrzyskie jest regionem najszybciej starzejącym się w Polsce. Według prognoz demograficznych proces starzenia się populacji będzie się pogłębiał.
- Zmniejszać się będą zasoby nieformalnej opieki nad osobami starszymi:
 - ✓ współczynnik potencjalnego wsparcia (potential support ratio), określający stosunek osób w wieku 15–64 do liczby osób w wieku 65 lat i więcej, wynosi w 2024 roku dokładnie 3,8 osoby, a według prognoz do 2035 r. spadnie do poziomu oscylującego wokół 1,5 osoby;
 - ✓ współczynnik wsparcia rodziców (parent support ratio) liczba osób w wieku 85 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 50–64 lata, w 2024 roku wynosi 13,4 pkt (czyli 13,4 osób starszych w wieku 85+ „przypada” na 100 osób w wieku 50–64 lata). Im wskaźnik niższy, tym większa szansa na dostarczenie nieformalnych usług opiekuńczych najstarszym mieszkańcom regionu;
 - ✓ współczynnik potencjału pielęgnacyjnego, jest to stosunek liczby kobiet w wieku 45–64 lat (a więc osób potencjalnie najczęściej udzielających pomocy i opiekujących się osobami starszymi) do liczby osób w wieku 80 lat i więcej. Dla województwa świętokrzyskiego w 2024 r. wyniósł on 2,8 osoby i był mniejszy od współczynnika krajowego. Oznacza to, że w województwie świętokrzyskim niespełna trzy potencjalne „opiekunki” przypadają na jedną starszą osobę w wieku 80 lat.
- Świętokrzyskie znajduje się wśród województw o najwyższej wartości wskaźnika liczby osób z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności lub stopniu niezdolności do pracy na 1 tys. ludności.
- Infrastruktura wsparcia o charakterze dziennym nie jest dostatecznie rozwinięta, a jej rozmieszczenie na terenie województwa jest nierównomierne. Brak tego typu infrastruktury najczęściej odnotowywany jest w południowej części województwa.
- W 2024 roku wartość wskaźnika liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 1000 mieszkańców utrzymywała się na wysokim poziomie i wynosiła 18.
- W regionie osoby z niepełnosprawnościami najczęściej należą do najstarszej grupy wieku, tj. powyżej 60 roku życia (21 196 osób) – stanowią 50% ogółu społeczności osób z niepełnosprawnościami (co druga osoba z niepełnosprawnością jest w wieku starszym).
- W 2024 r. z usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania skorzystały 3 907 osoby.

- 84 gmin realizuje usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania przyznane decyzją administracyjną.
- Przedstawiciele ośrodków pomocy społecznej wskazali, iż powodem braku realizacji usług opiekuńczy jest m.in.: brak zapotrzebowania, brak zgłoszeń przez mieszkańców w tym zakresie, ograniczona liczba środków finansowych, zamieszkanie w gminie rodzin wielopokoleniowych, których członkowie rodzin opiekują się osobami wymagającymi wsparcia i otrzymują pomoc w ramach przyznawanych świadczeń tj. zasiłek dla opiekuna, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenia pielęgnacyjne, funkcjonują sąsiedzkie usługi opiekuńcze.
- 88 gmin prognozuje wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania. Szacunkowa liczba potrzebujących tego typu wsparcia obecnie lub w najbliższej przyszłości określona przez jednostki wynosi 3 824 osoby. „Luka potrzeb” dla województwa w zakresie świadczenia usług opiekuńczych wynosi 777 osób.
- 18 gmin realizowało specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania.
- Specjalistycznymi usługami opiekuńczymi 2024 roku objętych zostało 102 osoby.
- Szacunkowa liczba osób potrzebujących tego typu wsparcia obecnie lub w najbliższej przyszłości dla całego województwa wynosi 426 osób. „Luka potrzeb” dla województwa świętokrzyskiego w zakresie świadczenia usług specjalistycznych wynosi 243 osób.
- Najczęściej podawane przyczyny braku realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych to brak środków finansowych na realizację tego typu usług, w następnej kolejności brak wykwalifikowanej kadry do świadczenia usługi. Część gmin wskazało, że osoby potrzebujące specjalistycznego wsparcia, objęte są opieką i wsparciem najbliższej rodziny – pobierają świadczenia pielęgnacyjne.
- 91 gminy realizowały usługi polegające na wsparciu przez asystenta osoby z niepełnosprawnościami. Usługą objętych zostało 3 878 osób. 88 gmin prognozuje wzrost zapotrzebowania na tego rodzaju usługi. Szacunkowa liczba osób potrzebujących tego typu usług, obecnie lub w najbliższej przyszłości dla całego województwa wynosi 5 711 osób. „Luka potrzeb” dla województwa świętokrzyskiego w zakresie świadczenia usługi wynosi 1 833 osoby.
- 71 gmin realizowało usługę opieki „wytchnieniowej” dla opiekuna faktycznego osoby potrzebującej wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Usługą objętych zostało 1 206 osób. 78 gminy prognozują wzrost zapotrzebowania na tego rodzaju usługi. Szacunkowa liczba osób potrzebujących tego typu usług obecnie lub w najbliższej przyszłości dla całego

województwa wynosi 2 410 osób. „Luka potrzeb” dla województwa świętokrzyskiego w zakresie świadczenia usługi wynosi 1 204 osoby.

- 34 gminy realizowały sąsiedzkie usługi opiekuńcze. Usługą objętych zostało 337 osób. 50 gminy prognozują wzrost zapotrzebowania na tego rodzaju usługi. Szacunkowa liczba osób potrzebujących tego typu usług obecnie lub w najbliższej przyszłości dla całego województwa wynosi 754 osób. „Luka potrzeb” dla województwa świętokrzyskiego w zakresie świadczenia usługi wynosi 417 osób.
- Miejsce koordynacji usług społecznych i zdrowotnych utworzono w 7 gminach: Brody, Górnio, Mniów, Połaniec, Skarżysko-Kamienna, Starachowice, Staszów.
- 21 gmin realizowało usługę transportową zwiększającą mobilność osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Usługą objętych zostało 958 osób. 5 gminy prognozuje wzrost zapotrzebowania na tego rodzaju usługi. Szacunkowa liczba osób potrzebujących tego typu usług obecnie lub w najbliższej przyszłości dla całego województwa wynosi 2 217 osób. „Luka potrzeb” dla województwa w zakresie świadczenia usługi wynosi 1 259 osób.
- W województwie świętokrzyskim 58 gmin realizowało usługę polegającą na zapewnieniu dziennego ośrodka wsparcia dla osób potrzebujących wsparcia w formie m.in.: dziennego domu pomocy, klubu seniora, dziennego domu seniora. Dienne ośrodki wsparcia swoimi działaniami objęły 3 858 osób. 63 gmin prognozuje wzrost zapotrzebowania na tego rodzaju usługi. Szacunkowa liczba osób potrzebujących tego typu wsparcia obecnie lub w najbliższej przyszłości określona przez jednostki wynosi 4 983 osoby. „Luka potrzeb” dla województwa w zakresie świadczenia usługi wynosi 1 125 osób.
- Liczba pacjentów zakładów opieki długoterminowej wzrasta wraz z wiekiem. W województwie świętokrzyskim największą grupą pacjentów są osoby w wieku 80 lat lub więcej (649).
- W regionie widoczny jest niedostateczny dostęp do leczenia geriatrycznego, mała liczba lekarzy ze specjalizacją w dziedzinie geriatry, którzy w umiejętny sposób zajmowałiby się i leczyli osoby starsze, z niepełnosprawnościami, z chorobami współistniejącymi.
- Brak odpowiedniej liczby podmiotów zajmujących się rehabilitacją. Niewystarczająca dostępność do ww. usług (długi czas oczekiwania).
- Niedostateczny dostęp do usługi „wytnieniowej” dla opiekunów faktycznych.

Obszar III. Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

- Wskaźnik liczby osób leczonych w poradniach dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego na 1000 ludności w województwie świętokrzyskim wyniósł 42,5 pkt, w stosunku do wskaźnika dla Polski (56,3), wskaźnik obliczony dla województwa świętokrzyskiego był niższy o 13,8 pkt.
- Wskaźnik liczby osób leczonych w poradniach dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego (zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania – bez uzależnień) na 1000 ludności w woj. świętokrzyskim wyniósł 36,6 i był niższy na tle średniej krajowej 47,7.
- W 2024 r. ze specjalistycznych usług opiekuńczych tego rodzaju skorzystało 2 638 osób, o 87,7% więcej niż w 2021 roku.
- 63 gminy realizowało specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. 62 gmin prognozuje wzrost zapotrzebowania na tego rodzaju usługi. Szacunkowa liczba osób potrzebujących tego typu usług obecnie lub w najbliższej przyszłości dla całego województwa wynosi 2 388 osób. „Luka potrzeb” dla województwa świętokrzyskiego w zakresie świadczenia usługi wynosi 449 osób.
- W województwie świętokrzyskim funkcjonuje 7 ośrodków środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży – I poziom referencyjny.
- W 2024 roku w województwie świętokrzyskim odnotowano 329 mieszkań treningowych i wspomaganych.
- 41 gmin prognozuje wzrost zapotrzebowania na tworzenie mieszkania wspomagane, treningowe, wspierane z koszykiem usług dostosowanych do indywidualnych potrzeb osoby.
- 10 jednostek samorządu terytorialnego posiada zasoby lokalowe do utworzenia tego rodzaju mieszkań, są to gminy: Brody, Kazimierza Wielka, Kielce, Mniów, Osiek, Ostrowiec Świętokrzyski, Pawłów, Skarżysko-Kamienna, Sandomierz, Starachowice.
- Przybliżona liczba mieszkań możliwych do utworzenia przez jednostki samorządu terytorialnego wynosi 45.
- Nierównomierny dostęp do opieki psychiatrycznej w regionie, w szczególności ograniczony dostęp do świadczeń opieki psychiatrycznej dla mieszkańców wsi.
- Niewystarczający dostęp do kompleksowego leczenia psychiatrycznego dzieci i młodzieży.
- Zbyt mała ilość środowiskowych form wsparcia tj.: centra zdrowia psychicznego, zespoły leczenia środowiskowego, mieszkania chronione o charakterze wspomagającym dla osób chorujących psychicznie.

Obszar IV. Osoby w kryzysie bezdomności

- W województwie świętokrzyskim było to 866 osób będących w kryzysie bezdomności, co stanowi udział zaledwie 3% w skali kraju.
- Świętokrzyskie nie jest województwem o najniższej liczbie osób w kryzysie bezdomności. Mniejszą liczbę osób doznających bezdomności odnotowano w czterech województwach: lubelskim (832), lubuskim (717), opolskim (767), podlaskim (638).
- W województwie świętokrzyskim w latach 2019-2024 odnotowano wzrost osób w kryzysie bezdomności z 794 do 866 osób doświadczających bezdomności.
- W 2024 roku liczba kobiet w kryzysie bezdomności w regionie wynosiła 143, natomiast liczba mężczyzn 723.
- Osoby w wieku powyżej 60 lat stanowią najlichnieszą grupę osób w kryzysie bezdomności w województwie świętokrzyskim (396 osób). Następnie liczną grupę doznającą bezdomności stanowią osoby w wieku 41-60 lat (344).
- Główną grupę osób w kryzysie bezdomności stanowią obywatele Polski.
- Najlichnieszą grupą są osoby pozostające w kryzysie bezdomności od 2 do 5 lat – stanowią 27%. Blisko co czwarta osoba w kryzysie bezdomności (24%) pozostaje od 5 do 10 lat.
- Największą grupę osób w kryzysie bezdomności stanowią osoby z wykształceniem zawodowym (44%), następnie podstawowym (28%).
- Najczęstszą formą pomocy, z której korzystały osoby w kryzysie bezdomności, jest schronienie. Na drugim miejscu jest posiłek, na trzecim opieka zdrowotna.
- Obszary, w których osoby w kryzysie bezdomności oczekują pomocy, to zapewnienie: schronienia, żywności, mieszkania, wsparcia finansowego, usług zdrowotnych.
- W latach 2021-2024 w województwie świętokrzyskim odnotowano wzrost liczby osób, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej z powodu bezdomności.
- Liczba miejsc zapewniających schronienie dla osób w kryzysie bezdomności w 2025 roku zmniejszyła się o 1 placówkę.
- W województwie świętokrzyskim 2 gminy realizowały usługę polegającą na pracy z osobami w kryzysie bezdomności (Streetworking).
- 5 gmin prognozuje wzrost zapotrzebowania na tego rodzaju usługi. Szacunkowa liczba osób potrzebujących tego typu usług obecnie lub w najbliższej przyszłości dla całego województwa wynosi 323 osób. „Luka potrzeb” dla województwa świętokrzyskiego w zakresie świadczenia usługi wynosi 114 osób.

Obszar V. Aktywna integracja społeczna i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

- W 2024 r. wartość wskaźnika osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców w województwie świętokrzyskim wyniosła 13,9. Tym samym województwo świętokrzyskie było w gronie ośmiu województw, w których wskaźnik ten osiągnął wartość nieznacznie powyżej średniej krajowej (13,8).
- Na koniec 2024 r. wartość stopy bezrobocia po korekcie GUS w województwie świętokrzyskim (7,5%) była wyższa o 2,4 pkt proc. w stosunku do stopy bezrobocia w Polsce (5,1%).
- W regionie jako długotrwale bezrobotni zarejestrowanych było łącznie 16 462 osoby, w tym 8 635 kobiet (tj. 52,5% ogółu). W porównaniu do grudnia 2023 roku populacja ta zmniejszyła się o 222 osoby (o 1,3%).
- W latach 2021-2024 w województwie świętokrzyskim odnotowano spadek liczby rodzin i liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu.
- Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu narkomanii w 2024 roku była wyższa o 56% w odniesieniu do 2021 roku i wynosiła 158 rodzin.
- W województwie świętokrzyskim od 2022 roku odnotowano wzrost liczby rodzin i liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.
- W 2024 roku wydano 3 514 pozytywnych decyzji na pobyt dla cudzoziemców – o 7,9% mniej w odniesieniu do 2023 r.
- W całym kraju w 2024 r. wydano 346 350 pozytywnych decyzji ogółem na pobyt obcokrajowców. W województwie świętokrzyskim było to 3 514 decyzje, a więc 1% ogółu wydanych pozytywnych decyzji w Polsce (najmniej w całym kraju).
- 20 gmin realizowały usługi reintegracji społeczno-zawodowej w formie: klubu integracji społecznej, centrum integracji społecznej, zakładu aktywności zawodowej, warsztatu terapii zawodowej. 26 gmin prognozuje wzrost zapotrzebowania na tego rodzaju usługi.
- 59 gmin jest zdecydowana na prowadzenie działań z zakresu szerokorozumianej aktywnej integracji (inna niż podmioty reintegracji społeczno-zawodowej) i w najbliższych latach prognozuje wzrost zapotrzebowania na działania związane z tego rodzaju usługami.

Spis

Grafika 1.	Współczynnik potencjalnego wsparcia osób starszych (określa stosunek osób w wieku 15-64 do liczby osób w wieku 65 lat i więcej) w woj. świętokrzyskim w 2024 r.	46
Grafika 2.	Współczynnik wsparcia rodziców (liczba osób w wieku 85 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 50-64 lata) w woj. świętokrzyskim w 2024 r.....	47
Grafika 3.	Współczynnik potencjału pielęgnacyjnego (liczba kobiet w wieku 45-64 lat do liczby osób w wieku 80 lat i więcej) w woj. świętokrzyskim w 2024 r.	47
Mapa 1.	Wskaźnik liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 1000 mieszkańców w 2024 r..	5
Mapa 2.	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w woj. świętokrzyskim w 2024 roku.	7
Mapa 3.	Liczba rodzin korzystających z pomocy z potrzeby ochrony macierzyństwa w woj. świętokrzyskim w 2024 roku.....	8
Mapa 4.	Zatrudnienie asystentów rodziny w woj. świętokrzyskim w 2024 r.	9
Mapa 5.	Realizacja usług placówek dziennego wsparcia dla dzieci i młodzieży w gminach woj. świętokrzyskiego w 2025 r.....	13
Mapa 6.	Liczba rodzin, które skorzystały z poradnictwa specjalistycznego w woj. świętokrzyskim 2024 r.	14
Mapa 7.	Jednostki specjalistycznego poradnictwa funkcjonujących w woj. świętokrzyskim w 2024 r.	15
Mapa 8.	Usługa poradnictwa specjalistycznego (prawne, socjalne, psychologiczne, rodzinne) świadczone w 2025 r.....	23
Mapa 9.	Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem wg powiatów w 2024 r.....	26
Mapa 10.	Liczba rodzin zastępczych niezawodowych wg powiatów w 2024 r.....	27
Mapa 11.	Liczba rodzin zastępczych zawodowych wg powiatów w 2024 r.....	28
Mapa 12.	Liczba rodzinnych domów dziecka w woj. świętokrzyskim wg powiatów w 2024 r.....	30
Mapa 13.	Liczba rodzinnych domów dziecka w woj. świętokrzyskim wg powiatów w 2024 r.....	30
Mapa 14.	Placówki opiekuńczo-wychowawcze w woj. świętokrzyskim w 2025 r.....	33
Mapa 15.	Liczba wypełnionych przez Policję „Niebieskich Kart – A” w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców w 2024 r.....	37
Mapa 16.	Gminy, które realizowały interwencję kryzysową w woj. świętokrzyskim w 2025 r.....	40
Mapa 17.	Procentowy udział mieszkańców w wieku 60+ w populacji w 2024 r.	42
Mapa 18.	Mieszkańcy w wieku 60 lat i więcej, % udział w powiatach itp. świętokrzyskiego w 2024 r.	43
Mapa 19.	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w woj. świętokrzyskim w 2024 roku.....	49
Mapa 20.	Osoby z niepełnosprawnościami prawnie na 1 tys. ludności według województw (stan w dniu 31.12) w 2023 r.....	50
Mapa 21.	Liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu niepełnosprawności w woj. świętokrzyskim w 2024 r.....	52
Mapa 22.	Realizacja usług opiekuńczych przez samorządy gminne w woj. świętokrzyskim w 2025 r.	57
Mapa 23.	Realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych przez samorządy gminne w 2025 r.	59
Mapa 24.	Gminy, które realizują usługi asystenta osoby z niepełnosprawnością w 2025 r.....	61

Mapa 25.	Gminy, które realizują usługi opieki „wytchnieniowej” dla opiekuna faktycznego osoby potrzebującej wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w 2025 r.	62
Mapa 26.	Gminy, które realizują sąsiedzkie usługi opiekuńcze w 2025 r.	63
Mapa 27.	Gminy, które realizują usługi transportowe zwiększające mobilność osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w 2025 r.	64
Mapa 28.	Funkcjonowanie transportu publicznego i niepublicznego w gminach woj. świętokrzyskiego w 2025 r.	65
Mapa 29.	Dzienne domy pomocy w woj. świętokrzyskim w 2024 r.	66
Mapa 30.	Rodzinne domy pomocy w regionie w 2024 r.	67
Mapa 31.	Dzienne domy seniora w woj. świętokrzyskim w 2024 r.	68
Mapa 32.	Kluby seniora w woj. świętokrzyskim w 2024 r.	69
Mapa 33.	Funkcjonowanie dziennych ośrodków wsparcia dla osób potrzebującej wsparcia (dzienne domy pomocy, kluby seniora, dzienne domy seniora) w gminach woj. świętokrzyskiego.	70
Mapa 34.	Warsztaty Terapii Zajęciowej w woj. świętokrzyskim w 2024 r.	71
Mapa 35.	Zakłady aktywności zawodowej w woj. świętokrzyskim w 2025 r.	73
Mapa 36.	Zakłady pracy chronionej w województwie świętokrzyskim w 2024 r.	73
Mapa 37.	Domy pomocy społecznej w woj. świętokrzyskim w 2024 r.	75
Mapa 38.	Placówki zapewniające całodobową opiekę w woj. świętokrzyskim ujęciu powiatowym w 2024 r.	76
Mapa 39.	Zakłady opiekuńczo-lecznicze w woj. świętokrzyskim w 2024 r.	77
Mapa 40.	Leczeni na zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania włącznie z uzależnieniami na 1000 ludności wg województw w 2023 r.	88
Mapa 41.	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi w woj. świętokrzyskim w 2024 roku.	91
Mapa 42.	Gminy, które realizowały usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania w woj. świętokrzyskim w 2025 r.	92
Mapa 43.	Ośrodki wsparcia w województwie świętokrzyskim w 2024 r.	93
Mapa 44.	Środowiskowe domy samopomocy w woj. świętokrzyskim w 2024 r.	94
Mapa 45.	Mieszkania treningowe i wspomagane w woj. świętokrzyskim - liczba miejsc w 2024 r.	95
Mapa 46.	Gminy, które deklarują zasoby lokalowe do utworzenia mieszkań wspomaganych, treningowych, wspieranych wg stanu na I półrocze 2025 r.	96
Mapa 47.	Liczba osób w kryzysie bezdomności wg województw w 2024 roku.	100
Mapa 48.	Liczba korzystających z pomocy społecznej z potrzeby bezdomności w woj. świętokrzyskim w 2024 roku.	105
Mapa 49.	Placówki świadczące pomoc dla osób w kryzysie bezdomności (noclegownie, schroniska dla osób bezdomnych, ogrzewalnie) w woj. świętokrzyskim w 2025 r.	106
Mapa 50.	Gminy, które realizowały usługi streetworkera w 2025 r.	107
Mapa 51.	Wskaźnik liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców w 2024 r.	108
Mapa 52.	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w woj. świętokrzyskim w 2024 roku.	109
Mapa 53.	Stopa bezrobocia wg województw (stan na 31 grudnia po korekcie GUS) w 2024 r.	110
Mapa 54.	Stopa bezrobocia (stan na XII.) w powiatach województwa świętokrzyskiego w 2024 r.	111
Mapa 55.	Udział długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem w 2024 r.	112
Mapa 56.	Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w bezrobotnych ogółem (%) w 2024 r.	113

Mapa 57.	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w woj. świętokrzyskim w 2024 roku.....	114
Mapa 58.	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu narkomanii w woj. świętokrzyskim w 2024 roku.....	115
Mapa 59.	Liczba wydanych pozytywnych decyzji na pobyt obcokrajowców w 2024 roku.	117
Mapa 60.	Centra integracji społecznej w woj. świętokrzyskim w 2024 r.	119
Mapa 61.	Kluby integracji społecznej w woj. świętokrzyskim w 2024 r.	120
Mapa 62.	Gminy, które realizują usługi reintegracji społeczno-zawodowej (KIS, CIS, ZAZ, WTZ) w 2025 r.	121
Mapa 63.	Gminy, które deklarują działania z zakresu szerokorozumianej aktywnej integracji (aktywizacja społeczna i zawodowa poza KIS/CIS/ZAZ/WTZ).	122
Tabela 1.	Liczba asystentów i rodzin objętych asystenturą w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.	10
Tabela 2.	Tabela. Rodziny wspierające w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.....	11
Tabela 3.	Punkty konsultacyjne odnotowane w woj. świętokrzyskiego w 2024 r.	16
Tabela 4.	Ośrodek interwencji kryzysowej (OIK) w woj. świętokrzyskim w 2024 r.....	19
Tabela 5.	Punkt interwencji kryzysowej (PIK) w woj. świętokrzyskim w 2024 r.	20
Tabela 6.	Specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej w 2024 roku.	20
Tabela 7.	Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży w woj. świętokrzyskim w 2024 roku.	21
Tabela 8.	Schronisko dla osób doznających przemocy w woj. świętokrzyskim w 2024 roku.	22
Tabela 9.	Liczba dzieci w pieczy zastępczej (instytucjonalnej i rodzinnej) w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.	23
Tabela 10.	Liczba rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka oraz liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej (stan na II półrocze 2024 r.).	25
Tabela 11.	Liczba rodzin zastępczych zawodowych, z wyszczególnieniem rodzin pełniących funkcję pogotowia rodzinnego oraz rodzin zastępczych specjalistycznych w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.	29
Tabela 12.	Liczba adopcji w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.....	31
Tabela 13.	Adopcje w województwie świętokrzyskim w 2024 r.	31
Tabela 14.	Placówki opiekuńczo-wychowawcze wg pełniących funkcji w 2024 r.....	34
Tabela 15.	Młodzieżowe ośrodki wychowawcze i młodzieżowe ośrodki socjoterapii w woj. świętokrzyskim.....	36
Tabela 16.	Usługi opiekuńcze ogółem w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2021-2024.....	56
Tabela 17.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2021-2024.....	59
Tabela 18.	Zakłady opiekuńczo-leczniczy w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2021-2024.....	77
Tabela 19.	Zakłady pielęgnacyjno-leczniczy w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2021-2024... ..	77
Tabela 20.	Hospicja w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2021-2024.	78
Tabela 21.	Wykaz poradni geriatrycznych udzielających świadczeń zdrowotnych posiadających kontrakt z NFZ.	81
Tabela 22.	Wykaz oddziałów geriatrycznych udzielających świadczeń zdrowotnych posiadających kontrakt z NFZ.	81
Tabela 23.	Wykaz poradni medycyny paliatywnej udzielających świadczeń zdrowotnych posiadających kontrakt z NFZ.	82
Tabela 24.	Wykaz hospicjum stacjonarnego udzielającego świadczeń zdrowotnych posiadających kontrakt z NFZ.	82

Tabela 25.	Wykaz hospicjum domowego udzielającego świadczeń zdrowotnych posiadających kontrakt z NFZ.	83
Tabela 26.	Wykaz zakładów opiekuńczo leczniczych udzielających świadczeń zdrowotnych posiadających kontrakt z NFZ.	83
Tabela 27.	Wykaz zakładów poradni rehabilitacyjnych udzielających świadczeń posiadających kontrakt z NFZ.	85
Tabela 28.	Wykaz świadczeniodawców realizujących długoterminową opiekę pielęgniarstwa posiadających kontrakt z NFZ.	86
Tabela 29.	Leczeni w poradniach dla osób z zaburzeniami psychicznymi wg typu zaburzeń w regionie w latach 2020-2023.	90
Tabela 30.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2021-2024.....	91
Tabela 31.	Centra Zdrowia Psychicznego funkcjonujące w regionie.....	98
Tabela 32.	Ośrodki środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży – I poziom referencyjny funkcjonujących na terenie województwa świętokrzyskiego.....	98
Tabela 33.	Obywatelstwo osób w kryzysie bezdomności w woj. świętokrzyskim w 2024 r.	101
Tabela 34.	Czas kryzysu bezdomności osób, z którymi przeprowadzono wywiad w woj. świętokrzyskim w 2024 r.....	102
Tabela 35.	Liczba obcokrajowców ubiegających się o pobyt w województwie świętokrzyskim w 2024 roku.....	117
Tabela 36.	Centra Integracji Cudzoziemców dofinansowane w ramach projektów z funduszy europejskich.....	118
Wykres 1.	Wskaźnik liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na 1000 mieszkańców w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.....	6
Wykres 2.	Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.	6
Wykres 3.	Wskaźnik liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa na 1000 mieszkańców w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.	7
Wykres 4.	Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.	8
Wykres 5.	Liczba rodzin objętych asystenturą rodzinną w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.	10
Wykres 6.	Poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, rodzinne) w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.....	14
Wykres 7.	Powody umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej w woj. świętokrzyskim w 2024 r. ...	24
Wykres 8.	Liczba rodzin zastępczych w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.	25
Wykres 9.	Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.	26
Wykres 10.	Liczba rodzin zastępczych niezawodowych w latach 2021-2024.	27
Wykres 11.	Liczba rodzin zastępczych zawodowych w latach 2021-2024.	28
Wykres 12.	Liczba rodzinnych domów dziecka w latach 2021-2024.....	29
Wykres 13.	Liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych w woj. świętokrzyskim w latach 2022-2025.	33

Wykres 14.	„Niebieska Karta” w Świętokrzyskiej Policji w latach 2021-2024.	38
Wykres 15.	Wskaźnik liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy domowej na 1000 mieszkańców w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.	38
Wykres 16.	Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy domowej w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.	39
Wykres 17.	Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych interwencją kryzysową w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.	39
Wykres 18.	Procentowy udział mieszkańców w wieku 60+ w populacji w latach 2021-2024.	42
Wykres 19.	Mieszkańcy w wieku 60 lat i więcej w woj. świętokrzyskim wg powiatów w 2024 r. .	43
Wykres 20.	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym (do 17 lat) w latach 2021-2024.	44
Wykres 21.	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (wiek zdolności do pracy) w latach 2021-2024.	44
Wykres 22.	Prognozowany procentowy udział osób w wieku 60 lat i więcej do 2060 r.	45
Wykres 23.	Prognozowana liczba mieszkańców w wieku 60+ na rok 2060 w ujęciu powiatowym.	45
Wykres 24.	Wskaźnik liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 1000 mieszkańców w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.	48
Wykres 25.	Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.	48
Wykres 26.	Wskaźnik liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 1000 mieszkańców w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.	51
Wykres 27.	Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.	51
Wykres 28.	Struktura osób z niepełnosprawnościami z prawomocnym orzeczeniem lub wyrokiem sądu w woj. świętokrzyskim wg. wieku w 2024 r.	53
Wykres 29.	Liczba przyjętych wniosków o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności przez powiatowe zespoły dla osób powyżej 16 roku życia.	53
Wykres 30.	Przyczyny niepełnosprawności osób dorosłych w woj. świętokrzyskim w 2024 r.	54
Wykres 31.	Cel złożenia wniosku o ustalenie niepełnosprawności osób dorosłych w woj. świętokrzyskim w 2024 r.	55
Wykres 32.	Osoby z niepełnosprawnościami na rynku pracy (stan w grudniu danego roku).	55
Wykres 33.	Liczba klubów i innych miejsc dla seniorów w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.	67
Wykres 34.	Warsztaty terapii zajęciowej w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.	71
Wykres 35.	Warsztaty terapii zajęciowej w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.	72
Wykres 36.	Struktura wieku pacjentów zakładów opieki długoterminowej w województwie świętokrzyskim.	78
Wykres 37.	Wskaźnik liczby osób leczonych w poradniach dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego (ogółem) na 1000 ludności na tle średniej krajowej w latach 2020-2023.	88
Wykres 38.	Wskaźnik liczby osób leczonych w poradniach dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego (zaburzenia psychiczne i zachowania – bez uzależnień) na 1000 ludności na tle średniej krajowej w latach 2020-2023.	89

Wykres 39.	Wskaźnik liczby osób leczonych w poradniach dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego (zaburzenia spowodowane używaniem alkoholu) na 1000 ludności na tle średniej krajowej w latach 2020-2023.	89
Wykres 40.	Wskaźnik liczby osób leczonych w poradniach dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego (zaburzenia spowodowane używaniem środków psychoaktywnych) na 1000 ludności w woj. świętokrzyskim na tle średniej krajowej.....	90
Wykres 41.	Osoby w kryzysie bezdomności ze względu na wiek woj. świętokrzyskim w 2024 r.	101
Wykres 42.	Przedział wiekowy osób w kryzysie bezdomności w woj. świętokrzyskim w 2024 r.	101
Wykres 43.	Wykształcenie osób w kryzysie bezdomności w woj. świętokrzyskim w 2024 r.	102
Wykres 44.	Formy pomocy (wszystkie formy), z których korzystały osoby w kryzysie bezdomności w 2024 r.	103
Wykres 45.	Wskaźnik liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności na 1000 mieszkańców w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024. ..	104
Wykres 46.	Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.....	105
Wykres 47.	Liczba noclegowni, schronisk dla osób w kryzysie bezdomności w woj. świętokrzyskim w latach 2022-2025.	106
Wykres 48.	Wskaźnik liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.....	108
Wykres 49.	Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.	109
Wykres 50.	Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan na XII.) w latach 2021-2024.....	110
Wykres 51.	Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w bezrobotnych ogółem (%) w latach 2021-2024.	113
Wykres 52.	Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.....	114
Wykres 53.	Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu narkomanii w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.....	115
Wykres 54.	Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.	116
Wykres 55.	Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy (art. 7 pkt 11) w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.	118
Wykres 56.	Centra integracji społecznej w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.	119
Wykres 57.	Kluby integracji społecznej w woj. świętokrzyskim w latach 2021-2024.	120